ACTUALITATEA IN CARICATURA

Indrăsneală

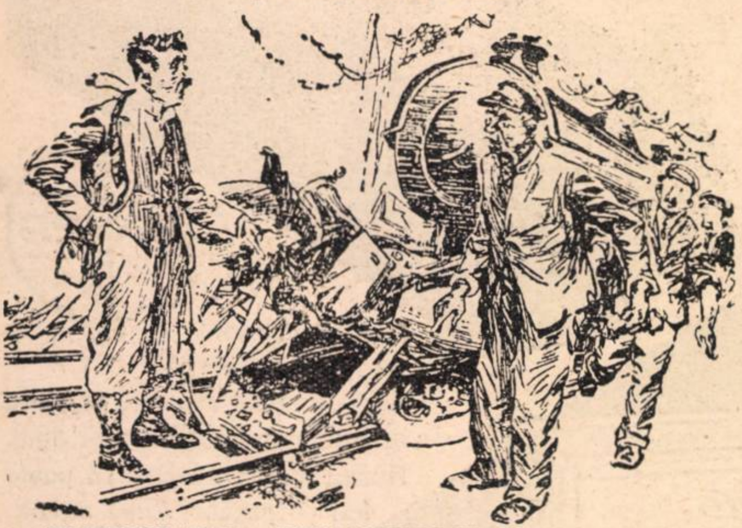

PROPRIETARUL AUTOMOBILULUI : Doar n'o să ai îndrăzneala să susţii că n'ai auzit claxonul !

LA MÂNCATORII DE OAMENI

Exploratorul. — Fie-ţi milă de mine, am o soţie şi cinci copii, cărora le dau să mănânce !
Canibalul. — Şi eu !

INTRE GEAMBAŞI

— Mi-ai jurat că nu are nici un beteşug calul d-tale... şi văd că şchioapătă.
— Bine, asta nu-i un beteşug, e o infirmitate.

CE A PIERDUT

— Ştii că ai un soţ foarte drăguţ.
— Da, dar ai fi trebuit să-l cunoşti pe celălalt pe care aşi fi vrut să-l iau.
— Ce, era mai simpatic !
— Nu, însă mult mai bogat.

TOTU-I RELATIV

— Cam scump, domnule doctor... Imi cereţi 14 mii de lei ca să-mi puneţi cinci dinţi.
— Nu-i de loc scump... Ştiţi cât pretinde un campion de box, ca să rupă trei ori patru măsele ?

O suferinţă... enigmatică

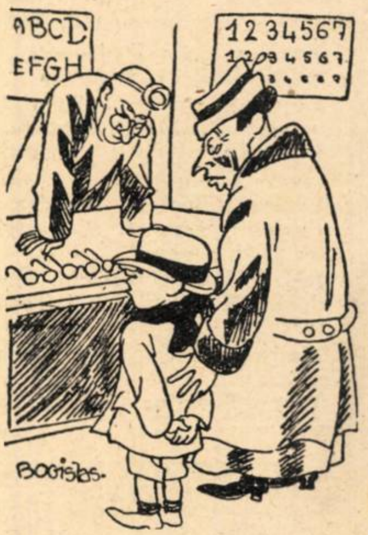

— Nu mai înţeleg, deloc, domnule doctor. De când l-am îmbrăcat pe Victoraş cu pălăriile vechi ale lui tată-său, nu mai vede absolut nimic !

MAMA PREVĂZĂTOARE

— Ai d-tale sunt duzina de copii cari se joacă la malul apei?
— Da domnule, răspunde morăriţa, şi aştept al treisprezecelea...
— Bravo, felicitările mele! Stai bine.
— Ce să faci d-le! Sunt şi eu prevăzătoare, căci se poate că se vor îneca câţi-va...

SATISFACŢIE

— Ascultă, dragă: ce s'aude cu volumul de Poezii de Eminescu, care ţi l-am împrumutat. Ar fi păcat să mi-l pierzi...
— Vai, să ştii că eşti răzbunat: l-am împrumutat, la rândul meu, unui amic care nu mi l-a adus înapoi!

IN AFRICA

O turistă americană: Spune-mi puiule, ce e interesant de văzut prin ţinut.
Micul negru: Pentru turişti sunt Negrii, iar pentru Negrii sunt turiştii.

Teribilă ghicitoare

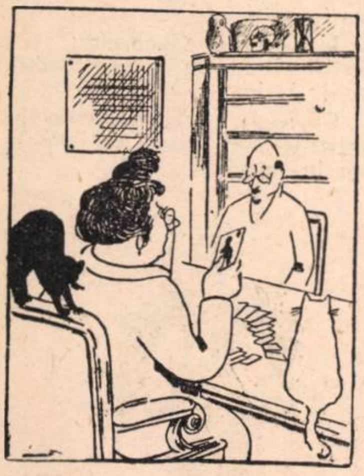

CLIENTUL : Şi persoana asta ţine la mine ?
GHICITOAREA: Enorm şi în curând se va căsători cu d-ta.
CLIENTUL : Drace, dar e şeful meu de biurou !

DESMOŞTENIŢII VIEŢII

— Vrei să ştii din ce trăiesc ? Din privaţiuni, dragă... şi asta încă nu în fiecare zi.

Fachirism modern...

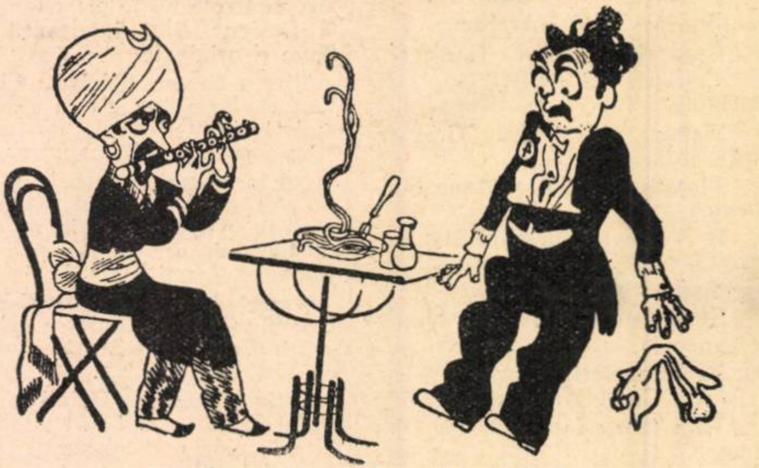

sau fermecătorul de şerpi în Italia.

CUM E TURCUL...

Tatăl. — Dece nu eşti atent, faci numai greşeli de ortografie.

Ionel. — Ce te necăjeşti aşa ? Nimeni nu o să ştie dacă-i scrisul meu sau al d-tale, căci avem acelaş pronume.

OM PRACTIC

— M'am lăsat de jocul la bursă ?

— Dece !

— Fiindcă n'am încredere decât în sfaturile bancherului meu, şi mai trebuie să stea la puşcărie trei luni.

ACELAŞI CAZ

— Poţi să-mi împrumuţi cinci sute de lei ? N'am un ban !

— Văd că ţi-a rămas un inel: de ce nu-l duci la Muntele de Pietate ?

— E o amintire dela răposata mătuşe-mea şi nu mă pot despărţi de giuvaier.

— Şi eu am bani dela defunctul meu tată. Şi îi păstrez.

FIICA EVEI

— Domnişoară Ortansa, ştiţi că v'am visat, noaptea trecută...
— Da? Şi ce rochie purtam?

GREVĂ MUNCITOREASCĂ

— Sst: Patronul ne acordă tot ce i-am cerut...

— Ţi-am spus eu că nu-i cerem destul!

CINE CERŞEŞTE

— Ţi-aş da, dar n'am decât o hârtie de cinci sute.

— Nu face nimic, domnule, pot să vă dau restul...

STRAŞNIC SPORTIV

— Ai fost la matchul de box care a durat optzeci de secunde?
— Da, dar m'am plictisit şi am plecat înainte de sfârşit.

LENEVIA

— Cunosc trei meserii grozav de plicticoase.

— Eu nu cunosc decât una : pe a mea.

La cinema

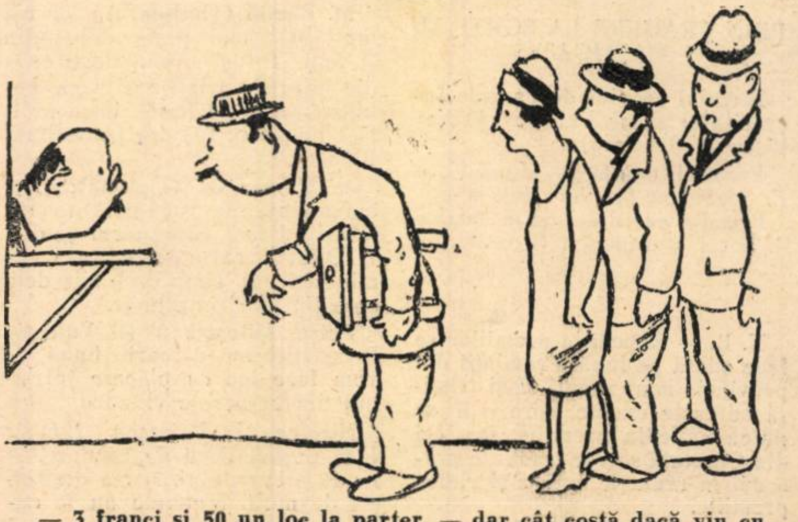

— 3 franci şi 50 un loc la parter, — dar cât costă dacă viu cu scaunul meu ?

Tragica prăbuşire a unui dirijabil de turism

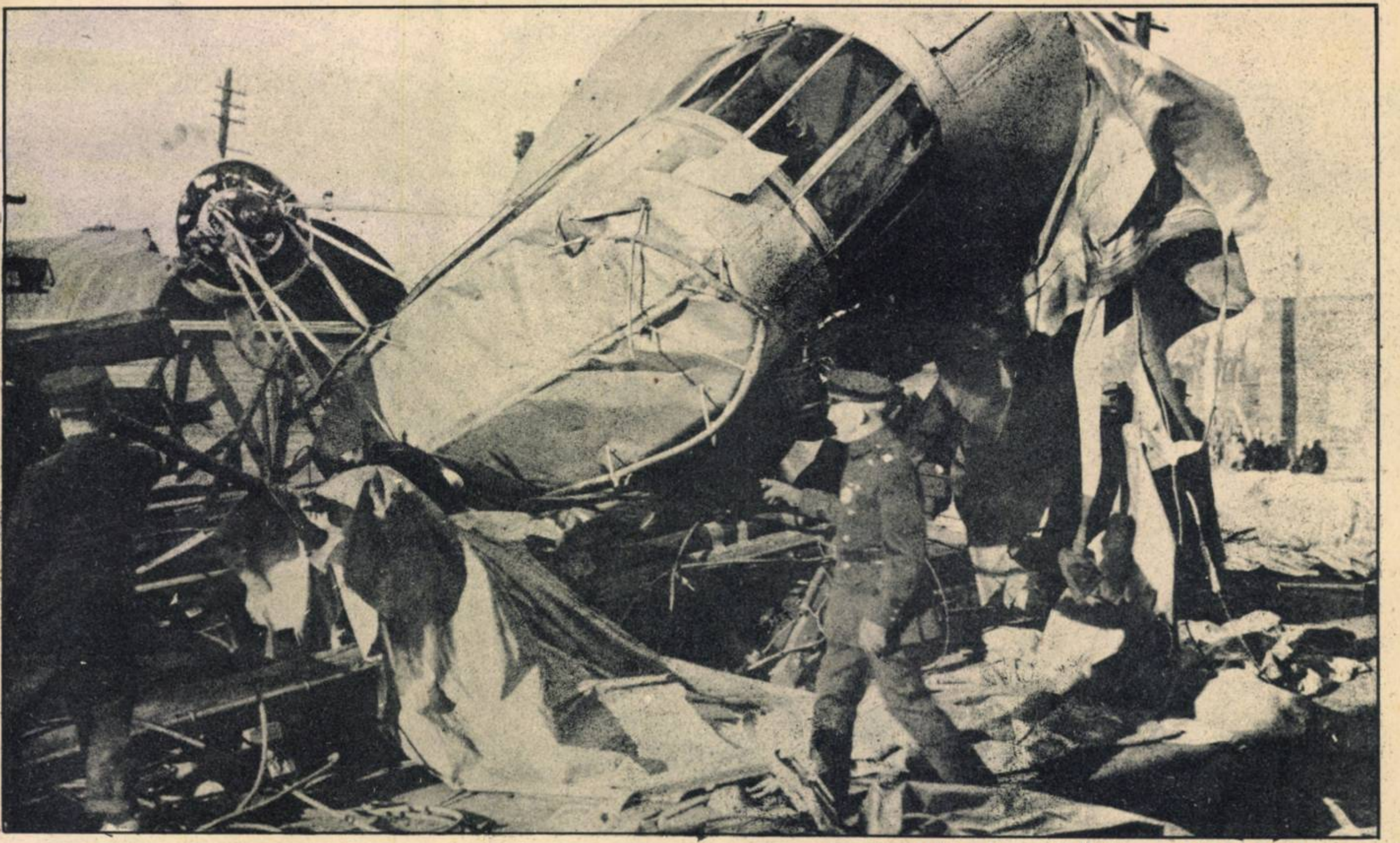

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Un dirijabil de turism al companiei americane Goodjeorkubber s'a prăbuşit acum câteva zile, pe când făcea un sbor de încercare, tocmai când voia să aterizeze pe aeroportul dela City Queen, şi a fost complect nimicit. Cei doi piloţi au fost ucişi.

Nouile Preţuri Reduse
ale cărţilor din EDITURA «EMINESCU» S. A.
Bucureşti I — Strada Inginer Anghel Saligny, 2 — Bucureşti I

Cereţi gratuit Catalogul complect

10 LEI VOLUMUL

Henri Murger: In noaptea nunţii
F. M. Dostoievski: Vrăjitorul . .
Björnson: Poveste de dragoste .
Richepin: Povestire din lumea nouă
M. Lermontov: Bela, roman . . .
N. Gogol: Răzbunarea groaznică .
D'Annunzio: Pisica (Nuvele) . .
Ch. Folley: Fiul lupilor de mare .
Maurice Level: Naufragiaţii vieţii
R. Benim: Rivala, roman . . .
V. C. Rondy: Secretul Principesei
Omessa: Misterul Romanovilor .
Epinghoven: Tainele Curţii germane
Bekir Aga: Memoriile unui eunuc
René Cazal: Voluptăţile răsboiului
Miguel Zamacois: Accidentul .
Honoré de Balzac: Iubita imaginară
André Theuriet: Coleta, roman .
Lynkeus: Frivolităţi . . . .
Cady: Mica cerşetoare . . . .
P. B. Haşdeu: Sic Cogito . . . .

15 LEI VOLUMUL

Turgheniev: Eroismul Dragostei .
Alex. Puşkin: Fata căpitanului. .
Guy de Maupassant. Nuvele . .
Georges Meirs: Pata de sânge .
Mihail Eminescu: Geniu pustiu .
I. L. Caragiale: Cănuţă om sucit .
Dr. Frumuşanu: Cum să întinerim
Eugen Todie: O iubire . . .
Lia Hârsu: Impărăţia de zăpadă .

Cărţi noi de mare succes

A. Thomas: Catrina-Soldat !... LEI 60
L. Lewisohn: Israele Incotro? „ 60
Panait Istrati: Ţaţa Minca . . „ 60
Panait Istrati: Nerantsula . „ 40
Klabund: Borgia, romanul unei familii . . . . „ 50
Remarque: Pe frontul de vest nimic nou . . . . „ 60
Ernst Glaeser: Contingent '924 „ 60
Ioseph Delmont: Evrei în lanţuri . . . . „ 60
Torberg: Bacalaureatul elevului Gerber . . . . . „100
Emil Ludwig: Napoleon . . „240
V. Margueritte: Vitele umane „ 40
V. Margueritte: Corpul tău îţi aparţine . . . . . . „ 40
I. L. Caragiale: Teatru, vol. I „ 40
I. L. Caragiale: Teatru, vol. II „ 40
Mihail Eminescu: Poezii . . „ 40
Victor Eftimiu: Cântecul milei „ 40
Marie-Lise Emilian: 1313 întrebări şi tot atâtea răspunsuri „ 40
Musset: Spovedania unui îndrăgostit . . . . „ 40

AVENTURILE DETECTIVULUI
ROB. PARKER
55 volume. Fiecare volum LEI 5

BIBLIOTECA „ORIZONTUL"
25 volume Fiecare volum . Lei 5

VOLUMUL LEI 20

Poë: Aventurile lui Gordon Pym .
J. Kessel: Nopţi Siberiene . . . .
Ivan Turgheniev: Un cuib de nobili
Lew Tolstoi: Moartea lui Ivan Ilici
F. M. Dostoievski: O femeie blândă
Emil Zola: Ispăşirea, roman . .
George Ohnet: Prinţul fatal . .
D'Annunzio: Tragedia a 2 fecioare
Jules Mary: Păcatul mamei . . .
„ „ Răsbunarea Spaniolei
Georges Meirs: Enigma trenului 13
Mandelstam: Jim Blackwood Jockeu
Louis Hemon: Battling Malone . .
Victor Eftimiu: Kiriachiţa, roman
C. Cosco: Grădina lui Dumnezeu
I. Greculescu: Cronicile lui Popic .

VOLUMUL LEI 25

Sven Heddin: Dela Polul Nord la Polul Sud. Vol. I—VI. . . . . .

VOLUMUL LEI 30

Claude Farrère: Casa oamenilor vii
Murat: Viaţa amoroasă a Caterinei celei Mari . . . .
Margueritte: Talionul, roman . .
Margueritte: Băetana (La Garçonne)
Margueritte: Femeia emancipată .
Margueritte: Prostituata, roman .
Eftimiu: Elfiona, roman . . . . .
Gustave Flaubert: Ispitirea Sft. Antoniu . . . .
Baron de Schlicht: Elita Prusacă,
L. Wolff: Fiul lui Anibal, roman .
Dr. Alfandari: Cartea femeii însărcinate . . . .

AL. MARGHILOMAN
NOTE POLITICE
5 volume mari . . . . Lei 1600

20 LEI MAURICE LEBLANC 20 LEI
Aventurile extraordinare ale lui ARSÈNE LUPIN

Arsène Lupin, Gentleman-Apaş LEI 20
Arsène Lupin, contra lui Herlock Sholmes . . . . „ 20
Arsène Lupin, Acul scobit . . „ 20
Arsène Lupin, 813 . . . . . . „ 20
Cele trei crime . . . . . „ 20
Dopul de cristal . . . . . „ 20
Confidenţele lui Arsène Lupin LEI 20
Triunghiul de aur . . . . „ 20
Izbânda lui Arsène Lupin . . „ 20
Insula cu treizeci de sicrie . . „ 20
Piatra Miraculoasă . . . . . . „ 20
Colţii Tigrului . . . . „ 20
Secretul omului invizibil . . . „ 20

Tăiaţi şi păstraţi acest anunţ

OGLINDA LUMII

ANUL XI. 2 APRILIE 1932 No.14

20 PAGINI
LEI 5

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Adrienne Thomas, celebra scriitoare lorenă, a cărei roman „Catrina Soldat“, după o triumfală primire în Franța și Germania, cunoaște și în țara noastră un strălucit succes de librărie. (Vezi fragmentele din roman în corpul revistei).

OGLINDA LUMII

9 APRILIE 1932
ANUL XI•
No.15

Vă mai indoiţi că a
venit primăvara?...
Priviţi-o pe Mary Carlyle.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂŢII
•IAŞI•

20 PAGINI
LEI 5

Romanul poliţist în America

Nu există ţară care să întreacă America în domeniul romanului poliţist. Statele-Unite sunt de altfel leagănul acestui gen, căci istoriile năzdrăvane ale englezului Conan Doyle nu sunt, în realitate, decât variantele povestirilor poliţiste ale lui Edgar Poë. Insă nu numai prestigiul vechimei îi asigură Americei «locul de onoare».

Literatura poliţistă a devenit o adevărată industrie americană, ai cărei consumatori — credincioşi unei religii comune şi recrutaţi din toate clasele sociale — apără, cu fanatism, drepturile acestei producţiuni, aşa zise literare. Woodrow Wilson, defunctul preşedinte al Statelor-Unite, citea romanele poliţiste, cu o pasiune aproape... patologică. Nu mai trebuie, deci, să ne mire că cutare comerciant, vânzător sau simplu gangster, se lasă distrat după o zi de alergătură şi frământare, de lectura unei istorii misterioase, când el se consolează cu gândul că şi Wilson, marele om de Stat şi ilustrul istoric, îşi destindea în acelaş mod, nervii obosiţi.

ROMAN POPULAR ŞI ROMAN POLIŢIST

Nu trebuie să confundăm literatura poliţistă cu romanul popular: aceasta ar însemna să confundăm rachiul cu cocktailul rafinat. Technica romanului popular este, de obiceiu, detestabilă, iar logica personagiilor inexistentă; naivitatea lui merge, uneori, până la imbecilitate. Din contră technica romanului poliţist este excelentă şi autorii ţin aparent seama de legile psihologiei. Romanul popular este opium-ul analfabeţilor intelectuali, pe când romanul poliţist este hrana celor cari nu au naivitatea ţăranilor, însă păstrează un fond pueril. Romanul popular minte, cel poliţist trişează.

CITITORUL

Or, se pare că cititorului american îi place să se trişeze cu dânsul. El condamnă asasinatul, însă nimic nu-l interesează mai mult decât complicaţiunile intrigei poliţiste. Ii urmăreşte, cu spaimă pe agenţi, pe câinii poliţişti şi pe reporteri în ancheta lor. Suspină de uşurare când acuzatul nevinovat reuşeşte să se lepede de orice bănuială. Strânge pumnii când asasinul abuzează de increderea unei tinere fete. Iar când, ajuns la pagina 400, după atâtea emoţii, cititorul află adevărata personalitate a asasinului, modul său de acţiune şi întregul lui trecut criminal, depune cartea cu satisfacţia deplină că a aflat atâtea minunăţii în schimbul sumei de doi dolari şi jumătate (390 lei). Cetăţeanul a primit exacta valoare de schimb a banului său şi a petrecut un **good-time.**

De altfel, foarte mulţi intelectuali din America se pasionează pentru romanele poliţiste. Influenţa acestor lecturi este atât de puternică, încât mulţi cititori devin exaltaţi, parcă «l'ar avea pe dracu' în vine»... Critici literari cu gustul foarte sigur recunosc drepturile acestei literaturi şi admit că ea constitue un «flu».

ROMANTISMUL COW-BOY

Sub termenul **«frontier»** Americanii înţeleg acea calitate omenească alcătuită din asprime, brutalitate, romantism şi libertate barbară, care-i caracterizează pe pionerii creatori ai unei noui civilizaţii pe sălbaticul continent american.

De atunci, technica luptei pentru viaţă s'a schimbat, însă amintirea acelor bătălii teribile stăruie încă în sângele Americanilor. Literatura poliţistă, romantismul cow-boy şi simţirea mistică sunt o continuare a vechilor instincte atavice.

Desigur, Americanii de astăzi nu trăiesc ca strămoşii lor, însă pornirea lor de a dramatiza viaţa, a rămas aceiaşi. Cuceririle ştiinţei despoaie realitatea de interesul său misterios, mai ales în America, patria ştiinţelor aplicate.

Pe de altă parte, totuşi, Americanii, amatori de emoţii tari şi incapabili să-şi potolească setea în luptele «standard» ale vieţii de toate zilele, caută o completare, mai bine zis o evadare, în literatura poliţistă.

REALITATEA ESTE O ATMOSFERĂ INTOLERABILĂ

Voga romanelor de aventuri mai are o explicaţie. Firea anglo-saxonă e sclava realităţilor materiale. Or, a trăi numai în mijlocul acestor realităţi, e un lucru imposibil.

Sufletul uman are nevoie de o atmosferă proprie, fără de care se înăbuşe. In general, elementul sentimental este predominant în literatura engleză, mult mai mult decât în cea franceză. Francezul îşi exteriorizează sentimentele în viaţă, Englezul, dimpotivă, le înăbuşe de teamă să nu jeneze. Tocmai sentimentele acestea înăbuşite deschid calea jocurilor absurde ale imaginaţiei.

TEMPERAMENTUL DE JUCĂTORI

Există, însă, şi o a treia explicaţie a pasiunii Americanilor pentru această literatură dubioasă, care se vinde în milioane de exemplare. Ea rezidă în temperamentul de jucător al cetăţeanului de peste Ocean. Americanii iubesc, nebuneşte, hazardul şi poznele lui multiple. Modul în care un asasin îşi săvârşeşte crima, scăpând, bineînţeles, de urmărirea poliţiei, dibăcia cu care el parvine să ascundă colierul furat (graţie complicităţii unei femei cu conştiinţa elastică), tactica autorităţilor, cari, determinate de motive opuse, întrebuinţează mijloace analoage spre a da de urma hoţilor pe cari-i opresc datorită câtorva focuri de revolver trase în momentul oportun — toate acestea dau o ideie asupra spiritului american, pentru care viaţa este un joc totdeauna pasionant, uneori primejdios, însă la urma urmei tot un joc! Or, criminalul şi în genere orice duşman al ordinei fiind arestat mai devreme sau mai târziu, după regulile literaturii poliţiste, cititorul american poate avea satisfacţia omului care face dreptate, calmându-şi, în acelaş timp propria lui conştiinţă.

Gata de atac...

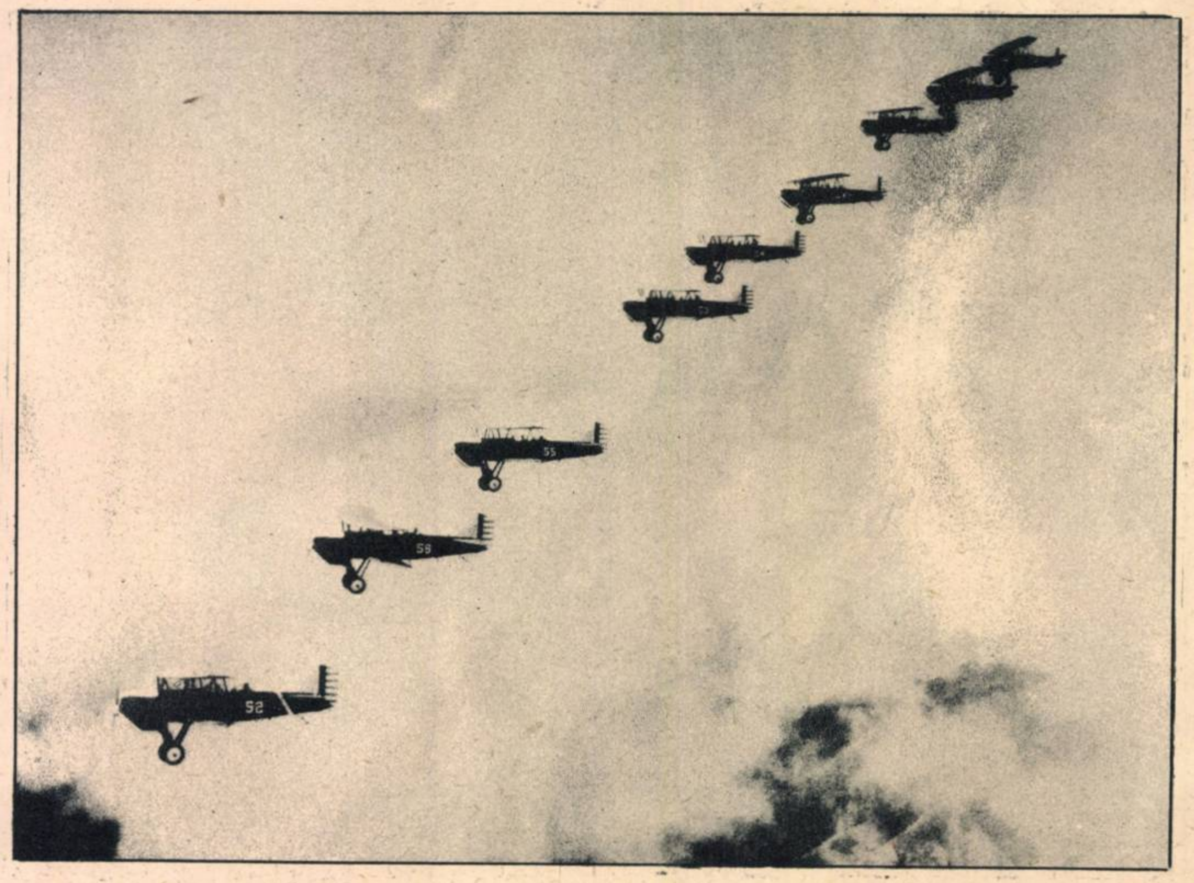

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Nouă păsări năpraznice ale aviaţiei americane făcând «exerciţii» de bombardament de-asupra oraşului Hawai. Abia aşteaptă să înhaţe duşmanul din sbor...

No. 15
Anul XI.
„OGLINDA LUMII“
9 Aprilie 1932
Redacţia şi Administraţia Bucureşti I, Str. Ing. Anghel Saligny 2
(Palatul «EMINESCU» S. A.) Telefon 325/34 şi 325/35
Abonamente pe un an 250 lei
pe 6 luni 125 lei

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

Preumblări europene

CEHOSLOVACIA

De astă dată, cu trenul, străbatem o noapte deasă şi urâtă şi câmpia a două ţări. Cracovia-Praga: 12 ore de drum învârtejit, anost, îngheţat. Enervarea e atât de apăsătoare, încât nici admirabilele albume de propagandă turistică, ce atârnă în fiecare compartiment, nu te pot distra. E **niţel** îngrozitor, după ce ai cunoscut beţia vitezei spintecând spaţiul pe distanţe imense, să te resemnezi la... umila repeziciune a celor 70 kilometri pe oră. O, nervozitate bolnavă, unde îţi sunt limitele? Când ne vom linişti, oare astâmpărul? Şi unde vom descoperi semnul liniştitor al moderaţiunii şi simplicităţii? Poate că, în noi, în ceea ce se cheamă **suflet** şi este încă un patrimoniu nepreţuit, mare cât universul, creiator al tuturor miracolelor. Intr'ânsul sălăşlueşte toată scăparea şi, poate ne vom găsi întotdeauna izbăvirea, chiar când technica ne va înebuni de-abinelea minţile.

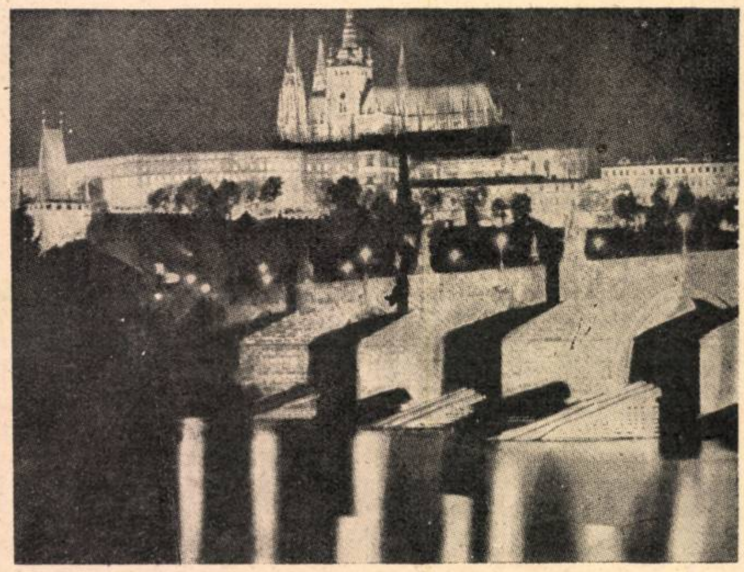

Palatul preşedintelui republicei, Hranicze, văzut într'un efect de lumină, prilej, de altfel, foarte curent în capitala cehoslovacă.

Excitările, nemulţumirile, nerăbdările sunt, la urma urmei, o parte, exterioară, epidermică, neprimejdioasă a bietei noastre fiinţe.

*

Dar iată şi Praga. Câte sentimente nu mă leagă de centrul acesta de artă, pe care-l cunosc numai din legenda Golemului şi din mişcarea lui muzicală.

Contactul cu oraşul se face într'o minunată dispoziţie de surpriză şi de încântare. Nu numai în primele zece minute, dar şi după o oră, trei şi chiar o dimineaţă întreagă, îţi spui că Praga este cel mai frumos oraş din Europa. In ce constă această vrajă care te prinde, te poartă pe aripi de vis şi-ţi îmbată vederea la tot pasul? Praga este oraşul cu cea mai frumoasă pâclă. Monumentele istorice, vechi de zece veacuri, clădirile, peisagiile, înţeapă pânza de ceaţă cu însulităţile lor arhitectonice şi dau ansamblului o înfăţişare de basm şi de haos.

Familiarizarea se face cu nervii exaltaţi, cu o înminunare neobosită. Impresia aceasta nu e numai a subsemnatului. In forme aproape identice au împărtăşit-o foarte mulţi călători.

Praga este privită (şi admirată) dintr'un suflu, pentru ca, apoi, după o zi două de adaptare, ochiul să înceapă să studieze, cu atenţie, bogăţia detaliilor istorice şi spectacolul de ultimă expresie a civilizaţiei.

Cea mai violentă animaţie, se isbeşte de parapetele catedralelor şi turlelor seculare, arhitectura ultra-modernă stă cot la cot cu decoraţiunile rafinate ale palatelor, însfârşit grădinile somptuoase trimit rachete de miresme şi de mister peste podurile Vltavei, împotmolindu-şi fiinţarea într'o ambianţă legendară.

Praga evocă epocile cele mai diverse cari se pot închipui: amintirile imperiului roman, invaziile Galilor, Germanilor şi Slavilor, năvălirile de mai scurtă durată ale Tătarilor şi Turcilor. Răspântie a celor mai felurite curente, centrul acesta de întretăiere a Bisericii orientale şi al celei apusene, a văzut născânduse între zidurile sale medievale, Reforma religioasă cu Jean Huss ars pe rug de catolici şi a cărui statuie domină astăzi o piaţă din apropierea Primăriei şi a avut în secolul al XIV-lea o Universitate bogată şi strălucită. Cunoscând toate îngenunchierile pe cari le poate imagina trecerea turbure a vremurilor. Praga a îngrămădit în creşterea şi umilirile sale continui influenţe puternice cari dau înfăţişării sale de ansamblu caracterul unui caleidoscop.

Clădită pe o vale, mărginită de dealuri împădurite şi de asemeni populate, Praga oferă, din anumite puncte (de pildă, asupra palatului preşedintelui Masaryk) vederi de feerie. Am spus că nicăeri altundeva ceaţa şi ploaia întunecoasă nu dau decorului un aspect mai expresiv decât în Praga. Reflexele de lumină ce răzbat prin pânza de ceaţă sunt tot atâtea prilejuri de emoţie şi de admiraţie.

Inşiruirea podurilor de-asupra Vltavei întrece, ca frumuseţe, podurile Senei. De fiecare margine a apei, statui imense de sfinţi impun trecătorului reculegere.

Ore întregi, ochiul nu se mai satură să tot privească îmbinarea aceasta miraculoasă de colorit al naturii şi construcţie omenească, sub un cer hain şi totuşi darnic în efecte artistice...

*

Până ce călătorul întâlneşte lucrurile cele mai prozaice cari se pot închipui. Trecerea se face năpraznică. Coborând grădina palatului Belvedere, te isbesc o profuziune de restaurante şi berării. E ora prânzului.

Programul: supă, carne de porc fiartă cu nişte chiftele de pâine **(knedliky,** produs naţional) şi o prăjitură. Bucătăria cehă nu cunoaşte alte mâncăruri.. Carne multă, în special de porc, o profuziune de cârnaţi şi acele plăcinte de pâine amestecate în untură — knedlicky — după cari toată lumea îşi linge buzele. Specialitatea aceasta cunoaşte toate variaţiile: vorspeis, mâncare de rezistenţă, desert, amestecată cu prune ori dulceaţă. Ce gust are, e greu de precizat. Pe semne că e apetisant, dacă o mănâncă atâta lume... Românul însă care e obişnuit cu variaţia menuurilor autohtone, cam înghite în sec. Mai ales dacă cunoaşte şi vasta literatură gastronomică a bucătăriei franceze, începe dela un moment dat chiar să sufere...

Praga, sub mantie de zăpadă îşi păstrează, nealterată, frumuseţea arhitectonică.

Lumea e interesantă de studiat. Bărbaţii, roşi la faţă, încinşi de sânge, voluminoşi, energici la dumicat.. Mănâncă bucăţi compacte de carne, învăluite în sare şi piper. Setea groaznică ce urmează e cu greu potolită printr'o duzină de halbe. Nu uitaţi că ne aflăm în patria berei de Pilsen, miraculoasa băutură de culoare portocalie, delicioasă la gust. Un cetăţean care se respectă bea la fiecare masă între 9—10 halbe. Peste zi, mai absoarbe un supliment de 10—11. Suma globală se cifrează la 25 halbe.

La câţi-va paşi de centru, în apropierea cimitirului evreesc, se află vechea primărie evreească, unic monument în lume, construită în stil medieval. Are un ceasornic ale cărui ace se învârtesc în sens invers decât cel obişnuit, conform scrierii ebraice.

Efectele acestei tenacităţi bachice? Nu prea deplorabile, afară doar de obezitate şi arterio scleroză, cari se întâlnesc şi la alte popoare, cu o mai redusă rezistenţă sugativă....

Din contra oamenii sunt voinici, exuberanţi, jonglează cu băutura şi **extrem de activi** la treabă.

Femeile? Un contrast mai mult decât chinuitor între tinerele fete şi femeile dela 30 de ani în sus.

Praghezele sunt celebre pentru frumuseţea lor. Faimă meritată, de altfel. Fetele sunt toate drăguţe, unele răpitoare, cu o linie impecabilă a corpului, picioare agere, un oval al feţii de o perfectă expresie. Scăpărarea ochilor şi strălucirea dinţilor sunt prilejuri de impetuoasă contemplare...

Ce deosebire însă dela tânăra debutantă pe căile vieţii, la femeia căsătorită, fiinţa care aiurea este minunată şi fatală. Fe-

(Urmeză în pag. următoare)

meia cehă este de o exasperantă urăţenie. Imposibil să înţelegi cum se petrece procesul acesta de transformare. Corpul ia proporţii fantastice, carnea se acumulează în forme de o rotunjime otova, trăsăturile feţii fac loc unor fălci rotofeie, impurpurate şi ochii nu mai au nici o strălucire.

Cu siguranţă că numai mâncarea e de vină. Devotamentul pentru carne şi băutură este atât de intens încât orice scrupul de eleganţă şi de siluetă dispare în faţa imperativului categoric al stomacului... Femeile se arată, de altfel, mult mai vrednice decât bărbaţii la masă. Merită o admiraţie nelimitată. Paharele de bere golite, suple în forma lor de pâlnie, se înşiruie ca nişte trofee, de jur împrejurul tacâmurilor...

Letovisko Sušice na Šumavě.
Pohled do Tyršovy třídy se střechy továrny „Solo".
Nákladem Jož. Pospíchala v Sušici

Susice-Sumava, târguşor cochet, pierdut între dealuri, cu o viaţă culturală conformă celor mai noui cerinţi.

Şi totuşi, oamenii aceştia cari nu-ţi inspiră multă încredere când îi vezi la restaurant ori la braserie, sunt de o vrednicie neînchipuită. Nu o să vă mai vorbesc de Praga: oraşul, care este o minunăţie şi nu-ţi permite să-l descrii cu răsuflarea liniştită. Ci de Praga, centrul de activitate formidabilă care supune oamenii la un efort maxim.

Se munceşte din răsputeri. In toate domeniile. De dimineaţă până seara. Lucrul intelectualilor, în special, ia de cele mai multe ori un caracter de corvoadă. Abia când îi vezi pe Cehi muncind, îţi dai seama dece sunt atât de vânduţi hranei şi băuturii.

Trebuia dela început să vă spun că Cehoslovacia este ţara cea mai eroică de după război. Existenţa ei naţională nu datează decât din 1918 încoace. După o supunere de secole domniei Habsburgilor având însă, un cuib străvechiu de civilizaţie proprie, actuala republică Cehoslovacă a apărut, ca prin minune, având să-şi reconstruiască geniul ei natural, înăbuşit de câteva sute de ani, în acord cu nevoile politice şi culturale ale timpurilor de faţă. Rezistenţa poporului, tenacitatea lui creatoare sunt mărturii de vitejie, pe cari abia istoria trebue să le rânduiască în splendoarea lor cuvenită. Trei oameni au redat poporului conştiinţa lui naţională: primul mare poet al limbii restaurate (Macha), primul mare istoric (Palacky) şi primul gramatician (Dobrovsky).

Apare apoi energia cu totul neobişnuită a actualului preşedinte de republică (ales pe viaţă) **Thomas Masaryk,** în care se oglindesc virtuţile de căpetenie ale nouei naţiuni şi care la încheierea păcii din 1918, după năruirea dinastiei Habsburgilor, a obţinut recunoaşterea dreptului de existenţă şi de afirmare autonomă a naţiunii sale. De atunci, trezirea la o viaţă proprie şi nevoia de a construi o ţară cât mai zdravănă şi mai conformă împrejurărilor prezente, a făcut să se desfăşoare o osârdie neîntreruptă, pasionată, dar metodică. Noi am putea lua ori când exemplu dela naţiunea vecină de 14 milioane locuitori, ajunsă astăzi printre puterile de seamă ale Europei.

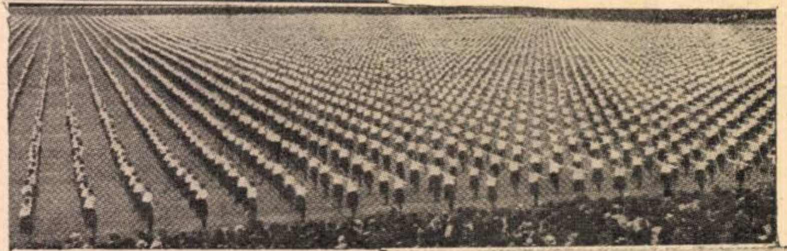

O întâlnire de ansamblu a «socolelor», tinerele gimnaste ale Cehoslovaciei, strălucitoare de sănătate şi echilibru moral.

Ţară veche şi nouă, mare prin lungimea geografică, dar redusă ca suprafaţă, având o populaţie robustă de ţărani (în Moravia şi Slovacia) şi alta de oameni cultivaţi în ultimul grad, Cehoslovacia este plină de învăţăminte pentru orice călător străin. Nu numai ochiul, dar şi mintea câştigă în fiecare moment chibzuind atâtea dovezi de vitalitate şi de perfectă organizare technică.

Cele câteva zile petrecute în fruntariile sale cele mai deosebite ne dovedesc că ne aflăm într'un laborator instalat deja într'o consolidată casă de cultură.

*

Mi-am făgăduit să nu mă opresc asupra nici unui aspect izolat din caleidoscopul ameţitor al capitalei cehoslovace. Seducţiunea locurilor a fost, însă, mai tare decât intenţiunile mele de... economie admirativă. După amiază, după dejunul copios şi greoiu care a durat peste două ore, din cauza prelungirilor de «blondă» şi de «brună», paşii îmi rătăcesc pe strâmta uliţă Kaprova în faţa unei sinagogi din vremea Renaşterii. Suntem într'un mediu de pură şi dureroasă istorie. Pietrele caldarâmului, zidurile înverzite de muşchiul zecilor de ani, ochiurile de cer palid vorbesc trecătorului, se tânguiesc, clamează revolte seculare. Câţi-va paşi mai departe se află celebrul **cimitir evreesc.** Inmormântat de aproape un mileniu în umbra pomilor şi petrelor depe morminte, colţul acesta de mister şi de istorie în imediată apropiere de frenezia modernă a oraşului, produce o impresie de nedescris.

Nenumărate morminte de cele mai felurite forme, datând din epoci unele mai îndepărtate decât altele, umple într'o dezordine pitorească spaţiul strâmt, dar miraculos. Monumente în vechiul stil gotic cu inscripţii adânc imprimate în caractere ebraice, indică genealogiile familiilor, până şi triburile cărora le aparţin aceste familii (mâinile ridicate spre cer simbolizează seminţia Aaron, tribul cel mai nobil şi mai de vază, un baston este simbolul castei leviţilor, slujitorii templului, un ciorchine de struguri indică tragerea din neamul lui Israel). Pe partea superioară a multor morminte se găsesc prinse numeroase pietricele pe cari prietenii ori rudele celui decedat le lasă aici, după obiceiul oriental. Preumblarea prin cimitirul evreesc (un din primele atracţii ale Pragei) e un haos de senzaţii, de impresii, de reflecţii. Mii de legende se iscă din pământul rânced, tăiat de câteva cărări dezordonate, mistere de basm, tragedii îngrozitoare înăbuşite aiurea de praful timpurilor, apar aici într'un decor apocaliptic, în formă de fantasme şi glasuri de strigoi.

'Lacul Plekensteyn, în munţii Sumava, loc de încântare.

Prescripţiile religioase evreeşti opresc să se turbure liniştea morţilor şi de a transporta osemintele acestora dintr'un loc într'altul. Iată, totuşi că în decursul veacurilor din cauza spaţiului îngust, a trebuit să se toarne peste întreg cimitirul sufocat de pietre funerare, un strat gros de pământ de câţiva metri. Şi scurgerea unor noui veacuri a impus acumularea altor straturi de pământ. Acum în 1932, bătătorim nici mai mult, nici mai puţin decât al noulea strat, deci al **nouălea cimitir...** Unde sunteţi fantome trecute, grămezi de ţărnă albă, învăluite de suprapunerea deopotrivă de mişcată a atâtor generaţii, mărturii ale unor vremi de sălbăticie şi de rare străluminări ale minţii, în ce lucru din natură dăinueşte, astăzi, praful fiinţei voastre, pentru a vă îndemna, indignat, să priviţi la lumea noastră de sgârie nori, de nebunie technică şi de încăierare sângeroasă, de conferinţe ale dezarmării?

Uultimul strat de gropi printre siluetele cărora am emoţia să-mi port interesul un ceas-două (nu-mi amintesc cât am rămas aici) adăposteşte pe marele învăţat Rabbi **Iehuda ben Bezaleb Löw,** înconjurat de 30 dintre cei mai buni şcolari ai săi, un învăţat despre care se spune că poseda forţe supra-naturale şi creiatorul vestitului **Golem,** un om mecanic, de o fantastică faimă, păstrată până astăzi, într'o seamă de legende mistice. Ceva mai departe se întâlneşte mormântul primei israelite, ridicată la rangul de nobleţă de către regele Boemiei, **Hendel Bas Schewi von Treuenberg.** Alături odihneşte celebrul rabbi **Abigdor Karo** care a scris istoria comunităţii sale în evul mediu într'o formă de intensă poezie. In grabă, atenţiunea reţine, pentru frumuseţea monumentală, mormintele rabinului **Oppenheimer,** vestit bibliofil, al istoricului şi matematicianului **David Gans,** contimporan şi prieten al lui Tycho Brahe şi al marelui medic **Salomo del Medigo de Candia** elevul lui Galileu.

...Trebue să fie târziu, căci a început să se întunece. Am fost singurul turburător al acestor vestigii de glorii trecute, astăzi prefăcute în scrum şi m'am înfiorat, în însoţirea tainică a foşnetului de frunze de asemeni moarte căzute printre gropi, ani după ani, la gândul trăiniciei unei vieţi de om... Şi încă cimitirul din Praga reprezintă un miracol de conservare a rămăşiţelor generaţiilor trecute. Dar aiurea? Frământările trecute ale unui oraş, agitaţiunea unei ţări, mişcările gigantice ale pământu-

(Urmează în pag. 292)

Memoriile celui mai mare taciturn: Paavo Nurmi

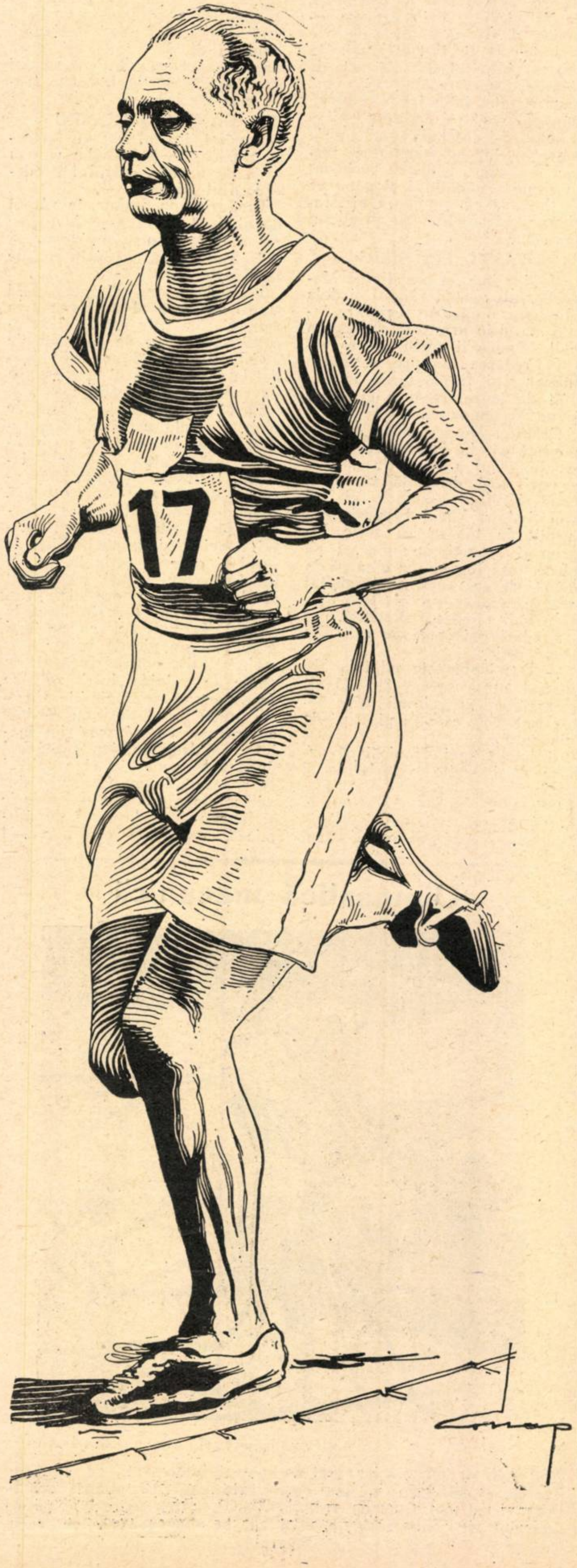

Cel mai mare campion din toate timpurile şi din toate ţările şi-a publicat de curând memoriile cari provoacă pretutindeni o curiozitate generală.

Lumea a fost deseori desamăgită de expunerile teoretice şi scrise făcute de diverşi campioni.

Nurmi scriitor rămâne, dimpotrivă, distinct de Nurmi atletul. Şi de altfel, Nurmi atletul nu-şi chibzuia, în mod superior, toate cursele.

Fiind copil, Paavo nu se putea gândi, bineînţeles, că ţara lui îi va ridica o statuie încă în timp ce trăeşte. Insă, de foarte curând se gândea să devină un mare alergător. Incepe să se antreneze din copilărie, lucrând în acelaş timp pentru a se întreţine şi a asigura existenţa familiei. La doisprezece ani el ştie deja să facă economii.

«Economia, spune el, e o mare şcoală de disciplină».

...La 17 ani, străbate în 16 minute, distanţa de 5000 metri.

Totuşi nimic nu prevesteşte încă acel viitor extraordinar în care numai dânsul are o credinţă lăuntrică de nezdruncinat.

Se antrenează cu perseverenţă ani îndelungaţi, fără a face progrese importante. Toată lumea începe să se îndoiască de dânsul, afară de el însuşi.

După şease ani de sforţări dârze, dar infructuoase, primăvara 1920 marchează competiţiunea decisivă. La acea dată începe pentru «Finlandezul sburător» o carieră sportivă cu care nici o alta nu se poate compara. Răbdarea, stăruinţa, metoda, privaţiunile de tot felul şi luptele lăuntrice au făcut dintr'un bun alergător fenomenul mondial inegalabil al cursei cu picioarele.

«S'a spus, nu fără dreptate, scrie Nurmi, că atletismul este preocuparea principală a existenţei mele. Mi-am supus, într'adevăr, foarte des viaţa necesităţilor vocaţiunei mele sportive. Câte plăceri nu i-am sacrificat acestei vocaţiuni imperioase! Dacă am evitat, totdeauna, căsătoria, am făcut-o în primul rând, spre a nu-mi compromite antrenamentul».

Insă această voinţă nezdruncinată şi această disciplină riguroasă nu au făcut din Nurmi un călugăr refractar tuturor bucuriilor umane.

«Se poate foarte bine, scrie chiar el, ca un ascet să rămână în viaţă mult mai multă vreme decât un om disciplinat şi normal.

Insă îi va lipsi, întotdeuna aceea bucurie de a trăi, care uşurează antrenamentul. Performantele sportive dobândite, cu preţul a o mulţime de sacrificii şi privaţiuni absolute riscă să obosească sistemul nervos».

Observaţiile acestea capătă o forţă deosebită sub pana strălucitului campion.

«Mersul este esenţialul antrenamentului pentru fond şi semifond, proclamă Nurmi.

Marele campion se scoală, în fiecare zi, la ora 7, pentru a parcurge într'un ceas, 5—6 mile.

La întoarcere, Nurmi începe exerciţiile de supleţe şi de cultură fizică. Antrenamentul matinal se termină pela ora 9,30, prin câteva «sprinturi» şi o cursă de 300 până la 2000 metri...

După masa de seară, care are loc la ora 19, Nurmi porneşte într'o lungă promenadă prin pădure, făcând, în timpul acesta diferite sprinturi şi sărituri de obstacole. El acordă de asemeni, o foarte mare importanţă masagiilor şi băilor de aburi.

Cariera lui Paavo Nurmi nu e încă terminată. Campionul anunţă că are de gând să participe la Jocurile Olimpice dela Los Angeles şi să ia parte, încă odată, la cursa celor zece mii de metri.

Nu e, însă, exclus să abandoneze mai târziu distanţa aceasta pentru jocurile Olimpice din 1936 cari trebue să aibă loc la Berlin. Vom vedea, poate, pe marele campion finlandez concurând pentru Marathon.

Cariera minunată a lui Nurmi nu se putea însă să nu deslănţuiască ura invidioşilor de peste tot. In sport ca pretutindeni, de altfel, succesul unuia atrage invidia altora aşa că Nurmi n'a fost câtuşi de puţin mirat atunci când s'a văzut angrenat într'o afacere de profesionism sportiv de care a căutat şi a reuşit întotdeauna să se ţină departe.

Concomitent cu pasionantul «caz Ladoumègue» care a făcut vâlvă în Franţa s'a încercat punerea pe tapet a unei «afaceri Nurmi». Stima de care este înconjurat pretutindeni «finlandezul sburător» a făcut însă inutile sforţările pătimaşe ale duşmanilor săi.

Nurmi rămâne mai departe «marele taciturn».

Goethe şi Berlinul

Ilustrul poet, al cărei centenar continuă să fie comemorat de omenirea întreagă, nu iubea Berlinul. L'a vizitat o singură dată, în 1778, (avea pe atunci 29 ani) însoţit de tânărul duce de Weimar, al cărui tovarăş şi amic era, achitându-se amândoi de o misiune politică. Şederea fu de scurtă durată. Goethe nu putu să-l vadă pe Frederic cel Mare, care se afla în Silezia, dar vizită palatul Sans-Souci, precum şi arsenalul, fabrica de porcelan şi o fabrică de tricotaje. Goethe întâlni puţină lume, pe care o trată cât mai mândru şi mai distant. Se exprimă, întotdeauna, în termeni severi asupra Berlinezilor, pe cari-i considera nişte arivişti impertinenţi şi brutali. «Nu ajungi la nimic cu dânşii, dacă umbli cu delicateţă, spunea el, trebuie să fii cât mai grosolan cu putinţă».

Totuşi, câţi-va ani după această vizită, Berlin deveni centrul unui cerc de admiratori ferventi ai lui Goethe: pictorul Chodowiecki, care ilustră **Werther**, portretistul Anton Graff, filosoful Moses Mendelsohn, muzicianul Zelter, care avea să devină unul din confidenţii săi, Pahel Varnhagen, care avea să deschidă marele salon literar al epocii romantice.

Teatrele belineze au dat onorurile cuvenite operelor sale: la Berlin a avut loc premiera lui **Götz von Berlichingen, Stella, Iphigenia şi Faust.**

De ce suferă tineretul de astăzi

Asasinatul în serie

O dramă nemaipomenită s'a desfășurat, zilele trecute, într'un cartier dintre cele mai aristocratice ale capitalei Suediei.

La Stockholm, la numărul 24 al străzii Now-Malarstrand, unde locuiește un luxos apartament de opt camere, s'a descoperit, pe la orele trei, cadavrul d-lui Hyalmar von Sydow, președintele sindicatului industriașilor și patronilor suedezi, el însuși mare comerciant, fost ministru și rămas o eminentă personalitate politică a țării sale.

Avea 60 ani. Locuia împreună cu fiica lui, Marianna, în vârstă de 16 ani, și cu o nepoțică, Monica Schwartz, o copilă de 13 ani. Ca îngrijitoare a casei avea o bucătăreasă sexagenară, Heron, și o menajeră, Ebba Hamm, o tânără femeie în vârstă de 30 ani. Cele două servitoare, Heron și Ebba Hamm au fost deasemeni găsite asasinate în acelaș apartament. Sydow, asasinat în cămașă, fu descoperit în camera servitorilor, zăcând pe podea și bucătăreasa, în aceiași odaie, așezată pe un scaun. Cosea, în momentul când fu surprinsă și ucisă de agresor. Insfârșit, menajera, omorâtă și ea, fu găsită zăcând pe parchetul sufrageriei, odaie în care a fugit, încercând să scape de asasin, după cum se vede fără folos.

Cele trei victime au fost ucise cu aceiași armă, un obiect contondent, o bară de fier probabil. Iată, acum, în ce mod s'a descoperit triplul asasinat.

TREI CADAVRE DREPT INDICIU...

Un tânăr, amic al familiei von Sydow, chemă la telefon, în aceiași seară, la ora 6, pe d-l Zetterquist, șeful poliției criminale din Stockholm, și îi anunță sinistra descoperire pe care o făcuse în apartamentul amicilor săi. La întrebările presante ale șefului poliției, el nu știu să adaoge decât un singur detaliu la prima declarație, anume că fusese chemat în grabă de fiica și nepoata lui von Sydow, cari-i telefonase «că se petrece ceva anormal în casă». Când a sosit, le-a găsit pe cele două fete îngrozite, turmentate de presimțiri sinistre, stând în apartamentul deșert. Inghemuite în anticameră, nu îndrăzneau să intre în odăile învecinate. El, străbătu diferitele camere și descoperi cele trei cadavre...

Șeful poliției, d-l Zetterquist, însoțit de cei mai destoinici colaboratori, veniră imediat la fața locului, pentru a începe investigațiile.

JUMĂTATEA DE ORĂ FATALĂ

Tânărul își reînoi declarațiile confirmate și de cele două fete, Marianna și Monica. Pe de altă parte, anchetatorii obținură destul de repede o informație prețioasă. D-l von Sydow se întoarse, acasă, la ora 15.55, după un dejun copios, luat cu câți-va amici la restaurant.

La acest dejun fusese foarte vesel și se întoarse, în aceiași bună dispoziție, condus până în poarta casei, de un amic al său, fostul amiral Lundgren.

Nepoata lui, Monica, se întoarse dela școală la ora 16.25, ca de obiceiu. Prin urmare, asasinatul sau seria de asasinate trebuie să fi fost săvârșit în scurtul interval de treizeci de minute. De către cine? Și cum? Cum a putut intra fetița în apartamentul cu trei cadavre? Cine a venit să-i deschidă ușa? Ce s'a petrecut în apartamentul tragic, din clipa când ea a intrat în camera unchiului și până ce s'a hotărât cu verișoara ei, Marianna, să apeleze la prietenul lor comun?

«VĂRUL FREDERIC»

Monica intrase cea dintâi. Mariana, întoarsă la rândul ei dela plimbare, o găsi pe verișoara într'o stare de prostație, șezând în hall. Monica îi vorbi despre vărul Frederic... despre verișoara Ingrun... și frământarea ei era atât de mare, încât o cuprinse și pe Marianna.

Grăbită, Monica sfârși prin a povesti că, la întoarcerea dela școală, când a sunat la poartă, a venit să-i deschidă vărul ei Frederic, fiul căsătorit al lui von Sydow. Vărul Frederic era însoțit de tânăra lui soție, Ingrun și tocmai pe punctul să plece. Insă Ingrun, cu o cârpă în mână, ștergea ceva pe parchetul din sufragerie, a cărei ușă dinspre hall rămăsese deschisă.

Frederic își certă, în cele din urmă soția:

— Dar isprăvește, odată!... Nu merită atâta osteneală... O să șteargă servitoarele mai bine decât tine, cele câte-va picături de vin roșu...

Ii spuse, apoi, Monicăi că venise să-și viziteze părintele și văzând că nu-i acasă a desfundat o sticlă de porto. Servitoarele nu erau acasă și nici bătrânul von Sydow. Imbrățișând-o, vărul Frederic îi dădu la plecare o hârtie de 10 coroane, spunând:

— Mite, îți las ție și Mariannei bani ca să vă cumpărați ceva de mâncare diseară, dacă tata și servitoarele se vor întoarce acasă mai târziu...

DANSUL MACABRU

Imediat fu înștiințată întreaga poliție din Stockholm pentru a da de urmele «vărului Frederic», fiul victimei.

Frederic von Sydow, în vârstă de abia 24 ani jucase un mare rol atât în lumea universitară dela Stockholm, cât și în cea de la Upsala.

Făcând cu destulă încetineală studii de drept el strălucea prin spiritul său, prin șotiile și nesecatul său talent de causeur, de artist, poet și scriitor. Individualist la exces, tânărul acesta avea un cult pentru sine-însuș.

La 22 ani, Frederic, adorat de toate tinerele stockholmeze, seduse și luă în căsătorie pe o tânără fată dintr'o excelentă familie. Influența lui Frederic asupra soției sale era enormă. Viața lor conjugală, adesea furtunoasă, îi sili pe părinții tinerei femei să-și despartă fiica de soțul ei care se deda la tot felul de excese. Totuși, un cuvânt al lui Frederic era de-ajuns, pentruca soția să se întoarcă la dânsul. In fața lui, ea nu mai avea nici un pic de voință.

Cercetările poliției fură cât se poate de rodnice. Intr'o oră, se descoperi un magazin de fierărie unde Frederic von Sydow cumpărase, cu câteva zile înainte, un drug de fier, cântârind două kilograme; în ziua crimei se prezentă la un farmacist din vecinătate o pereche — Frederic și Ingrun — pe la ora 5 după amiază, cerând o cantitate cât mai mare de pilule calmante. Insfârșit, un șofer se prezentă la poliție și declară că a condus în mașina lui o tânără pereche la hotelul-restaurant Gillet la Upsala.

Detectivii plecară într'acolo. Din clipa aceea, evenimentele se precipitară cu și mai mare repeziciune.

Aruncând o scurtă privire în sala restaurantului, descoperiră pe cele două persoane căutate. Frederic von Sydow și tânăra lui soție benchetuiau, înconjurați de o veselă societate.

Frederic o invită pe soția lui la dans. Ea refuză, mai întâiu, și apoi cedează. Amicii dela masa lor, îi aplaudă... Totuși, sunt cu toții uimiți că într'o căldură atât de încinsă ca cea din sală, Ingrun continua să poarte paltonul de blană. Chiar în timpul dansului. Tremură... Și, speriată parcă, își strânge, în fiecare clipă mantoul... In timp ce restul lumii se înăbușă de căldură.

O FEMEIE GOALA

Perechea se întoarce la masă. Polițiștii se hotărâsc, atunci, să-l cheme discret, pe tânărul exuberant. Trimit un chelner să-l cheme în vestibul.

Chelnerul se achită de misiunea lui și Frederic von Sydow, foarte calm, se îndreaptă spre vestibul. Soția lui se ridică în mod automat, în acelaș timp cu dânsul și urmându-l, pas cu pas, se îndreaptă spre ieșire.

— D-l Frederic von Sydow? întreabă unul din polițiști.

— Exact, domnilor, și cunosc perfect obiectul vizitei dv., răspunse Sydow. Vreți să mă scuzați însă un moment, adăogă el, să viu în ajutorul soției mele, căreia i s'a făcut rău. Ași vrea să-i spun un singur cuvânt, înainte de a o părăsi...

Foarte agil, numai din câțiva pași, Frederic ajunse lângă soția lui. Aplecându-se asupra ei și fără a rosti o vorbă o îmbrățișă. In acelaș timp se auzi o detunătură de revolver: era tânărul Sydow care trăsese un foc în tâmpla soției sale. Ea căzu, țeapănă, înainte. Inghețați de stupoare, cei de față, îl văzură pe Frederic coborând scările și oprindu-se, de-odată, strigând:

— Domnilor, adio!...

Un nou foc de revolver. De data aceasta se omorâse tânărul von Sydow.

După trecerea primelor clipe de uluire, persoanele prezente alergară spre tânăra femeie. O găsiră moartă și paltonul desfăcut, desvăluia corpul aproape complect gol al tinerei femei.

Nu utilizase ea toată lenjeria depe corp, precum și bluza, ca să șteargă petele de sânge risipite în apartamentul bătrânului von Sydow?

O MOVILA DE TRUPURI

Drama aceasta îngrozitoare nu se oprește, însă, aici. Acum trei săptămâni, într'o insulă aproape de Stockholm, vecinii mirați de tăcerea ce domnește în casa bogătașului Frithiof de Zetterberg, intrară, în cele din urmă în casă. Un spectacol oribil îi aștepta. Intreaga familie Zetterberg, bătrânul, soția lui, o cumnată, pa-

(Urmează în pag. 295)

Gimnastică mecanică

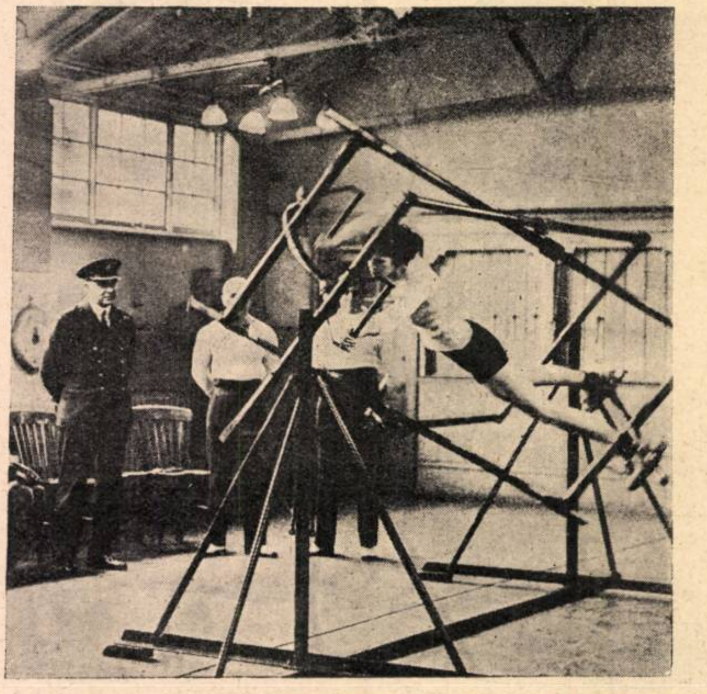

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

Un inginer englez a inventat un aparat interesant, cu ajutorul căruia se pot face cele mai complicate exerciții gimnastice, în timpul cel mai scurt cu putință. Clișeul nostru reprezintă pe Amiralul Sir William Boyle, asistând la demonstrații cu acest aparat.

Din toată lumea

1. Şi Eschimoşii se consolează cu muzica: dovadă pasiunea tinerei organiste Theresa dela biserica St. Mary's Igloo din Alaska şi care-i acompaniază, cu pasiune, pe toţi copiii de şcoală în cântecele lor religioase. — 2. Când prinţesele n'au noroc: locuitorii oraşului Wales au construit pentru mica şi graţioasa prinţă Elisabeta, nepoata regelui Angliei, o casă de păpuşi, bineînţeles portativă şi care, spre desperarea tuturor, a luat foc în timpul transportului spre ducatul de York. — 3. «Marşurile foamei» fac ravagii: la Dearborn, în America, unul din centrele uzinelor lui Ford, câteva mii de şomeri au devastat imensa fabrică ce vi-o reprezentăm, susţinând apoi o luptă aprigă cu poliţia în rândurile căreia au căzut câţiva morţi. — 4. Ultimul sport: cursele cu umbrele de soare. La Long-Beach, în California, ţara soarelui etern a început să se practice cu asiduitate cursele în bărci cari în loc de vâsle au nişte umbrele mari de soare. — 5. Spania se «pregăteşte»? Tancul acesta gigantic este o ultimă construcţie a pirotechniei armatei spaniole şi a fost experimentat, pe o întinsă suprafaţă, în prezenţa ministrului de Războiu. — 6. Circulaţia în etaje devine din ce în ce mai asiduă în imensa cetate care este New-York-ul: o nouă stradă suprapusă, West Side Express Highway, construită în beton armat, acoperă frământarea a sute de linii ferate cari duc la port.

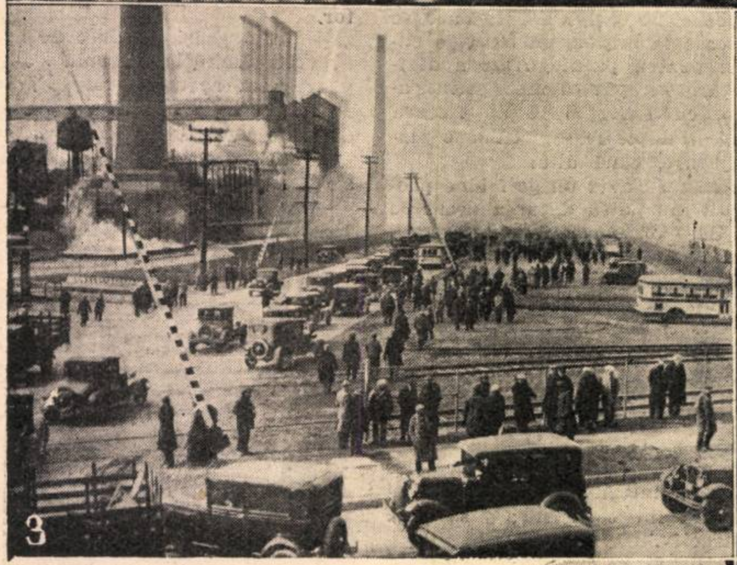

AURORA BUNGE

de ANNA CHARLOTTE LEFFLER

Contele Kagg era totdeauna intimidat în faţa d-rei Aurora Bunge. Abia dacă îndrăznea să adreseze un cuvânt acestei tinere regine a societăţii. Insă, la ultimul bal al sezonului, el încercă să-şi biruie timiditatea şi să-i facă, însfârşit declaraţia de dragoste; nu era, oare, ultima ocazie favorabilă, înainte de a pleca la ţară?

După un tur de vals, contele conduse pe tânăra fată în lojă.

De data aceasta, era ferm hotărât. Insă cum să înceapă? Dece nu se hotăra ca să-l încurajeze niţel? Nu se putea să nu ghicească ce foc îi arde inima. Când colo, ea rămânea indiferentă, jucându-se cu evantaiul, surâzând imperceptibil. Ea ştia cât e de frumoasă şi de admirată; ştia, deasemeni că se apropie de vârsta de treizeci de ani, că tenul începe să şi piardă din frăgezime, în orele când lumina lămpii nu adaogă o splendoare artificială cărnii sale palide, părului său negru şi greu în care lucea o stea de diamante.

— Nu s'ar putea găsi un prilej pentruca să-mi vizitaţi într'o după amiază castelul? spuse el însfârşit, plin de ezitare, însă cu privirea rugătoare.

— E prea departe, răspunse ea, şi mama nu vrea să voiajeze vara asta.

— Dar... nu e posibil să faceţi drumul acesta fără doamna mama dv.? insinuă contele cu o intenţie foarte aparentă.

Ea părea că nu înţelege.

— Cu cine voiu călători în acest caz? spuse ea, ridicând pleoapele.

— Cu... cu... mine, strigă el, fericit că a găsit răspunsul explicativ.

Aurora râse, fără veselie şi cam distantă.

— Nu, conte, lucrul acesta nu e cu putinţă, aci, în Suedia. Se spune că se obicinueşte aşa ceva în America, însă la noi ar fi remarcat cu foarte multă rea voinţă.

— Totuşi... presupuneţi că vă aparţine castelul.

Glasul lui părea voios că a găsit fraza.

— Oh! Atunci aş merge de preferinţă, singură, declară ea repede, luându-l pe conte de braţ.

— Mi-ar fi, atunci, îngăduit să viu... pe urmă şi eu, întrebă el, ceva mai curajos, simţindu-se la braţul fetei şi nu în faţa ei.

— Poate că o să vă invit la vre-o recepţie sau serbare, spuse ea, aplecându-se, şi cu un surâs abia schiţat în privirea ascunsă sub gene...

Urmă o tăcere prelungită, până ce Aurora se hotărâ să vină în ajutorul cavalerului.

— Ce mi-aţi pretinde dv. în schimbul acestui drept de proprietate? întrebă ea, oprindu-se în momentul când orchestra începu iarăşi să cânte.

— Nimic! răspunse el, încântat că se poate arăta atât de galant. Şi îndrăzni, cu delicateţe, să-i apese mâna pusă pe braţ.

Ea râse din nou, fără veselie, cu o plictiseală accentuată şi retrăgându-şi braţul, spuse, grav, pe un ton mândru şi glacial:

— Imi trebuie toată vara ca să mă gândesc. O să vă dau răspunsul la toamnă.

Nu fu singura declaraţie făcută, în seara aceea, d-rei Aurora. Baronul Gripenfeldt, ofiţer, cunoscut mai ales prin viaţa agitată ce-o dusese până atunci, risipindu-şi toată averea, socotia momentul potrivit, ca să caute o partidă bună. Aurora văzu, însă, o ofensă în cererea lui. Ea nu putea admite o clipă gândul să ia de soţ pe un om, căruia trebuia mai întâiu să-i achite datoriile, ea care putea alege între atâţia bărbaţi. Baronul Gripenfeldt se văzu tratat cu o răceală aproape dispreţuitoare. Totuşi, a doua zi, se răspândi svonul că d-ra Bunge s'a logodit cu baronul Gripenfeldt şi creditorii acestuia, aflând că baroneasa Bunge îi va despăgubi în scurt timp, îşi lăsară debitorul în pace toată vara.

*

Baroneasa Bunge poseda, la mare, o proprietate în care nu venise să locuiască de multă vreme. Aici veni să-şi petreacă vacanţa în vara aceea. Aurora fu bucuroasă că părăseşte plăcerile monotone ale capitalei pentru singurătatea dela ţară. S'ar fi spus că din schimbarea aceasta, spera ivirea acelei minuni necunoscute pe care o promite, uneori, imaginaţia sufletelor blazate.

Când revăzu, însă, odăile cu mobile părăsite şi vechi, i se păru că respiră un aer greu şi închis; viziunea acestui *cămin* îi păru turburată de ceva înţepenit şi mort, lipsită de orice amintire care să te reţină şi fără nici un pic de istorie. Aceasta o făcea să se gândească la propria ei soartă, că îmbătrâneşte, fără a fi apucat să trăiască. Şi din momentul acela, ea începu să-şi petreacă timpul afară, la aer liber. Marea tăcere a naturii exprima ceva melancolic şi înfricoşător. Ceva imponderabil o atrăgea spre desimea pădurii, un susur care nu ajunge niciodată în reuniunile mondene.

La câmp, omul devine mai bun, mai sincer şi mai sănătos, departe de societate. Aurora, aplecată sub crengile târâtoare ale brazilor majestuoşi, culegea florile delicate, ramurile de ferigă şi se lăsa înspăimântată de veveriţele cu priviri curioase. Inota, singură, în apa transparentă, cu părul despletit pe spate, ca o sirenă, întinzându-se pe nisipul fin, încălzit de soare. Se interesa de viaţa păsărilor şi a insectelor şi captura salamandrele în isvoarele luminoase dintre stânci. Uneori, pornia din zorii zilei, cu un pescar, să vadă cum se prind peşti cu undiţa.

Dar cea mai bună distracţie a ei era să se simtă purtată de valuri pe o barcă cu pânze, în bătaia vântului. Incetul cu încetul, devenia mai întreprinzătoare şi gândul unei primejdii o vrăjia, după cum tot ce era violent o stimula. Cât de bogată îi apărea, acum, viaţa. Cât de perfect combinate erau lucrurile în viaţă!

Aurora trăia fără încetare cu impresia că duce într'ânsa un poem sonor, triumfal şi arzător, celebrând belşugul naturii.

Ii revenise toată prospeţimea frumuseţii. Formele îi redevenise pline. Dejunurile simple, somnul binefăcător îi dăduse, iute, o sănătate înfloritoare: era o bucurie veşnic nouă pentru dânsa de a respira aerul curat. E drept că şi minunatele nopţi nordice îşi aveau beţia lor, aşa că totul părea fetei trecute că vibrează cu o vitalitate intensă. Natura întreagă nu înceta să-i spună: «Cântă, creşte, înfloreşte, trăieşte şi bucură-te».

Nu departe de mare, se afla o mică insulă, înconjurată de stânci mărunte şi unde se perduse multe vapoare. De câţiva ani, încoace, se ridicase la mijloc, un far şi o căsuţă pentru paznic. Aurora dorise, dela început să meargă într'acolo, cu barca, însă de fiecare dată o împiedicase, când o împrejurare, când alta.

Cum nu exista un golf bine proteguit, nu putea debarca decât pe un timp excepţional de favorabil. Insfârşit, într'o zi, în luna August, pescarul socoti vremea, deşi puţin aspră, nimerită pentru excursie.

Ca să-şi încurajeze stăpâna, el declară:

— E foarte bine că domnişoarei nu îi e frig. Dar vântul o să se simtă, să ştiţi.

— Cu atât mai bine, răspunse Aurora, instalându-se în barcă învelită într'o pătură; o să fie distractiv.

In drum, ea întrebă:

— Oare locuieşte cineva pe insulă?

— Nimeni, afară de paznicul farului.

— Locuieşte singur?

— Da, insula e atât de mare cât coliba lui. Pe timp de furtună valurile ajung până la acoperiş şi sting focul din vatră.

— Şi cum, trăieşte singur, tot anul? Chiar iarna!

— Trebuie, fiindcă marea nu înghiaţă aproape niciodată. Farul trebuie să fie luminat.

— Ce existenţă! Ar trebui cel puţin să fie căsătorit. Ce face toată ziua?

— Se spune că citeşte tot timpul; nu e un băiat prost, dimpotrivă.

Aurora zâmbi.

Când ajunseră la ţărm, privirea li se îndreptă, în primul rând spre stânci şi căsuţa dela far. Vai! cum poate cineva trăi aici. Nici un fel de vegetaţie, afară de licheni şi câteva tufişuri printre bălării.

Totul era cenuşiu, casa, pietrele, farul, aerul, deasemeni, părea cenuşiu şi dezolarea locului era aproape înăbuşitoare. Veselia o părăsi de mult pe Aurora, când îl remarcă, însfârşit, pe gardian, venit în întâmpinare. Cu o privire stranie, fata, îl privi drept în faţă şi apoi, intrând în casă se simţi prada unei obscure nelinişti. Ce avea oare, omul acesta că o impresiona atâta? Şi pentruce avea ea senzaţia de neînţeles că se află aici ca în faţa propriului său destin? Paznicul avea doi ochi mari, negri şi dulci de câine terre-neuve şi o expresie de gingăşie supusă în jurul buzelor sale mici ce contrasta cu forţa aproape brutală a umerilor săi.

Nu schimbară decât câte-va cuvinte scurte. Aurora îşi pierduse obişnuita ei siguranţă în vorbă şi privirea îi rătăcia, neliniştită, prin odăiţa joasă, în timp ce pronunţa fraze sacadate şi brusce. Răspunzând scurt, el nu o părăsi din ochi.

Căsuţa avea două etaje, din câte o încăpere fiecare.

Examinând masa, cu călimara şi rafturile de cărţi, fata întrebă, cu simplitate:

— Trăiţi de multă vreme, singur aici?

— Da, dela moartea mamei mele; sunt de atunci trei ani.

— Ah! mama a trăit cu dv. Trebuie să vă lipsească îngrozitor.

— Da, deşi îşi pierduse de multă vreme minţile. Trebuia s'o supraveghiez aproape tot timpul, fiindcă era stăpânită de dorinţa de a se asvârli în mare.

— Ah! Şi cum aţi avut curajul s'o ţineţi atâta vreme aici?

— O iubeam enorm de mult, răspunse el cu blândeţe.

(Citiţi sfârşitul în numărul viitor).

A APĂRUT

al treisprezecelea volum din aventurile extraordinare ale lui Arsène Lupin.

SECRETUL OMULUI INVIZIBIL

de MAURICE LEBLANC

Şi la noi, ca şi pretutindeni aceste aventuri senzaţionale cari au făcut faima universală a lui Maurice Leblanc, au obţinut un succes neîntrecut.

Cereţi pretutindeni şi la depozitul general, editura «Eminescu» Str. Ing. Anghel Saligny 2, aventurile extraordinare ale lui Arsène Lupin, cu lei 20 volumul 20 lei, precum şi ultima lucrare apărută.

SECRETUL OMULUI INVIZIBIL

Pasiunea...

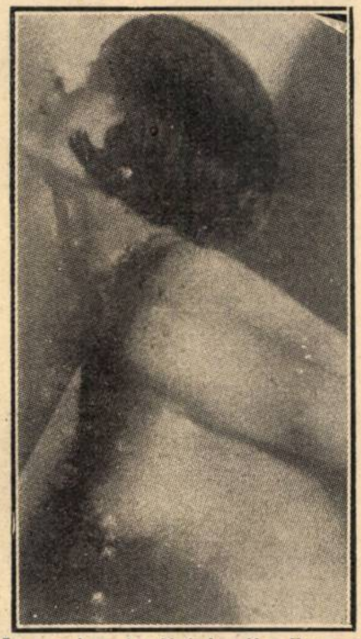

La «salonul oficial» din Buenos-Aires a fost premiată pânza de mai sus a lui Don Rodrigo Fernandez. Bustul încordat într'o tensiune maximă şi privirea îndreptată spre o ţintă nedefinită se contopesc în expresia fascinantă a pasiunii...

Puţină preistorie

250.000 de ani dela apariţia omului

Abia în anul 1940 se vor împlini 6000 de ani dela creiarea lumii, după Biblie, deci 6000 ani dela naşterea lui Adam şi a Evei.

Primul păcat al primilor oameni a fost ruperea unui măr din arborele Ştiinţei binelui şi al răului şi pentru această faptă au fost alungaţi din paradis.

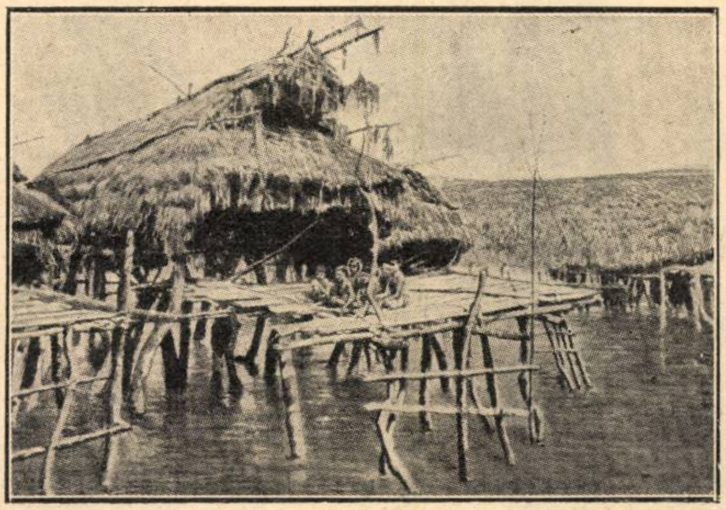

In Noua Guinee casele se clădesc încă după principiile arhitecturii preistorice.

După cercetările ştiinţifice moderne vrâsta pământului ar trece de 1 miliard de ani şi de la apariţia celor dintâi Adami şi Eve ar fi nu mai puţin de 250.000 de ani.

Suntem legaţi astfel cu lanţuri ferecate de mii şi mii de generaţii cari au lăsat în sângele nostru urme de «homo sapiens» sau «homo stultus». Impăratul Japoniei e mândru a fi a 150-a spiţă a familiei sale, care are o vechime de peste 2000 de ani. Relativă mândrie. Toţi oamenii suntem ramura a 10.000-a a arborelui vast genealogic începând dela pitecantropii lui Haeckel şi ascendenţii neanderthalezi.

Omul-animal sau animalul-om a apărut la sfârşitul erei terţiare, în **epoca thenaisiană**, cum spun paleontologii. Nu se ştie însă nimic despre strămoşul terţiar care îşi cheltuia toată viaţa pentru existenţă, caşi descendenţii săi dela 1932. S'au găsit doar câteva schelete umane din terţiar.

Craniul unei femei din epoca solutreiană.

Mai târziu omul a fost martorul marei revoluţiuni geologice, ce a fost **era quaternară.** Sunt 240.000 ani de când se înşiră această eră nouă. Vechimea erelor arhaice, paleozoice, mezozoice şi terţiare, se cifrează după calculele savantului fizician Jean Perrin la 1 miliard de ani.

ETAPELE PREISTORICE

Se ştie că istoria e împărţită în patru diviziuni cronologice. Avem istoria antică, evul mediu, istoria modernă şi istoria contemporană.

La fel şi preistoria a fost împărţită în mai multe capitole, care sunt în ordine cronologică precum urmează:

Craniul unui bătrân din epoca solutreiană.

1) **Epoca thenaisiană.** — E foarte puţin cunoscută. Durata ei se cifrează la 12.000 ani.

2) **Epoca chelejană.** — Ţine 78.000 de ani. Omul quadruped devine biped, generaţiile succesive umblă din ce în ce mai bine în două picioare şi învaţă să vâneze animale pentru a se hrăni cu carnea lor sau a se folosi de piei şi blănuri.

E de notat că au trebuit 78.000 de ani pentru ca omul să înveţe să umble în două picioare. Vor trebui desigur mii de ani de azi înainte pentru ca să înveţe ştiinţa de a se ridica în spaţiile intersiderale şi a se obişnui cu viaţa în alte lumi şi în alte condiţiuni.

3) **Epoca musteriană** ţine 100.000 de ani. Omul se perfecţionează în meşteşugul vânatului, al pescuitului şi al... războiului.

Timp de 190.000 ani, în epocile thenaisiană, cheleiană şi musteriană, oamenii au fost pescari, vânători şi militari. După 2000 de veacuri continuă să omoare animale şi se mai ucid între ei în războaie de proporţii tot mai mari.

Acei cari cred că după 190.000 de ani de războaie perpetue vom avea deodată pacea, predicată abia de trei milenii de profeţii-vizionari dela Isaia şi Christ până la Jaurès şi Briand, se înşeală. Vor mai trece multe decenii, veacuri şi milenii chiar până la posibilitatea păcii universale, omenirea progresând cum constată **Fabre** «cu o încetineală desnădăjduitoare».

Să urmărim fazele preistorice după cele vreo două sute milenii de barbarie. Unele date le-am luat după monumentala operă «**Ancient Society**» a savantului american Lewis Morgan.

4) **Epoca solutreiană.** — Ţine numai 10.000 de ani. Apar în noaptea vremurilor cele dintâi genii ale omenirei, în mintea cărora se încheagă primele licăriri ale Artei, şi Ştiinţei, putând înţelege în elementara lor conştiinţă o fărâmă din tainele lumii, îngroziţi de cutremure şi erupţii vulcanice, de comete de foc şi întunecimi de soare.

5) **Epoca magdaleniană** durează circa 500 de secole. Timp de 50.000 ani oamenii caută să-şi creieze o soartă mai bună, şlefuind cu silexul, arme şi unelte perfecţionate, încrustând în oase de mamut şi zgâriind bolţile cavernelor cu primele represintări artistice.

6) **Epoca robenhausiană** ţine 10.000 de ani. Omul peşterilor şi-a sfârşit «**vrâsta de piatră**» şi începe «**vrâsta de bronz**».

Apar cei dintâi tehnicieni ai preistoriei cari reuşesc să întrebuinţeze focul pentru topirea bronzului. Oamenii domesticesc animale, creiază religii, zei, proprietatea şi familia, părăsind comunismul primitiv multimilenar şi trecând dela faza de matriarhat la patriarhat. Cei mai tari îşi îngrădesc «proprietăţi» pentru familia şi vitele lor. Războaiele se civilizează din necesităţi economice: prinşii nu mai sunt omorâţi, devin **robi.**

In munţii Himalaia şi platourile Tibetului, unde pare a fi fost raiul descris în Biblie, se naşte cea dintâi ştiinţă: astronomia.

7) **Epoca protoistorică** are o durată de vreo două milenii, în care timp primele triburi creiază acum 6—7000 de ani cele dintâi state în continentul Atlantidei, în Mexic şi Egipt.

De atunci până astăzi oamenii au fost robiţi unui proces fatal de evoluţie social-economică, însoţit de nenumărate războaie, crize, revoluţii. In veacul al 19-lea şi în primii 32 ani ai veacului al XX-lea au fost măcelăriţi pe câmpurile de onoare ale globului, dela Austerlitz şi Waterloo până la Verdun şi Shangai aproape 100 milioane de oameni şi peste 1 miliard au murit de foamete, epidemii sau în revoluţii.

Acum pare că ne apropiem de 8) **Vrâsta maturităţii.** Va veni poate după un veac întreg de frământări şi convulsiuni spre dreapta, spre stânga, spre haos şi anarhie. Omenirea a intrat în faza celei mai cumplite vijelii sociale ce s'a cunoscut în cele 250.000 de ani de când Dumnezeu avu buna sau reaua inspiraţie să modeleze un om din lut şi apoi să-i rupă o coastă în somn pentru a face femeia.

Cine ştie dacă generaţiile viitoare nu vor trece şi vremurile noastre, inclusiv al 20-lea veac, în faza preistorică generală datând dela silex până la radio.

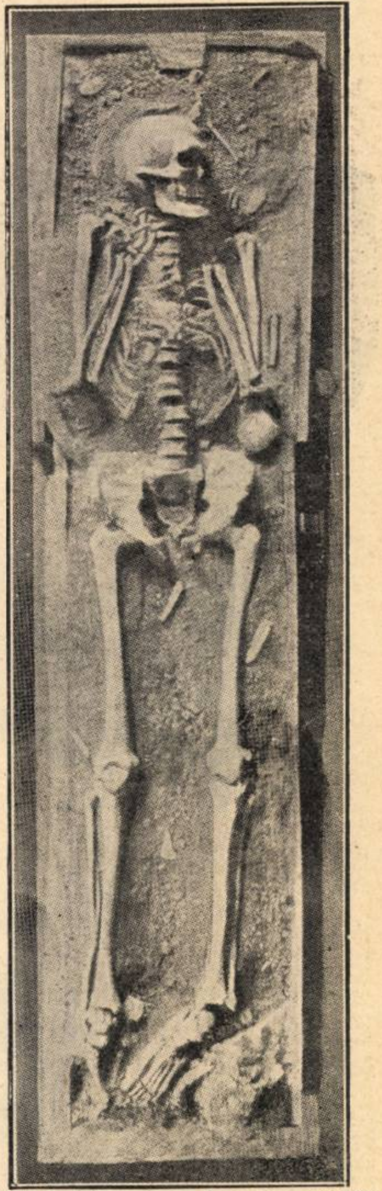

Scheletul unui om de acum 100.000 de ani.

L. F.

*

Vă interesează preistoria, paleontologia, biologia, matematicele, astronomia, meteorologia, ştiinţele naturale şi fizico-chimice, sau măcar hipnotismul, spiritismul, radio, şahul, jocuri ştiinţifice, probleme, curiozităţi?

Atunci abonaţi-vă chiar astăzi la excelenta revistă trimestrială:

ŞTIINŢA

redactată de L. FLORIN

No. 2 se tipăreşte zilele acestea în 32 pagini cu zeci de ilustraţiuni din toate domeniile ştiinţei şi tehnicei.

Trimiteţi prin mandat poştal 40 lei costul abonamentului anual pe adresa: **L. FLORIN, Căsuţa poştală 70 Bucureşti I.**

ULTIMELE EVENIME

1. Magicul poet dela Weimar continuă să fie sărbătorit în Germania: Academia prusacă de arte l-a comemorat printr'o magistrală conferință a romancierului Thomas Mann. – 2.Celebrul violonist ceh Vasa Prihoda și tânăra lui soție, nu mai puțin cunoscuta violonistă Alma Prihoda-Rose, fac un turneu prin toată Europa. — 3. Europenii vor să domolească furia războinică dela Șangai: ambasadorii Germaniei, Italiei, Angliei, Statelor-Unite și Franței la Tokio, luând parte la o conferință comună cu ministrul de externe al Japoniei, Ioshizawa. — 4. O logodnă regală: principesa moștenitoare a Olandei, Iuliana, va alege, după câte se afirmă, ca prinț consort, pe prințul Bertil al Suediei. Acesta a fost primit săptămâna trecută, cu mare fast la curtea din Haga. — 5. Orașul Filadelfia a acordat marelui

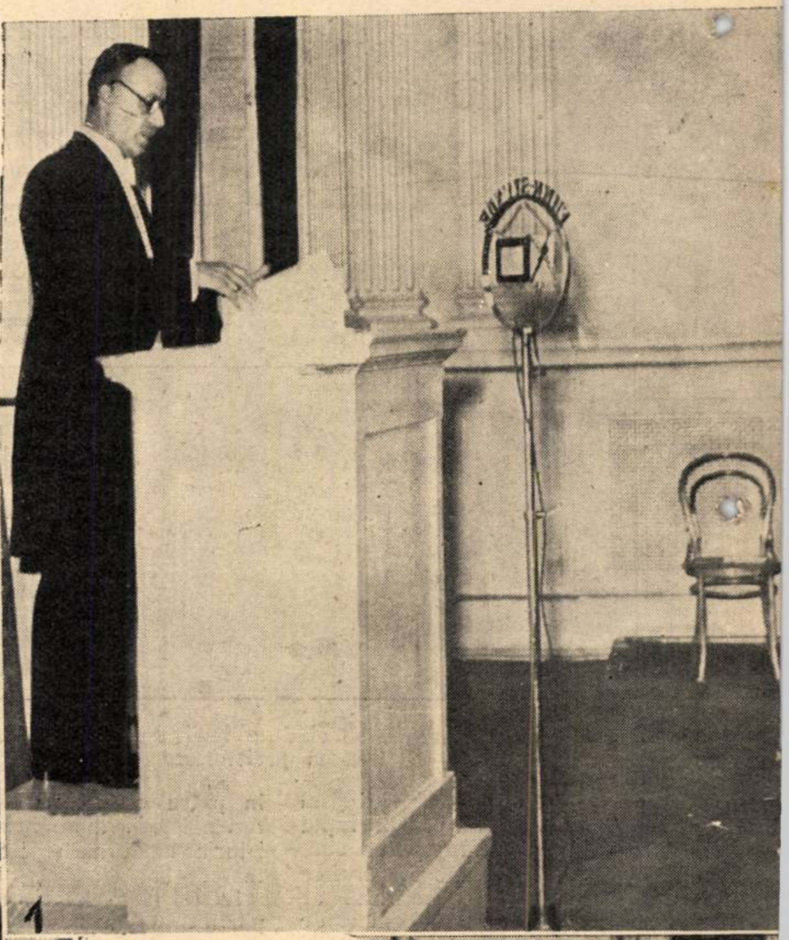

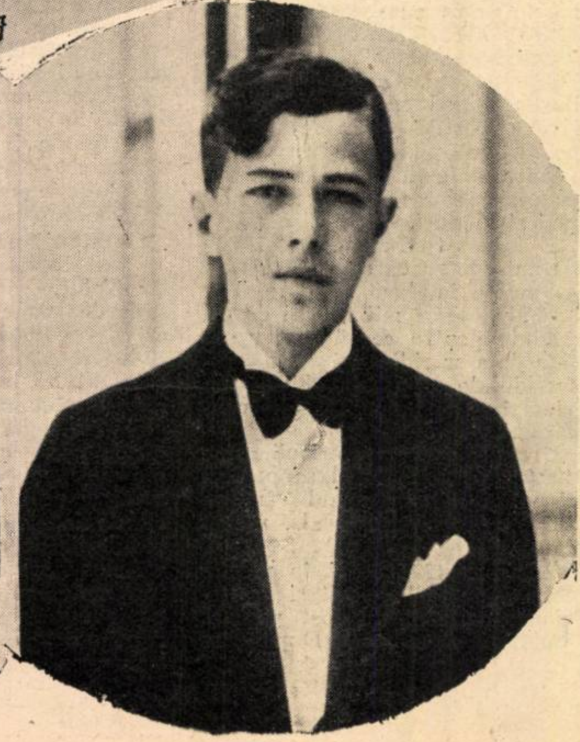

NTE ALE SĂPTĂMÂNII

inventator italian, Marconi, premiul John Scott. — 6. Comemorarea lui Briand la Berlin: la şedinţa solemnă organizată de Societatea Germano-Franceză, au luat parte ministrul Weismann, François Poncet, ambasadorul Franţei, şi scriitorul Henri Bidou. — 7. De sărbătoarea Sf. Patrick, ziua patronului regimentelor irlandeze, s'au împărţit tuturor soldaţilor tradiţionalele ramuri de trifoi. — 8. Un Hohenzollern dirijor şi componist: prinţul Ioachim-Albrecht, apreciat violoncelist şi compozitor, în timpul unei repetiţii generale cu orchestra proprie. — 9. D-na şi d-l Genne Tunney ciclişti pasionaţi: fostul campion de box şi soţia lui se antrenează la o partidă de ciclism pe insulele Bermude, locul de recreaţie al Americanilor.

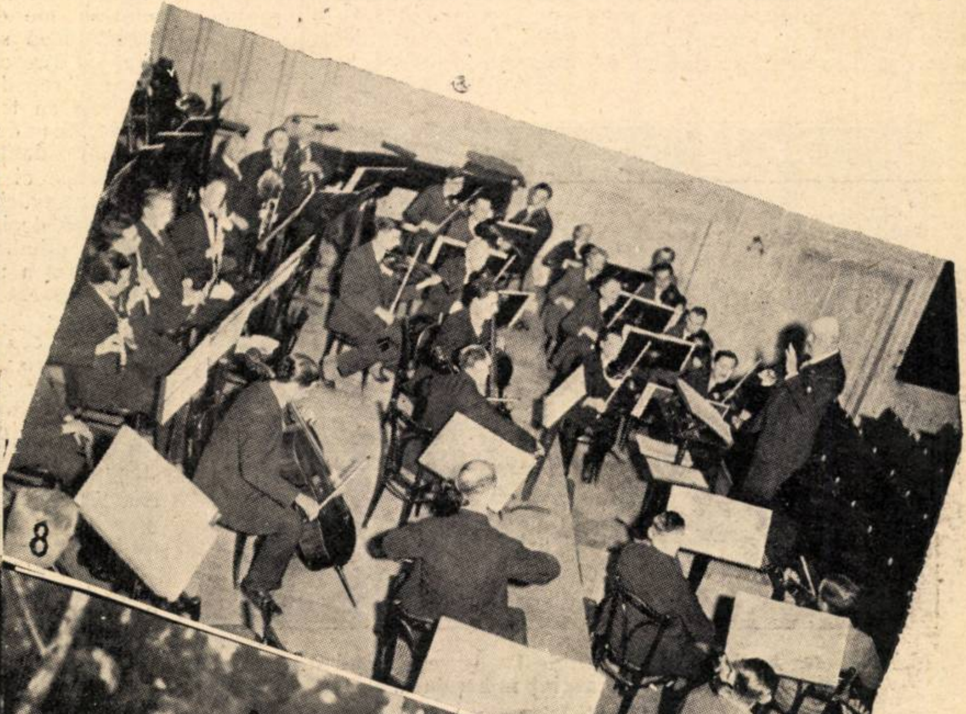
8

9

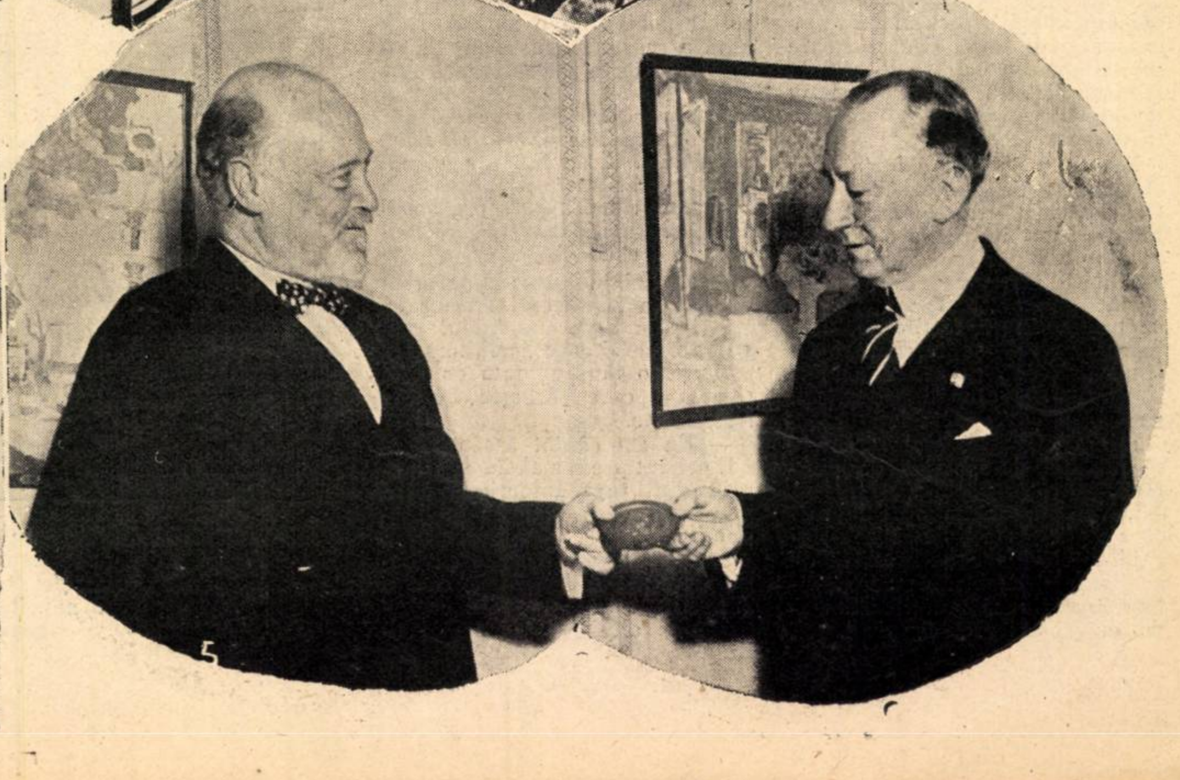
5

Cehoslovacia

(*Continuarea din pag. 284*)

lui întreg? Unde sunt toate acestea? Cine le-a cules? Apa, vântul, poate blestemul destinului fiinţării şi perpetuării!...

*

Praga a redevenit oraşul extraordinar de ansamblu, cu farmecul crescut de fâşiile de noapte cari împresoară tot mai apăsător casele, oamenii, străzile. Localurile sunt pline, berea se revarsă cu nemiluita, cârnaţii fierb în mii de exemplare, lumea e fericită.

Cimitirul evreesc din Praga: pietrele funerare, datând de secole, strălucesc în tonuri de argint în bătaia soarelui.

Abia acum îmi amintesc că am venit la Praga, atât de curând, pentru a prinde ultima reprezentaţie cu marele comic german Max Pallenberg. Are loc astăseară, Iute la teatru. Ultimul fotoliu îmi este mie sorocit. Sala, gigantică, mă înghite nepăsătoare de mulţumirea mea fără margini. Max Pallenberg, poate cel mai mare comic al timpului, joacă într'o celebră satiră, «**Bravul soldat Scheyk,** într'o mască de neuitat. Fantezia, neastâmpărul figurii, ochii formidabili, modulaţiile glasului copleşesc prin naturaleţea şi forţa lor de expresie.

Ziua aceasta de peripeţii turistice se termină printr'o culminaţie neaşteptată. Mulţi spectatori (dece nu l-aşi cita şi pe subsemnatul?) au privirea scăldată în lacrimi, nu atât din cauza acceselor irezistibile de râs, cât din aceea a jocului inegalat, tonului de largă şi cuceritoare umanitate din prezenţa simplă şi măruntă a lui Max Pallenberg pe scenă.

*

Pentru a înţelege forţa constructivă a tinerei ţări care este Cehoslovacia, trebuie făcut saltul din laboratorul de civilizaţie al Capitalei în cea mai umilă localitate. Dar cum s'o găsim pe aceasta din urmă. Trenul ne duce peste câmpii fertile scăldate în soare, vre-o şapte ceasuri. Ocolul Boemiei, pentru a ajunge în paradisul bolnavilor de ficat, Karlsbad.

Inserează. Orăşelul şi satele se perindă de-opotrivă de pitoreşti.

De ce nu ne-am opri la oricare staţie depe linia Pisek-Horajdovice, puncte de-opotrivă de graţioase şi de atrăgătoare. Suntem în regiunea munţilor Sumava, cu păduri seculare de brazi, în Boemia, însfârşit, leagăn de cântece, de tradiţii populare şi de cult bachic...

Cum s'a înoptat, optăm pentru oricare din popasuri. Susice-Sumava. Aerul e inmiresmat, peisagiile minunate, oamenii harnici, uliţa principală a târgului curată şi mărginită de clădiri solide, sănătoase, luminate. Până şi în această văgăună a răzbit arhitectura modernă, în desvoltarea căreia Cehoslovacia este un model de energie şi de originalitate.

In piaţa Susicei ne întâmpină biserica, veche după arătare de câteva sute de ani şi primăria nu mai puţin seculară, înzestrată neapărat cu muzeul istoric, cuprinzând flinte, covoare, tablouri, instrumente de tortură din Evul Mediu. Casele nu au decât un etaj şi cum dejurîmprejur sunt dealuri împădurite, te răzbeşte de pretutindeni un curent de ozon tare şi rece. La ora 9 seara nu se mai aude nici un svon pe stradă. Tinerele perechi n'au voie să se plimbe de teama gardistului care are un simţ exagerat al decenţei. In berării, pâlcuri de tineri blonzi şi cu alură sportivă, consumă solid, halbele adunate, duzină. La alte mese se cântă, în cor. Armonii perfecte şi pline.

Nu mică, însă mi-a fost surpriza când pe la zece seara, când toate interioarele se amestecase cu întunericul, am descoperit în colţul unei uliţe o muzică rafinată de pian. Eram în faţa unui muzician de o excepţională formaţie. Cine o fi cântând aşa frumos Sonata op. 99 de Beethoven? Iată că urmează Bach, Dvorak, Schumann. Era trecut de miezul nopţii, când privirea suspectă a gardistului m'a urnit din locul acelei revelaţii artistice. Minunate sunt căile vieţii.

A doua zi, în câteva clipe, eram plantat în faţa casei fermecate. Mai întâiu latră un dulău, apoi apare o servitoare zâmbitoare şi însfârşit o tânără fată cu ochi romantici care vorbeşte curăţel franţuzeşte.

— Eu am cântat aseară.

E primul premiu al Conservatorului din Praga. Intenţionează să plece la Paris, pentru perfecţionare.

Sunt primit cu o mare curtoazie în casă, unde după câteva clipe îmi este dat să fac cunoştiinţă cu alte două fete mai tinere—surori—drăguţe şi nostime. Una e o pasionată a ski-ului. Cealaltă, urcă în fiecare zi muntele, pentru a prăji la un foc de găteje păstrăvi proaspeţi. In încăperi se respiră numai sănătate şi bună dispoziţie.

Tatăl, om voinic, sobru, nu se încurcă la băutură. Mama, frumoasă, trandafirie, cultă (a studiat limba şi literatura engleză la Universitatea din Praga, luându-şi licenţa abia acum doi ani) curioasă de a pătrunde în firea omului. De dragul acestor oameni, încep să înghit «Knedlicky» cu o resemnare care se transformă, repede, în obişnuinţă...

«Casa cu trei fete» este, însă, primejdios de simpatică. Dacă am imprudenţa să mai rămân în încăperile ei primitoare, risc să comit stângăcii...

Accept, deci, cu o supremă stăpânire, plimbarea pe munte, la solemnitatea prăjirii păstrăvilor. Il exasperez seara, pe poliţaiul din piaţa primăriei, luând la braţ pe cea mai tânără fată, Vlasta, care, uluită de această cutezanţă, nu ştie ce să facă, şi părăsesc cuibul acesta de **incontestabilă** civilizaţie, cu instituţii culturale, excelent organizate, cu biblioteci populare, cu sală de concert, cu cluburi sportive, cu un tineret voinic, harnic şi modest, dar în special cu o operă de asistenţă socială desvoltată până la ultimul grad al perfecţiunii. Nu trebuie să uit acel extraordinar azil de copii întreţinut de fabrica de chibrituri «Salo», o clădire impunătoare, construită în stilul ultim al vremii, cu o instalaţie model pentru îngrijirea sugacilor ai căror părinţi lucrează în fabrică. O antologie de ţânci rotofei şi drăgălaşi se etalează într'o curăţenie fără seamăn, îngrijiţi de câteva surori de caritate, inteligente şi inimoase. Etajul de sus cuprinde o serie de dormitoare pentru tinerele menajuri de lucrători cari nu mai vor să ţină casă, singuri.

*

Va trebui, odată, să vorbim anume de organizarea sportivă a nouei generaţii cehoslovace. A ajuns şi la noi, de mult, faima «socolilor», acele grupuri de gimnaşti cari asigură tuturor tinerilor o sănătate deplină, fizică şi morală, pe care o putem pizmui. Regularitatea antrenamentului, precum şi demonstraţiile de massă ale socolilor constituie un spectacol de o rară măreţie, care arată la ce splendide rezultate poate duce educaţia fizică, ajunsă datorie naţională şi reglementată de Stat, cu o atenţiune şi un interes neîntrerupt.

*

La Karlsbad, deşi potecile şi munţii sunt învestmântaţi în zăpadă, lumea urmează, cu devotament, ritul purificării intestinelor şi ficatului... La «**Sprudel**» unde **geizerul** secular ţâşneşte fără contenire, aducând din adâncimi binecuvântate, apa miraculoasă, domni şi doamne de toate vârstele şi... dimensiunile se plimbă, tacticoşi, cu ceştile înfierbântate în mână şi sorb, ritmic, licoarea minerală.

Mâncare, bună, nu prea scumpă, poziţii minunate, orchestră simfonică foarte îngrijită care dă, zilnic, concerte, totul ar fi frumos la Karlsbad (Karlovy Vary, după numele ceh) dacă nu ai întâlni la fiecare pas cărnuri puhave, obesităţi feminine, chipuri gălbejite de răscolirile organismului subminat...

Ziarele anunţă o catastrofă aviatică. Mă trece, o clipă, un fior, apoi mă salvează elementarul calcul al probabilităţilor. Nu se pot înregistra două nenorociri la rând...

Inapoi, deci, la Praga. Direct la aeroport. După, seaşe ore şi jumătate de sbor, apar luminile Parisului. **Le Bourget.** Automobilul companiei te lasă pe marile bulevarde...

M. G.

Acolo unde primăvara a venit de mult!

Mai fericită decât ţara noastră, unde primăvara anului 1932 îşi face pur şi simplu de cap, bombardându-ne mereu cu capriciile sale. Italia cunoaşte de mult mângâierile primăverii. Mai mult: femeile se văd nevoite să-şi apere pielea delicată de dogoarea soarelui...

DE PRETUTINDENI

Campionii de dans pe 1932

După 80 de ore de dans, întrerupt de foarte scurte intervale, perechea aceasta concurentă (dr. Frank şi d-ra Türeder, Austria) îşi mai păstra eleganţa, supleţea, dar mai ales rezistenţa... După alte «câte-va» zeci de ore, a obţinut titlul campionatului pe 1932.

Nebunul foarfecilor

Pilsen, patria berei blonde şi savuroase, vede de câtva timp cum liniştea îi este turburată de un maniac primejdios poreclit «nebunul foarfecilor». Maniacul acesta are o ură sălbatică împotriva rochiilor lungi cari, după părerea lui dezonorează farmecul femeii. Pe furiş, el se strecoară prin publicul feminin, întâlnit la teatru şi în sălile de bal, şi taie toaletele, fără deosebire, până la înălţimea genunchilor. De curând, la un singur bal, cinci femei s'au ales cu rochiile astfel tăiate.

Bineînţeles, a intervenit poliţia: s'a stabilit o supraveghere riguroasă şi în cele din urmă maniacul a fost arestat. Toate femeile din Pilsen cer să fie ţinut la închisoare cât o trăi...

Vinul, aliment... combustibil

In Jugoslavia, un mare număr de cluburi automobilistice, au făcut un raport favorabil asupra proiectului de a se utiliza cele 450.000 litri de vin, cari rămân în fiecare an neîntrebuinţaţi, după ce întreaga sete a ţării a fost potolită. Vinul acesta nu poate fi exportat din cauza preţurilor scăzute din străinătate.

E vorba în schimb, să se amestece vinul acesta oţeţit, cu cele 350.000 litri de petrol pe cari ţara le importă anual şi cari costă foarte scump.

Experţii declară că petrolul nu va suferi nimic din amestecul de 10% cu vinul oţeţit.

Rochia de bal

Moda este, după cum ştiţi, pentru rochiile strâmte şi decoltate din belşug în spate.

O mare vedetă, silită de rangul său să fie oricând în fruntea modei, a asistat deunăzi la o serată unde s'a întâmplat următorul accident: lampadarul din mijlocul salonului s'a desprins din tavan şi s'a prăbuşit sfărâmându-se în bucăţi, fără a răni, din fericire, pe nimeni. Insă marea vedetă simţise cum o trec frigurile pe spatele gol.

— M'a trecut un fior dela ceafă până în călcâie, mărturisi ea a doua zi regisorului.

Iar acesta răspunse.

— Păcat că n'am fost acolo, aşi fi vrut să văd asta...

Primul congres internaţional de artă contimporană

Intre 30 Aprilie şi 3 Mai va avea loc, la Veneţia, primul congres internaţional de artă contimporană, cu următorul program:

Prima secţie: legislaţie asupra artelor frumoase; drepturi de autori; concursuri naţionale şi internaţionale, legislaţia lor; asociaţiunile de artişti; mişcarea sindicală; casele de prevedere şi de asistenţă; relaţiunile internaţionale între diversele asociaţiuni de artişti; fundaţiuni, societăţi sau organizaţii promotoare ale artelor frumoase.

Secţia a doua: învăţământul; bursele pentru studenţi; academiile naţionale; raporturile dintre artă şi Stat, Biserică şi industrie; technologia; artisanatul şi artele decorative.

Secţia a treia: galerii şi colecţii de artă contimporană; expoziţii; relaţiunile internaţionale în materie de expoziţii; arta şi Societatea Naţiunilor; pieţile naţionale şi internaţionale de artă contimporană; editorii de bronzuri, stampe şi obiecte de artă; publicaţiuni asupra artei; arhivele fotografice de artă contimporană.

Cum se scrie un articol în grabă

D-l André Tardieu, actualul prim-ministru al Franţei, a fost în tinereţe jurnalist. Se povesteşte că, pe când era ataşat pe lângă statul-major al lui **Le Temps,** însărcinat cu redactarea editorialului (articolul de fond al gazetei) se pregătea, într'o zi, la prânz să plece la masă cu un coleg. Chiar în acel moment, îl chemă, însă, la dânsul secretarul de redacţie.

— Imi trebue un articol în mai puţin de o oră, le declară el şi le spuse ce subiect doreşte să se trateze.

— Cine trebuie să-l facă? întrebă d. Tardieu.

— Nu mă interesează: aranjaţi-vă împreună.

D-l Tardieu se gândi, cu jind, la dejunul care întârzia.

— De ce nu am scrie, la urma urmei, amândoi, articolul? sugeră el colegului său. Eu o să scriu două pagini, prima începând cu «Ştiţi că...» şi a doua cu «Rezultă deci...». Scrie d-ta, spuse colegului, pagina a treia începând cu «Pe de altă parte...» şi a patra va aduce concluzia în modul următor: «Prin urmare, e evident...».

— Perfect! spuse colegul.

In douăzeci de minute articolul fu isprăvit; secretarul de redacţie îl găsi excelent. Dejunul fu nu mai puţin savuros.

Radio în aer liber

(Foto New-York Times)

Un profesor de muzică din Viena, Harald Henning, a descoperit un aparat sonor, care, aplicat tuturor instrumentelor de coarde, dă sunetelor emise o intensitate atât de mare încât concertele de radio, cari până acum trebuiau emise numai din studio, vor putea fi transmise din orice loc, chiar din aer liber.

Case călătoare...

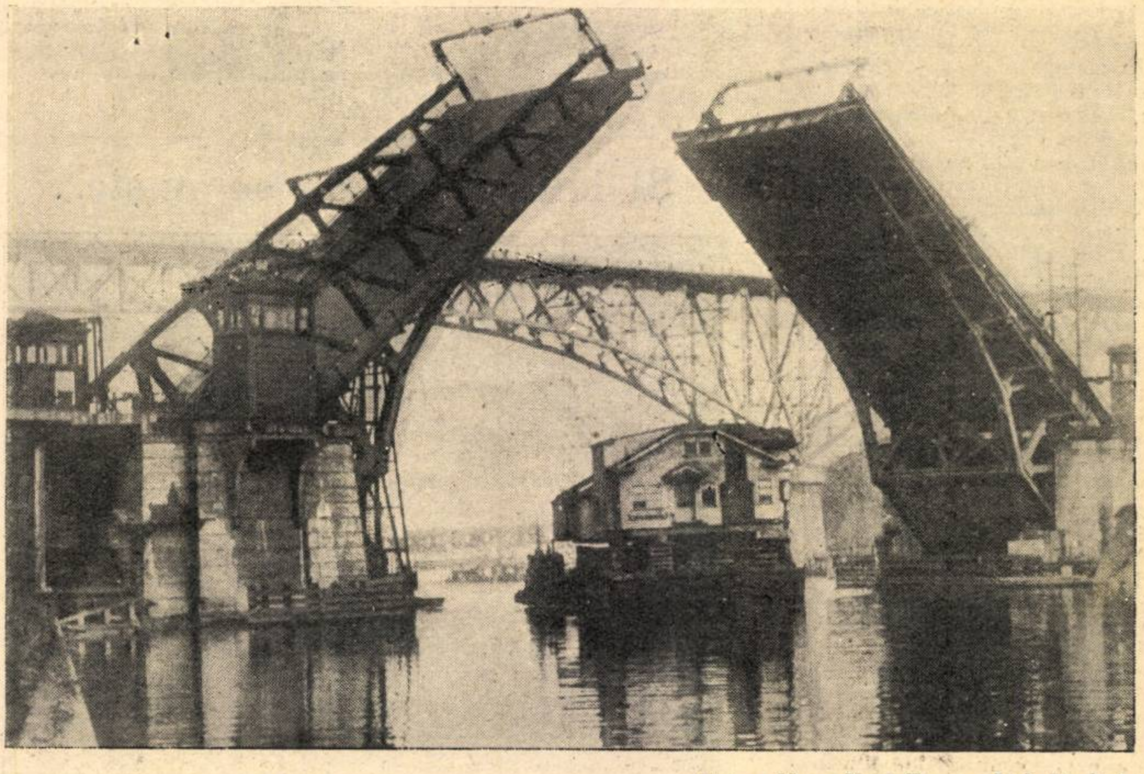

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Nici fantezia unui regisor de filme nu ar fi putut închipui o curiozitate mai amuzantă decât aceea depe imaginea din faţă. Un inginer american, O. C. Casad, având să transporte... o casă gata clădită, la o depărtare de câte-va zeci de kilometri, a ales calea... apei, ca fiind cea mai practică şi mai lină.

La Nord e liniște...

Eschimoșii

Originile și moravurile lor

Intr'o lume pe cale să suporte transformări atât de rapide ca omenirea de astăzi, poporul Eschimoșilor, cel mai izolat din toate, se schimbă la fel ca celelalte.

Rasa aceasta stranie dela Nord arată prin numeroase exemple în ce strâns contact se află ea cu civilizația. S'a pretins și în parte e adevărat că Eschimoșii dispar cu încetul. E drept că în Labrador grupe întregi de Eschimoși au dispărut precum și în jurul golfului Hudson, însă în alte locuri rasa lor persistă, deși sângele începe să se amestece cu cel al altor rase.

In cele mai frumoase timpuri ale civilizației lor, când ei se răspândeau dela Apus la Răsărit în calea mersului obișnuit al hoardelor cuceritoare, Eschimoșii nu erau mai mulți de patruzeci de mii. Astăzi ei sunt încă în număr de treizeci și patru mii, de-alungul țărmurilor mării Arctice. Felul lor de viață a suferit în multe regiuni, o transformare complectă.

Numai în câteva părți inaccesibile din Nord, Eschimoșii de astăzi rămân adevărații urmași ai strămoșilor lor, vânători de balene și de foci. In Alaska și în Canada de West ei au devenit vânători de blănuri și uneori chiar traficanți.

In Groenlanda, ei s'au grupat în jurul preoților misionari, construindu-și case, în locul vechilor colibe de piatră. Regimul acesta nou nu a fost întotdeauna bun pentru dânșii, dar era inevitabil, și dacă Eschimosul a biruit tuberculoza, e foarte probabil că se va putea adapta tuturor condițiunilor moderne.

AMESTECUL RASELOR

In momentul de față Eschimoșii, fără a deveni albi, s'au unit cu o mulțime de alte rase, și faptul de-a trăi la granițile civilizației le-a dat moravurile oamenilor albi. In ce privește insulele îndepărtate e foarte puțin probabil ca modul de viață să se schimbe mult, căci, dimpotrivă, călătorul alb e acela care trebue să adopte, acolo, îmbrăcămintea și obiceiurile indigenilor. Dacă vrea să rămână în viață.

Există diferite feluri de Eschimoși. In Canada de Nord, de pildă, există un trib care trăește încă în condițiunile cele mai primitive, neavând aproape nici un contact cu civilizația albilor, în timp ce în West, există o altă grupă care trăește în case luminate cu electrică și cu paturi de fier.

Intre aceste două extreme, există o varietate de indigeni, unii perfizi și sperioși, alții dimpotrivă, sociabili, ospitalieri, inteligenți și prosperi, alții însfârșit cu un aspect atât de diferit de triburile invecinate încât au fost considerați ca descendenții indigenilor și Scandinavilor din Groenlanda. Rasmussen, exploratorul arctic crede totuși, că oamenii aceștia «blonzi» sunt, poate, tipuri modificate, rezultând din alte cauze biologice.

*

De unde își trag Eschimoșii origina? Chestiune îndelung și aprig desbătută de toți învățații cari se silesc să afle istoria și legendele lor. E probabil că într'un trecut îndepărtat ei au venit dintr'un ținut al Asiei, poate depe coasta siberiană, după ce au emigrat din inima țării spre Nord. Toată lumea e de acord în a admite că s'au grupat în apropiere de lacurile Marei Urse și Marele Sclav, apoi s'au îndreptat spre Nord, risipindu-se în cele din urmă pe întreaga regiune arctică din nordul Americei. Se crede că răspândirea aceasta s'a produs într'o epocă relativ recentă. Poate că expansiunea triburilor indiane i-a silit pe Eschimoși să coboare de-alungul fluviilor până la mare și să vâneze aci foci, cai de mare și urși albi. Pretutindeni unde au venit în contact cu Indienii ei s'au retras spre coastă și nestabilitatea lor se datorește lipsei de hrană.

Rasmussen socoate că au fost două mari migrațiuni de Eschimoși; primii, porniți din Alaska, s'au răspândit până în Groenlanda și au fost înlocuiți în centru, în momentul decadenței lor de triburile indigene de avantgardă, venite din interior. In Groenlanda și în Alaska, s'au găsit unelte asemănătoare, indicând o cultură identică, oricât de îndepărtate sunt, una de alta, aceste regiuni.

Primii Eschimoși din regiunea centrală erau oameni înalți, cari vânau balene, ale căror schelete acoperite cu pământ și pietre erau utilizate pentru clădirea caselor.

In Alaska se găsesc Eschimoși de talie înaltă cari, cași strămoșii lor, vânează balene, trăesc în case stabile și fabrică unelte de pământ, asemănătoare cu acelea de cari se serveau, mai la Răsărit, vechii Eschimoși. Sunt ultimii veniți cari trăesc în colibe de zăpadă, iarna, în colibe de piele vara.

MORAVURI DE RASE PRIMITIVE

Oricare ar fi origina Eschimoșilor, e sigur că ei formau la început o rasă foarte diferită prin obiceiurile sale de aceea a Eschimoșilor actuali. Triburile primitive iernau la țărm, posedând sănii trase de câini și goneau vulpea, pescuiau somonul, vânau balena, foca, morsa și ursul. Bărbații purtau pantaloni de piele de urs, iar femeile bocanci înalți de piele de focă, ca Eschimoșii de astăzi. Ei s'au retras spre Nord, sub presiunea populației ce venea dinspre interior, rămânând numai foarte puțini dintr'ânșii în insula Southampton, de unde au dispărut definitiv în 1903. Dispariția lor e un exemplu isbitor de ceeace se petrece, atunci când obiceiurile triburilor primitive se transformă prea repede. Cu puștile ce li s'au dat ei au exterminat, în mod triumfal, e drept, vânatul ca la un exercițiu de tir și, în anul următor, au murit de foame.

ESCHIMOSUL MODERN

Eschimoșii moderni sunt oameni simpli, primitivi, trăind într'o regiune sterilă, din carne de câine sau de ren, iar pe coastă, din carne de urs, de focă sau de morsă. Prin mare ei au fost puși în contact cu civilizația apuseană. Intr'o bună zi, au văzut înaintând spre dânșii, imense case plutitoare, cu pânze umflate de vânt, și au fost pătrunși de admirație în fața acelor oameni cari au putut «pune atâta lemn laolaltă».

Ei au învățat, acum dela albi un anumit număr de lucruri: au adoptat armele lui de foc, și în anumite cazuri, casele sale, hainele și hrana lui. Sunt fericiți când albii îi arestează: aceasta le dă prilejul să mănânce până se satură, clătitele gardianului...

LA NORD E LINIȘTE

Viața este aspră pentru Eschimoși: popor econom, ei înmagazinează hrana în ascunzători, pentru a o face să dureze toată iarna și o împart în comun: viața lor e în mod natural reglementată de rigurosul climat al țării.

Mănâncă, deseori carnea crudă a animalelor, pe cari le doboară pe uscat sau pe mare. Străbat distanțe imense cu ajutorul câinilor; vioiciunea lor e remarcabilă, e o populație fericită și satisfăcută, râd ușor; pentru dânșii lucrul constant e o sursă de veselie. Insă un contact mai strâns cu albii va aduce, în mod inevitabil, în moravurile lor, o schimbare aproape tot atât de complectă ca la populațiunile din Canada occidentală.

LA 60 GRADE

In interiorul țării, există triburi destul de îndepărtate de orașele cu activitate comercială și cari și-au păstrat vechea lor simplitate și demnitate. Membrii acestor triburi trăesc în colibe de zăpadă, unde suportă luni de zile, o temperatură **de 50 sau 60 grade sub zero,** dar ei nu se plâng niciodată de frig. Din contra, găsesc aceste colibe extrem de confortabile. Luminează casa cu grăsime de balenă. Se hrănesc de multe ori cu lichen ori mușchi pe care-l fierb, dar îl mănâncă mai mult crud. Vânează după moda veche și nu prea suferă de foame.

Curați și inteligenți, neatinși încă de civilizație, ei sunt Eschimoșii canadieni cei mai mulțumiți de soarta lor. Ceeace i-a salvat, e faptul că albii n'au avut nici o poftă să se aventureze prin regiunile pustiite din westul golfului Hudson și apoi nu se găsesc nici prea multe blănuri, pentru a-i atrage pe traficanți. Se pare că exemplul acestor triburi verifică teoria că **un popor primitiv este mai fericit atunci când i se dă pace,** însă în general e posibil, totuși, ca educația și instrucțiunea să-i amelioreze soarta.

Popoarele acestea dela Nord au foarte puțin respect pentru viață: câțiva mor, în mod accidental, la vânătoare, alții mor de privațiuni, copiii de sex femenin sunt adesea zugrumați chiar din momentul nașterii, fiindcă fetele cari nu vânează, sunt considerate ca guri inutile și de multe ori, când un bărbat devine prea bătrân pentru a mai putea vâna, el se spânzură cu aprobarea tovarășilor săi. Omorurile sunt foarte frecvente. Așa încât dacă omul alb aduce, odată cu progresul și primejdii noui, el introduce în schimb un cod de temperanță și chibzuire.

Și totuși, din ou se naște...

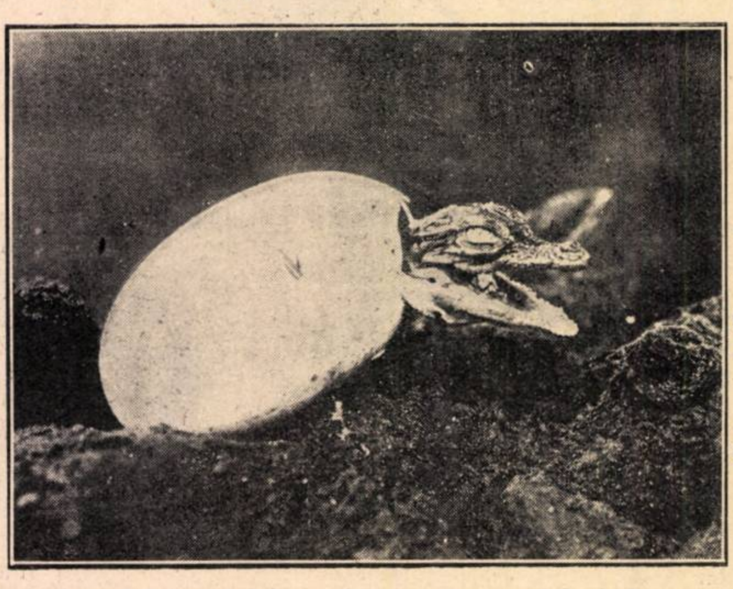

(Foto excl. Keystone)

Instantaneul fotografului a prins exact momentul când se naște un crocodil, scoțând capul afară dintr'o găoace de ou. Prima rotire în jurul lumii îi și indică, ce are de făcut. (Un crocodil-fécund depune 40—60 ouă, cari clocesc, singure, în bătaia soarelui).

Regina celor 3000 locuitori

In fericitul regat Tonga

In imensitatea Oceanului Pacific, micul arhipelag al insulelor Haapai şi Vavau formează, de câteva sute de ani, un regat, condus astăzi de o regină frumoasă şi încântătoare... ca Jeannette MacDonald.

Este vorba de regina Salata (în realitate Charlotte) urmaşa lui George II, ultim vlăstar al dinastiei Tonga şi coborâtoare directă din familia regală engleză.

Regina Salata este o femeie foarte inteligentă şi autoritară, respectată de cei 3000 supuşi şi de toţi Polinezienii. Pe de-asupra, un orator puternic care nu ezită să spună verde, ce gândeşte. Crescută la Auckland, (Anglia) regina este o femeie extrem de cultivată, cu o ţinută majestuoasă şi cu o statură nu mai puţin impunătoare. Fugi, prinţul consort, este în acelaş timp prim ministru. Au trei fii. Regina primeşte 2000 lire sterline (1.200.000 lei) pe an, pentru a păstra eticheta curţii. In fiecare an, după ceremonial, regina Salata deschide parlamentul «statului» Tonga; până mai deunăzi mergea la şedinţa solemnă într'un automobil Ford, însă în ultimul timp i s'a pus la dispoziţie un model mai modern. Casa ei numără şapte nobili aleşi de şefii triburilor, şapte nobili aleşi de popor şi zece miniştri ai coroanei. Regina are prerogativa să-şi numească miniştrii şi posedă, în acelaş timp, un consiliu privat pe care-l poate convoca oricând.

Regina vizitează, de câteva ori pe an palatele sale dela ţărmul Oceanului, organizând serbări şi ospeţe somptuoase. ..

STATUL NU-I DATOR NIMANUI...

Pe vremurile acestea de criză e interesant de văzut o ţară al cărei buget nu are nici un deficit, un regat care se conduce fără ajutorul nimănui şi posedând, pe de-asupra, un tezaur de câteva sute de lire sterline economie. Acesta e statul Tonga. Natura i-a favorizat pe locuitori cari formează un popor minunat, curtenitor, frumos şi de o mare demnitate în ţinută. Nukvalofa, capitala acestei ţări model e situată în Tongatabu, principala insulă a grupului. E un sat cu atât mai atrăgător cu cât e reşedinţa guvernului unui regat independent. Când cântă orchestra, instalată într'o mică rotondă înconjurată de arbori înalţi, imnul naţional răsună în profunzimea nopţii tropicale. Nu departe de aici e situat Palatul Regal, construit în lemn şi capela. De jur împrejur se află minusculul palat al Parlamentului, consulatul britanic, birourile şefului justiţiei şi ale primului ministru. Câţiva paşi mai departe, mormintele monarhilor dinastiei domnitoare constituie decoraţiunea centrală a terenului de golf. Tot aici e situat şi terenul (sic) de curse.

Locuitorii Tongei sunt cei mai fericiţi din lume: fiecare are ce-i trebuie şi poate primi la 18 ani, o bucată de pământ de cultivat. Bolnavii sunt îngrijiţi în mod gratuit şi un serviciu dentar naţional e însărcinat să conserve în bună stare danturile măreţe ale locuitorilor.

FLORILE SUNT SPLENDIDE

Numai florile par să aibă, acolo, o conduită desordonată. Multe din ele sunt de o mărime formidabilă, purpurii, incendiare. Culorile lor primitive sunt încinse de verdeaţa tropicală.

Natural, turiştii admiră mormintele monarhilor şi se opresc impresionaţi înaintea extraordinarelor căderi de apă de la Humo. Cine vrea, însă, să guste într'adevăr, deliciile unei insule tropicale, trebue să caute un mic eleşteu, cu flori de coralii, înconjurat de un cadru verde, odihnitor. De jur împrejur se văd numai iacinte albastre scăldându-se în apa limpede şi o tulpină de gentiana se va încolăci în jurul piciorului la fiecare pas.

Populaţia o adoră pe regina de neam britanic. Serbările se ţin lanţ la curte, pentru fiecare eveniment petrecut în sânul familiei regale. Sute de porci fripţi sunt pregătiţi pentru ospeţe. Reprezentanţi veniţi din toate colţurile regatului aduc daruri preţioase şi drept răsplată, sunt, natural, poftiţi imediat la masa regală.

După consumarea porcilor oaspeţii încep să cânte melodii foarte stranii, cum numai în Polinezia se pot asculta şi să execute nu mai puţin ciudate dansuri tradiţionale.

Aceasta e viaţa în fericitul regat Tonga, din ţinutul tropicelor, în mijlocul Oceanului Pacific.

Din lipsă de fonduri...

Poliţia Statului New-Jersey (America) recunoscând că n'a putut pune mâna, în legătură cu afacerea Lindbergh, asupra bandiţilor Harry Heimer şi Abie Wagner, pe cari-i caută de mult, bănuindu-i că l-au răpit pe fiul celebrului pilot, a declarat că eforturile sale încep să scadă din cauza lipsei de fonduri.

Intr'adevăr, de douăzeci şi trei de zile de când durează cercetările, ele au costat, numai în Statul New-Jersey, peste 50.000 de dolari. Creditele deschise poliţiei sunt pe punctul de a fi epuizate, ceeace paralizează activitatea detectivilor.

Poliţia locală şi poliţia Statului nu şi-au coordonat, de altfel lucrările şi acum nu fac decât să se şicaneze reciproc...

Teoria gravităţii este contrazisă!..

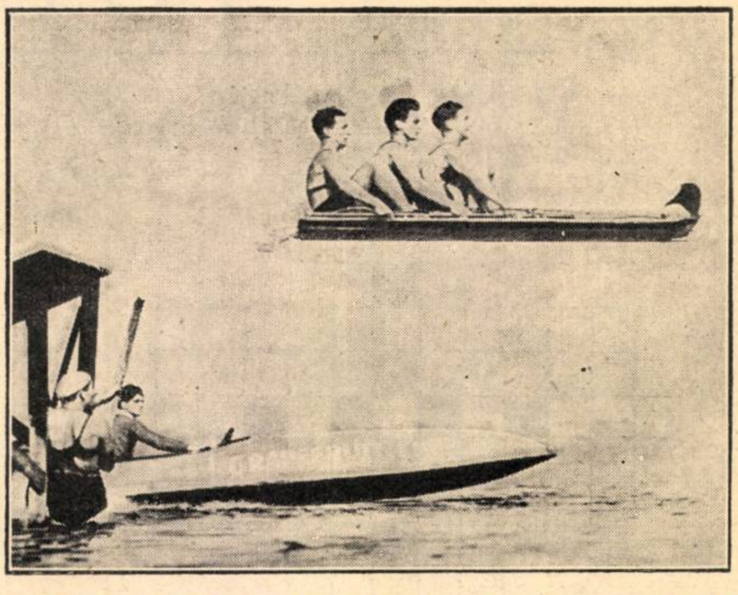

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

La Winter Haven (Florida) cei trei sportmani pe care-i vedeţi reprezentaţi mai sus, au reuşit să «plutească» de-asupra apei pe un tobogan pornit depe o trambulină şi să înainteze, în aer, cu o viteză de 60 kilometri pe oră. Ce au de zis fizicienii ?

De ce suferă tineretul de astăzi

(Continuare din pag. 286)

tru servitori, asasinaţi, zăceau prin diferite unghere înţepeniţi, cu sângele închegat... Cercetările poliţiei nu dădură nici un rezultat. Asasinatele succesive, săvârşite, toate, cu ajutorul unui fel de măciucă, fură comise fără ca vecinii să audă cel mai mic strigăt ori să surprindă vre-un semn anormal.

Asasinarea bătrânului Sydow şi a servitoarelor safe, oferia mai mult decât o asemănare cu uciderea în massă a familiei Zetterberg. Ancheta poliţiei căuta să stabilească dacă aceasta a doua crimă nu apăsa, de-opotrivă, asupra tânărului Sydow? Rezultatul fu afirmativ.

S'a stabilit repede, că tânărul Sydow împrumutase o sumă de bani dela bătrânul Zetterberg şi că acesta fusese cu câteva zile înaintea morţii sale, la tatăl lui Frederic, probabil pentru a-i vorbi despre datoria fiului său. E mai mult decât probabil că Frederic von Sydow, spre a se răzbuna contra acestei indiscreţii, a pătruns în casa lui Zetterberg, surprinzând întreaga familie şi omorându-i pe toţi...

Se poate ca Frederic să fi fost bănuit în secret de tatăl său, că i-a exterminat pe Zetterberg, şi, probabil, bănuiala aceasta l-a hotărât să comită paricidul. Simplă presupunere, dar demnă de crezământ.

...Sigur este că ancheta a stabilit prezenţa tinerei soţii a lui Frederic von Sydow, care a asistat, în mod pasiv, la crimele soţului său! Ea l-a însoţit, tăcută şi supusă când s'a dus să-l ucidă pe bătrânul Zetterberg, după cum l-a însoţit şi în isprava sângeroasă comisă în casa părintească.

Toţi aceia cari o cunoşteau pe tânăra femeie, sunt unanimi în a recunoaşte blândeţea, bunătatea şi devotamentul ei. Trăsăturile acestea pasive ale caracterului său au lăsat-o, probabil, pradă voinţii tiranice a soţului său, care o repudia când se plictisea de dânsa şi o chema iarăşi acasă când i se făcea dor s'o vadă. Ingrun şi-a urmat soţul, cu seninătate, până la moarte...

Vreţi să scăpaţi de Reumatismul, Guta D-voastră?

Junghiuri la membre şi încheieturi, umflături la membre, mâini şi picioare anchilozate, înţepături, dureri săgetătoare în diferite părţi ale corpului, chiari slăbirea ochilor (vederea) nu sunt adesea de cât urmările suferinţelor reumatismale şi ale gutei cari trebuesc înlăturate, căci altfel, boala progresează din ce în ce mai mult.

EU VA OFER

O cură de băut vindecătoare care activează dizolvarea şi eliminarea acidului uric şi schimbului de nutriţie, deci nu aşa numita doctorie universală secretă, ci un produs pe care buna noastră mamă NATURA îl dăruieşte spre binele omenirii bolnave.

Inainte de intrebuinţare

După întrebuinţare

FIECĂRUIA O PROBĂ GRATUITĂ

Scrieţi mi imediat şi veţi primi prin depozitele instalate în toate ţările absolut GRATIS şi franco o probă împreună cu instrucţiunile de servire. Vă puteţi convinge singuri de inofensivitatea acestui remediu şi de efectul său rapid.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse No. 5. Abt. 390

JOCURI

Cuvinte încrucişate

de *Barbu Cismărescu* (Craiova)

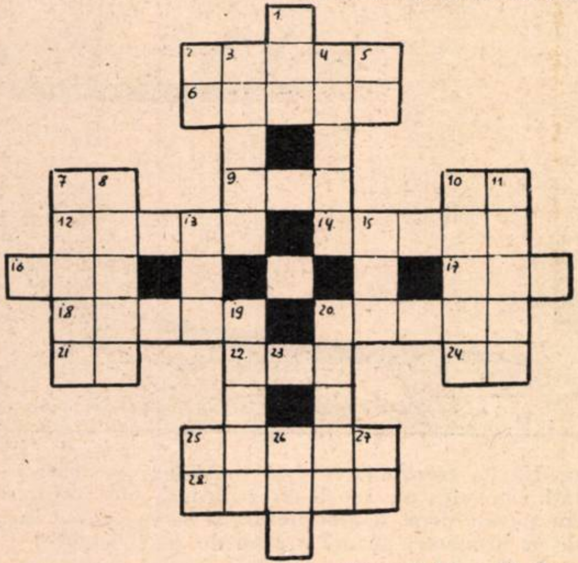

ORIZONTAL : 2) Piatră de ascuţit brice; 6) Cioară; 7) Pană de despicat; 9) Animale; 10) Prepoziţie; 12) Inceată; 14) Plantă pe care se află coşenila; 16) Numele grec al Terrei; 17) Geniu rău, la Mahomedani; 18) Plantă numită vulgar ricini; 20) Fig. Monopol; 21) Unguent; 22) Potrivit; 24) Notă muzicală; 25) Fam. Cap; 28) Gigantic.

VERTICAL : 1) Acum; 2) Macaz; 3) Mânăstire în jud. Suceava; 4) Lădiţă de pus giuvaericale; 5) Zeitate ; 7) Vărsat mărunt; 8) Mold. Câmp de păşunat pentru cai; 10) Mină; 11) Ataşă; 13) Separ; 15) Monedă; 19) Punct în astronomie; 20) Iarbă crescută după a doua cositură; 25) Pronume; 26) Mold. Val de pânză; 27) Campion.

Reconstituire

de *Mundy* (Câmpina)

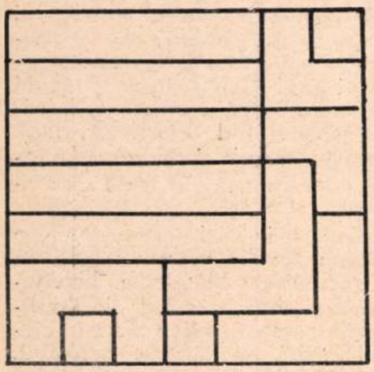

Să se formeze din fragmentele de mai sus numele unei trecători din Balcanii centrali celebră prin lupta Turcilor şi Ruşilor din 1877 sau o şindrilă.

Joc istoric

de *Quintus*

1) Ce bărbat de stat român, era poreclit «*Vulpache*».

2) Care este numele vechiu al «*Portugaliei*».

3) Ce regine erau supranumite «*Semiramidele Nordului*».

4) Care este numele slavon al «*Akkermanului*».

5) Cum se numea fluviul din Infern, ale cărui ape făceau să se uite trecutul.

N. R. — Domnii deslegători pot deslega numai trei din întrebările de mai sus spre a putea fi trecuţi printre deslegătorii acestui joc.

Soluţiile jocurilor din „O. L“ No. 13

CUVINTE INCRUCIŞATE

A	N	D	R	O	M	A	C	A
N	A	V	A	L	I	S	E	M
D	R	O	T	■	R	A	T	E
R	A	R	I	Ş	■	S	E	T
O	S	I	E	■	C	I	R	I
M	E	S	■	N	A	N	A	S
E	R	E	D	I	T	A	T	E
D	A	R	A	M	A	T	O	R
A	M	A	N	E	T	A	R	A

JOC LITERAR

Slavici — Asachi — Donici — Odobescu — Vlahuţă — Eminescu — Alecsandri — Negruzzi — Urechiă — Sadoveanu.

ANAGRAMA

Elida: Ideal — Dalia — Eliad— Leida — Adeli.

AU DESLEGAT TOATE TREI JOCURILE

Băicoi : Ionel Ionescu.

Bârlad : Gicu M. Tacu-Tag, Gică Manoliu-Fox, Mircea Grossu-Migro, Armand Dobrinescu-Aledo.

Brăila: Vasile Muşat.

Bucureşti : Lazăr şi Cilly Kalmanovici, David şi Raschela Iscovici, Russu D. Nicolae, Vogeli Ana, Olimpia Halchiopol, Stern Aurel, Ghizela Goldstein, Herman Alter, Nicolae şi Petruţă L. Petrescu, Eustaţiu I. Mărculescu, Moritz Goldstein, Zoe Ing. Negreanu, Fănică Nicolaescu-Balş, Titty Tănăsescu-Panduri, Marinel Sârbulescu, Maria Metaxa, Toteluş Emanoil,—Tema, Jean Adlea, Ana şi Zigmund Goldştein, R. H. Simion, Etty Marcovici, Georges T. Avramescu.

Buzău : Valeria Iliescu, Ialomiţeanu Daniela.

Câmpina : George Brânză.

Caracal : Ilie T. Lupiţa.

Caransebeş : Rachitovici, Păleanu, Boleanţu-studenţi.

Caracal : Alina şi Ernest E. Gesnner.

Cernăuţi : Macovei Stelian.

Constanţa : Jean Dumitrescu-Goiceanu, Sorel Avramescu.

Craiova : Dan Preoţescu-Govora, Mercic Ion, Valeriu şi Bică Pisoschi, Cernaucă P. Ştefan, Florin Tasse, Costel Viorel Muroianu.

Drăgăşani : Octav Badiu.

Focşani : Ioan Vanjenski, Pincu A. Saul-Piasa.

Galaţi : Kiria Spiridon, Dorel Kalmanovici, Dorondoc Ovidiu, Ionescu T. Ştefan.

Iaşi : Ionescu Gh. Constantin, Enache D. Iordache.

Lugoj : Vasile Cişmaş.

Mizil : Bogdan Ion, Ciurea C. Nicolae, Ioan Mumoiu.

Oradia : Gavril Ţepelea-Borodanu, P. Coroiu, Nemes Elena.

Padina (Buzău) : George V. Titeică.

Piteşti : Şt. Gh. Ştefănescu-student.

Ploeşti : Theodor şi Anna Stoicescu, Avram I. Avram.

Râmnicul Vâlcea : Marin Petrescu-Tiţa, Ionel G. Stoicescu.

Ştefăneşti (Botoşani) : Ştefan K. Scromedea.

Sibiu : Gherghel Gheorghe.

Turnu Severin : Coca E. Scarimba, Rică Timoftescu.

Vaslui : Mircea-Gelu Michăilescu.

AU DESLEGAT JOCUL LITERAR ŞI JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Bacău : S. Grigorescu.

Bucureşti : Titi Vasiliu, Zoe Pârvulescu, Andrei N. Ionescu, Miron Gh. Popescu.

Brăila : Sandi Damel.

Braşov : Jean Tătaru.

Buzău : N. Gr. Arsene.

Calipetrova (Duróstor) : Teohari N. Teohăreanu.

Chişinău : Sublocot. Const. Ionescu Calman H. Iancovici.

Craiova : Nelu Stănescu.

Galaţi : Maria Panaitescu, Jean Calmanovici.

Huşi : Iancu Iancovici.

Iaşi : Panait Istudor-student, Samiza Niculescu, Theodor Iordache-student, Nelu Oteteleşeanu şi Leonida Dragomir.

Misleanu (Ialomiţa) : Ionel G. Preda.

Lugoş : Aurel Secoşianu.

Oradia : Gigi Dumitrescu-Gidu.

Piteşti : Peligrad Nicolae.

Ploeşti : Coca şi Ioan Aurel Gheorghiu, Costel Vâlcu.

Râmnicul-Vâlcea : Titty Bădescu, Tonny Lianerdo, P. Milosteanu, Nicu Smeureanu.

Roman : Plut. maj. N. Gurău, plut. major Bucătaru.

Sălişte (Sibiu) : Cociaş Grigore Radu, Traian Vijoli Recea.

Tg.-Ocna : Nicuşor Comănescu.

Temişoara : Zizi Samovici Băcilă T. Moise.

Turnu-Măgurele : Lucreţia şi Margareta Palade.

Turnu-Severin : Ion Ionescu.

AU DESLEGAT JOCUL LITERAR ŞI ANAGRAMA

Arad : Anton şi Lina Vrăjescu.

Bacău : I. Wolfsohn.

Bârlad : Aurel Weisman.

Bucureşti : Urseanu V. Paul, Ruemele C. Carol, Samy Grossman, Herman Corneliu, Theodor Busuioc, Leon Rosenberg, Sylvia Grigorescu, Luzi Popovici, Costică Brelea şi Alexandru Stoicescu.

Cernăuţi : Rotilde Weisberg.

Craiova : Nae Ştefăniu.

Galaţi : Traian P. Ştefănescu, Ştefan Popescu.

Odorheiu : Costinel şi Doru Murgescu.

Oradia : Fănică N. Trandafirescu, T. Popovici.

Ploeşti : Aurora Şt. Şerban, Carola Avram.

Timişoara : Anton Aristide.

AU DESLEGAT JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE ŞI ANAGRAMA

Alba-Iulia : Nae Ionescu.

Bucureşti : Gheorghe N. Iliescu, Suzanne Marinescu, Mielu Gheorghiu, Grigore Paşcanu, Dumitru Constantin, Anton Eliade-Anel, Vasile Iordănescu şi Ion Pârvulescu.

Cluj : Traian Basarabescu-student, Sandu Borceanu-student, Ilarie V. Georgescu.

Craiova : Anton S. Ştefănescu.

Focşani: I. Finkelstein, H. Ionescu.

Iaşi : Grigore Stroescu-student Marinescu Şt. Alexandru-student Fănică Boerescu.

Oradia : Petre Basilescu.

Ploeşti : Eustaţiu Petrescu.

Râmnicul-Vâlcea : Ion Ionescu.

Roman : Herman Herşcovici.

Sibiu : Căp. Ioan Petrescu.

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL LITERAR

Arad : Valeriu Lazaridi, Pavel Nedelcu.

Bucureşti : Hero P. Klein, Ioan Neagu, Bella Vexler, Ionel Gh. Ionaşcu, Gheorghe Dumitrescu-Ghedu, Nelu Iordănescu.

Buzău : Iordăchescu Ioan.

Caracal : Petre Ionescu.

Cernăuţi : Henrich Goldman, Cristache Popescu, Gheorghe Buzescu.

Chişinău: Romeo Tomcică- Varvara Cristescu.

Craiova : Theodor Roşcatu.

Focşani : Simionel Ornstein, Jean Dumitrescu.

Iaşi : Iosef Feldman, Theodor Neacşu, Dorel Calimache, Ionel T. Chifu.

Roman : Despina Lupu, Vattily Lupu.

Roşiori-de-Vede : Lică I. Constantinescu.

Timişoara : Căp. Jean Teofil Theodorescu.

„Oglinda Lumii“ No. 15

BONUL JOCURILOR

Soluțiile jocurilor

Turnu-Severin: Grigore Vasilescu.

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL DE CUVINTE INCRUCIȘATE

Arad: Ioan Stoicescu.
București: R. Hönig, Jean Marinescu, Gusti Schlag.
Cernăuți: Mihail Costăchescu, Gică Ionescu, Suzanne Feldman.
Galați: Victor Marinoiu, căp. Ioan Vasiliu.
Iași: Ioan Munteanu, student, Aurora Aronescu, Anton Sterian.
Oradia: Iorgu Vasilescu-Iov, Aurel Ștefănescu.
Pitești: Nicu Vasilescu și Toma Popescu.
Râmnicu-Sărat: Traian Mihăilescu.

AU DESLEGAT ANAGRAMA

Bârlad: Alexandru Ionescu.
București: Antonache Baciu, Nicu Chiriac, Avram Grumberg, Pierre Lazarovici, Jack Mendelsohn.
Craiova: Petrescu Ioan.
Facșani: Louis Kalmanovici, Conradt și Debora Kalmanovici, Samy și Izu Abramovici, Ionel Dragu, Nae Rădulescu, Heim Eskenazy.
Galați: Traian Calimache, Jean Florescu, Samuel Pincu.
Iași: Vasile Șt. Romașcanu-student, Dorel Theodorescu-student.
Lugoj: Gică Ionescu.
Moinești: Iancu Schäffler.
Nicorești: Gheorghe Ioan.
Oradia: Traian Popovici.
Sibiu: Oscar Niculescu și Tudor Marinescu.
Vaslui: Tică Panaitescu.

AU MAI DESLEGAT JOCURILE DIN «OGLINDA LUMII» No. 12

Acadânlar (Durostor): Petru V. Chiper.
Arad: Maior Popovici, P. Anibal.
Bârlad: Iftode Emil-Memphis.
București: Olimpia Halchiopol, Stan C. Gheorghe, Jean Adler, Suciu Ștefan, Lilya Anastasiu.
Calafat: Ghicu Ghergulescu.
Drăgășani: Octav Badiu și Ionel Renghia.
Focșani: Costel C. Theodorescu, Clemença Ionescu.
Galați: Betty Aronov.
Giurgiu: Dida Fotino.
Hațeg: Alexandru Gessner și Șandru Aurel.
Hotin: C. Arteni.
Iași: Iordache D. Enache.
Mălini (Baia): Aurel și Mircea Bârsan.
Oradia: Nemeș Elena.
Orhei: Rechiș Moise, Burd Baruh.
Râmnicu-Vâlcea: Titty Bădescu, Tonny Leonardo.
Țintea (Prahova): Margareta E. Foltzer.
Turnu-Măgurele: Marioara P. Wagner.
Turnu-Severin: M. Gaidaroff, Mihail Theodor Atanasescu.

PRIN TRAGERE LA SORȚI AU CAȘTIGAT

Premiul jocului literar: d. Aurel Stern (Loco).
Premiul jocului de cuvinte încrucișate: d. Macovei Stelian (Cernăuți).
Premiul anagramei: d. Mircea Gelu Michăilescu (Vaslui).

*

N. R. — **Expediția premiilor se face odată pe lună. Premiații din provincie sunt rugați să-și trimită adresele exacte spre a li se putea expedia premiile, iar cei din Capitală se vor prezenta personal la redacție spre a-și ridica premiile.**

Pyramidon
TABLETE
(contra durerilor de cap și a migrenei)
și crucea Bayer sunt întotdeauna împreună. Gândiți-vă: una fără altă nu există!
BAYER

POȘTA JOCURILOR

Cociaș Grigore și *Traian Vijoli (Săliște):* Primim cu plăcere, bine-înțeles să întrunească toate condițiile de participare. Așteptăm.

Lucreția Pallade (T.-Măgurele): Am răspuns de nenumărate ori. Totuși vă mai satisfacem dorința dv. și vă amintim că soluțiile se primesc la redacție până Joi seara adică 7 zile după apariția revistei. Cât despre nepublicarea numelui dv. în coloanele revistei noastre, vă răspundem, că n'am primit nici un fel de soluție. In caz contrar nu știm ce ne-ar fi împiedicat să vă publicăm.

Leibușor Isac (Loco): Decât jocuri multe și... slabe, mai bine puține și bune. Așa stă cazul dv. Totuși din noianul de jocuri trimise vom alege și publica.

Ioan Aurel Gheorghiu (Ploești): Mai târziu bine înțeles după ce va fi refăcut.

Pincu A. Saul (Focșani): Bune, se vor publica în ordine. Numai puțină răbdare.

Maior Popovici Pompiliu Anibal (Arad): Primim cu satisfacție colaborarea dv. prețioasă. Jocul «Guvernanți noștri» e bun, se va publica după ce va fi refăcut și lucrat în tuș.

Jean Dumitrescu-Gorceanu (Constanța): Jocul de cuvinte încrucișate în cărți se va publica. Celelalte bune.

Ionescu G. Mircea (Loco): Vom alege. De ce n'ați lucrat jocul infinit în tuș? Totuși se va publica mai târziu.

Russu D. Nicolae (Loco): Bune.

Nicolae și Lenuța Petrescu (Loco): Șarada e slabă. Trimitețe-o după ce veți fi refăcut-o. Altfel e bună pentru... coș. Dealtfel mai multe jocuri ale dv. își așteaptă rândul de a fi publicate în revistă.

Maria Metaxa (Loco): Logogriful e foarte bun, se va publica. Șarada trebue refăcută.

Eustațiu I. Mărculescu (Loco): Primim.

Titty Bănescu (R.-Vâlcea): Cartea de vizită e bună, enigma e nepublicabilă. Așteptăm ceva nou din partea dv.

Mircea Grosu-Migro (Bârlad): Racul e bun, se va publica.

Milică Ștefănescu-Milst. (Loco): Bun.

Harry Tom. Avigo (Paris): Unul din logogrife s'a mai publicat în coloanele revistei noastre celălalt se va publica.

J. G. Preda (Misleanu-Ialomița): Jocul de cuvinte încrucișate e nepublicabil din cauza numărului prea mare de pătrățele negre. Totuși mai târziu îi vom face loc cu plăcere în coloanele revistei noastre.

Jocul «Ecuație» se va publica. Celelalte slabe.

Aledo și Mygro (Bârlad): Jocul e bun și se va publica într'unul din numerile viitoare.

Plut. major Bucătaru și *Gurău (Roman):* Pătratul este publicabil.

Cauciuc polițienesc... ultima modă

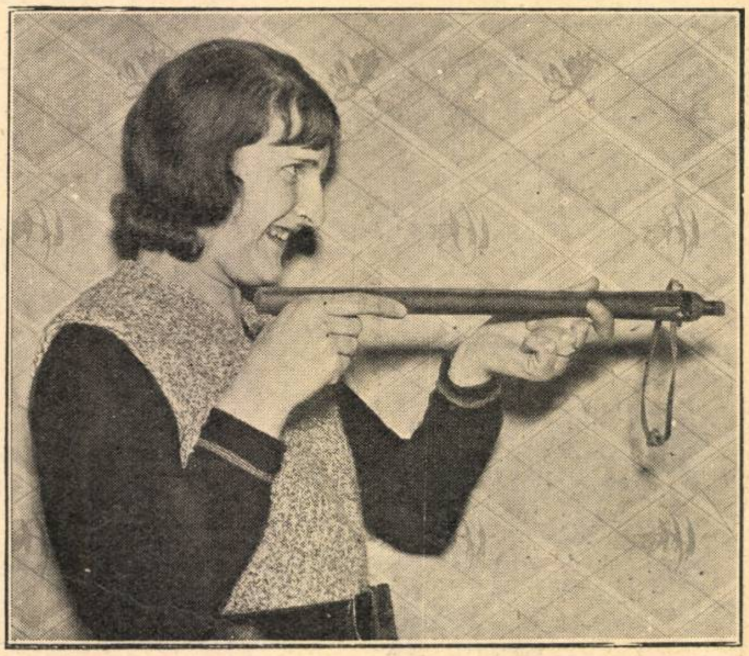

(Foto New-York Times)

Să nu credeți că, deoarece îl ține în mână o femeie, nu prezintă nici un pericol. Fiți atenți: e vorba de un nou cauciuc polițienesc (vână de bou, cum li se mai zice la noi) expus la târgul de mostre din Lipsca, care la un capăt are un dispozitiv de împușcat cu gloanțe de gaze lacrimogene, iar cu celălalt capăt lovește tot atât de vârtos ca și până acum. Să nu cumva s'aveți de-aface cu așa ceva...

ACTUALITATEA IN CARICATURA

RENTIERI

Tatăl. — Sper să mă retrag, la anul, și-o să-ți las ție conducerea afacerilor.
Fiul. — Ști ce, tată! Mai lucrează câți-va ani și ne vom retrage amândoi.

PRECIZARI

— Mama mi-a spus să vă spun că nu-i acasă, toată ziua.
— Așa, dar nu știi unde se află ?
— Ba da, în dormitorul ei.

LA FOTOGRAF

— Zâmbiți puțin, domnule.
— Să plece nevastă-mea de lângă mine și surâd.

STUDIUL RASELOR

— Tăticule, dece rasă sunt negrii ?
— De rasă neagră...
— Și roșii ?
— De rasă indiană...
— Și galbenii?
— De rasă mongolă...
— Și bucătăresele ?
— Ai început să mă plictisești... pentruce-mi pui întrebarea asta ?

— Fiindcă... Maria are mâinile negre, nasul roșu și părul complect galben !...

PROVINCIALUL

— Cât îmi iei până la gară, cu bagaj cu tot ?

Birjarul. — 60 de lei, conașule ! Și nu vă mai pun la socoteală bagajele !

— Cât ? Nu se poate: ia-mi numai bagajele și eu o să merg pe jos !

PRECUM IN CER, AȘA ȘI PE PAMANT...

— Ce crezi, o să fie soare, mâine ?
— Asta depinde de lună draga mea.
— Ciudat. Nu înțeleg.
— Foarte simplu; colo sus, lucrurile se petrec ca în toate menajele: bărbatul comandă și femeia decide.

Gest inutil

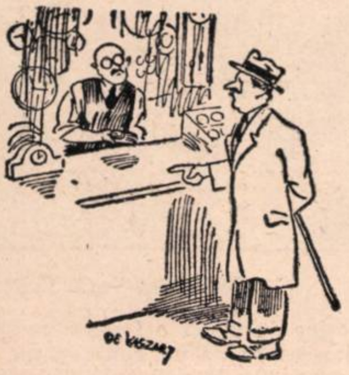

Clientul: **Desigur nu trebuia să-l las să cadă...**
Ceasornicarul: **Eu cred că nu trebuia să-l mai ridicați.**

CURSĂ

El: Nu trebuia să mă atragi, pentruca, acum, să mă respingi.
Ea: Te-am atras eu?
El: Sigur: nu mi-ai spus că tatăl d-tale e milionar?

SAVANTLÂC

— Microbii, doamnă, sunt de două feluri: unii cari ne fac să murim, alții cari ne fac să trăim.
— Se vede, cât de colo, sunteți doctor.

S'A INVARTIT

— Totdeauna uiți să dai de mâncare cățelului. Azi i-ai lăsat ceva?
— Azi nu-i nevoe, conița a mâncat toată friptura.

SOLUȚIE

— Chelner, vinul are un gust detestabil... Apoi, dopul e mucegăit.
— Scuzați, vă rog... O să vă aduc un alt dop !

Fotograful pretențios

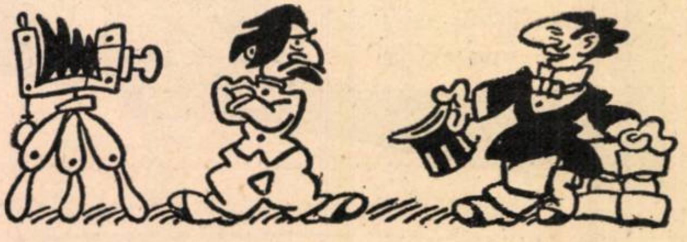

— Cum? așa vii la fotograf, parcă te-ai duce să te însori.

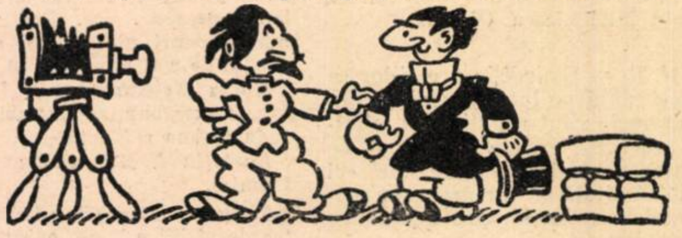

...nu te împopoțona atât, vino cu hainele d-tale obișnuite.

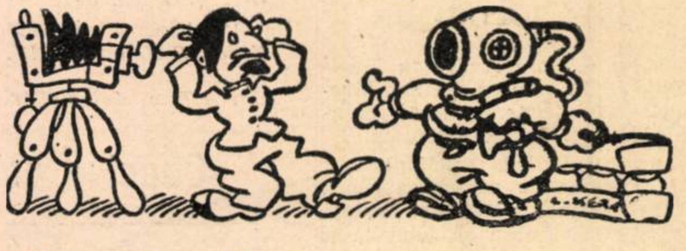

— Ce-i asta, domnule?
— Nu mi-ai spus să viu cu hainele mele obișnuite? Eu sunt scafandru.

SE CAUTĂ O DACTILOGRAFĂ

— Bine înțeles, cunoașteți mașina de scris ?
— Cum nu, domnule, am văzut deseori mașini de scris...

INTRE GOSPODINE

— Ești mulțumită de noua servitoare ?

— Da, foarte mulțumită. E un giuvaer: mă lasă să fac tot ce vreau !

EXPLICABIL

Clientul (disperat). — Domnule, ploșnițele d-tale m'au pișcat toată noaptea !
Hotelierul (calm). — Nu mă miră deloc: hotelul a fost închis timp de șease luni și bietele animale erau flămânde !...

SE PERMITE

— Cum ! sunteți președintele ligii antialcoolice și beți vin ?
— Acum am voie: sunt în vacanță

PRIETENE BUNE

— Dar Marilenei, cum îi merge ?
— Bine. Imbătrânește din zi în zi și întinerește din an în an.

ARANJAMENT

— Imprumută-mi trei poli !
— Nu-ți dau, dragă: chestiile bănești distrug întotdeauna prieteniile și nu vreau să te pierd ca amic pentru trei poli.
— Perfect. Imprumută-mi, atunci 1000 lei.

OASPE MODEST

— Rămâi la noi la masă ? Știi, însă, că nu prea am mare lucru.
— N'are face, nu te necăji... Ce adăogați o să-mi ajungă.

LA CAMP

— Ioane, atențiune... am văzut o viperă!
— Nu te teme femeie, am adus flautul și mă pricep să farmec șerpii.

Depozițiile

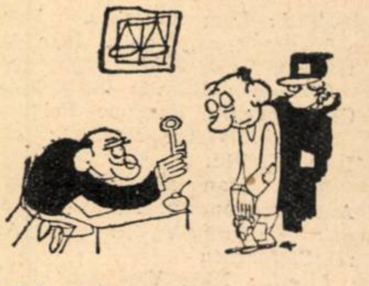

Primul interogator.
— Acuzat, cunoști cheia aceasta.
— Nu, domnule judecător.

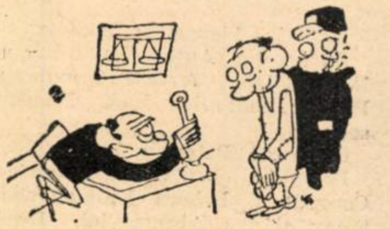

Al doilea interogator.
— Acuzat, cunoști cheia aceasta ?
— Da, domnule judecător.
— Uf ! însfârșit, începi să faci mărturisiri.
— Desigur că o cunosc, mi-ați arătat-o ieri !...

PRECAUȚIUNE

— Domnule doctor, fiindcă sunteți sigur că mă veți vindeca repede, de lipsa de memorie, mă întreb de ce-mi cereți să vă plătesc tratamentul dinainte?
— Din precauțiune, domnul meu.

COPIII MODERNI

— Tu ai mâncat prăjiturile?
— Imposibil să-ți răspund, mamă. Nu-mi permite secretul profesional.

JUMATATEA

—.Are o soție de treabă, nu zic ba, dar, în fine, asta nu constitue fericirea complectă în viață.
— Bine, dar e în orice caz o bună jumătate...

LA CURSE

— Ei ai început să crezi în șansă?
— Da, cred... însă numai atunci când câștig...

MOMENTUL OPORTUN

— Vino mâine la serata noastră. Soția mea o să cânte și la miezul nopții servim supeul.
— Perfect, dar nu cred să pot veni înainte de miezul nopții.

ASCULTĂ-MĂ PE MINE !

— Ce să fac, domnule judecător, când am o soție atât de insuportabilă care merită numai palme!
— Trebuie să faci ca mine: îți iei pălăria și te duci să te răcorești.

Cum va arăta palatul guvernamental la Moscova

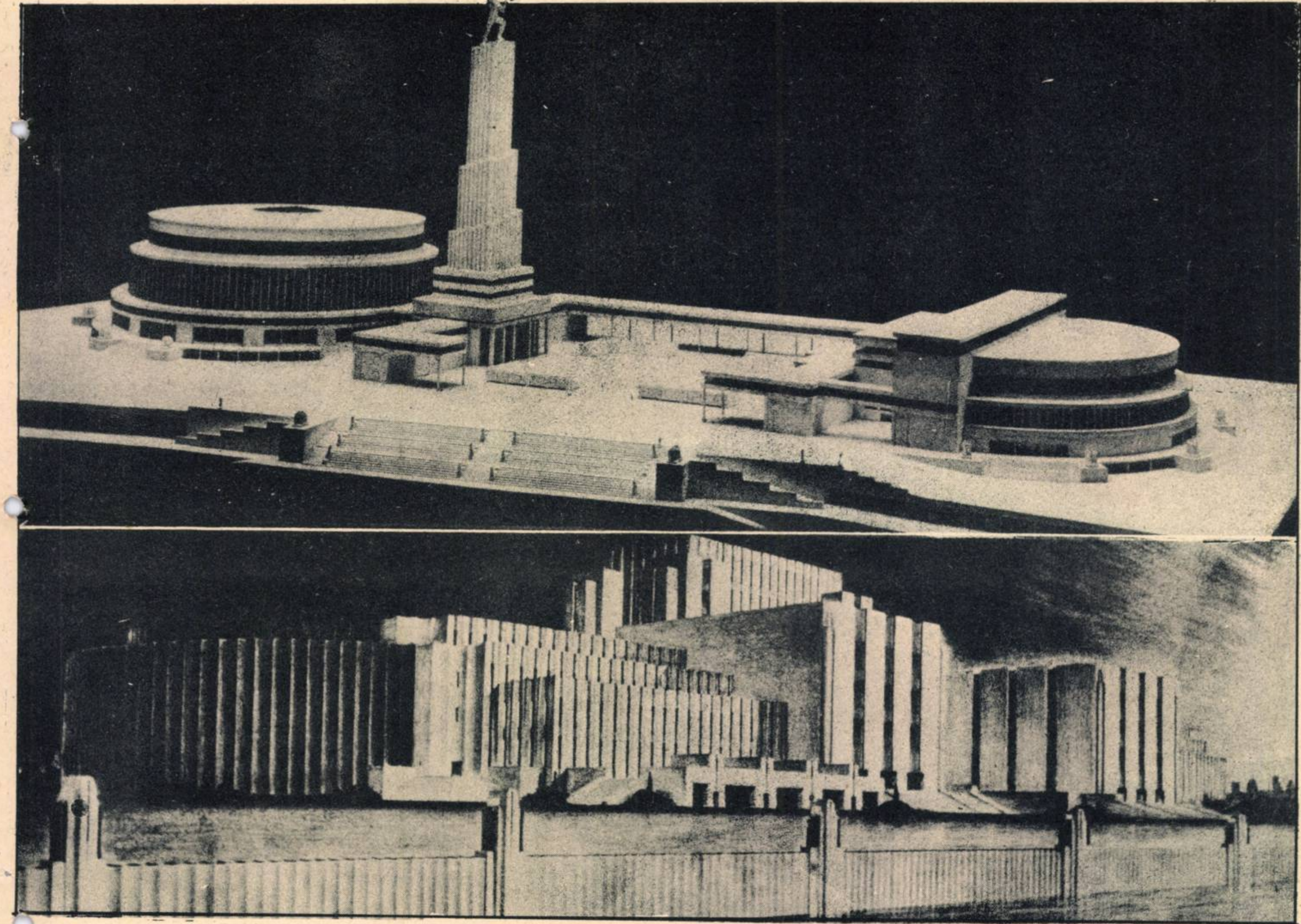

Guvernul sovietic a premiat aceste două proiecte ale unor cunoscuți arhitecți, rămânând să aleagă unul pentru clădirea măretului palat guvernamental, din Moscova, în locul Bisericii Isbăvirii, nimicită de bolșevici.

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Nouile Prețuri Reduse

ale cărților din EDITURA «EMINESCU» S. A.
București I — Strada Inginer Anghel Saligny, 2 — București I

Cereți gratuit Catalogul complect

10 LEI VOLUMUL

Henri Murger: In noaptea nunții
F. M. Dostoievski: Vrăjitorul . .
Björnson: Poveste de dragoste .
Richepin: Povestire din lumea nouă
M. Lermontov: Bela, roman . . .
N. Gogol: Răzbunarea groaznică .
D'Annunzio: Pisica (Nuvele) . .
Ch. Folley: Fiul lupilor de mare .
Maurice Level: Naufragiații vieții
R. Benim: Rivala, roman . . .
V. C. Rondy: Secretul Principesei
Omessa: Misterul Romanovilor .
Epinghoven: Tainele Curții germane
Bekir Aga: Memoriile unui eunuc
René Cazal: Voluptățile răsboiului
Miguel Zamacois: Accidentul .
Honoré de Balzac: Iubita imaginară
André Theuriet: Coleta, roman .
Lynkeus: Frivolități . . . . .
Cady: Mica cerșetoare. . . .
P. B. Hașdeu: Sic Cogito . . . .

15 LEI VOLUMUL

Turgheniev: Eroismul Dragostei .
Alex. Pușkin: Fata căpitanului. .
Guy de Maupassant: Nuvele . .
Georges Meirs: Pata de sânge .
Mihail Eminescu: Geniu pustiu .
I. L. Caragiale: Cănuță om sucit .
Dr. Frumușanu: Cum să întinerim
Eugen Todie: O iubire . . . .
Lia Hârsu: Impărăția de zăpadă .

Cărți noi de mare succes

A. Thomas: Catrina-Soldat !...	LEI 60
L. Lewisohn: Israele Incotro?	„ 60
Panait Istrati: Țața Minca . .	„ 60
Panait Istrati: Nerantsula .	„ 40
Klabund: Borgia, romanul unei familii	„ 50
Remarque: Pe frontul de vest nimic nou	„ 60
Ernst Glaeser: Contingent '924	„ 60
Ioseph Delmont: Evrei în lanțuri	„ 60
Torberg: Bacalaureatul elevului Gerber	„100
Emil Ludwig: Napoleon . .	„240
V. Margueritte: Vitele umane	„ 40
V. Margueritte: Corpul tău iți aparține	„ 40
I. L. Caragiale: Teatru, vol. I	„ 40
I. L. Caragiale: Teatru, vol. II	„ 40
Mihail Eminescu: Poezii . .	„ 40
Victor Eftimiu: Cântecul milei	„ 40
Marie-Lise Emilian: 1313 întrebări și tot atâtea răspunsuri	„ 40
Musset: Spovedania unui îndrăgostit	„ 40

AVENTURILE DETECTIVULUI
ROB. PARKER
55 volume. Fiecare volum LEI 5

BIBLIOTECA „ORIZONTUL"
25 volume Fiecare volum . Lei 5

VOLUMUL LEI 20

Poë: Aventurile lui Gordon Pym .
J. Kessel: Nopți Siberiene . . . .
Ivan Turgheniev: Un cuib de nobili
Lew Tolstoi: Moartea lui Ivan Ilici
F. M. Dostoievski: O femeie blândă
Emil Zola: Ispășirea, roman . .
George Ohnet: Prințul fatal . .
D'Annunzio: Tragedia a 2 fecioare
Jules Mary: Păcatul mamei . . .
„ „ Răsbunarea Spaniolei
Georges Meirs: Enigma trenului 13
Mandelstam: Jim Blackwood Jockeu
Louis Hemon: Battling Malone . .
Victor Eftimiu: Kiriachița, roman
C. Cosco: Grădina lui Dumnezeu
I. Greculescu: Cronicile lui Popic .

VOLUMUL LEI 25

Sven Heddin: Dela Polul Nord la Polul Sud. Vol. I—VI. . . . . .

VOLUMUL LEI 30

Claude Farrère: Casa oamenilor vii
Murat: Viața amoroasă a Caterinei celei Mari . . . .
Margueritte: Talionul, roman . .
Margueritte: Băetana (La Garçonne)
Margueritte: Femeia emancipată .
Margueritte: Prostituata, roman .
Eftimiu: Elfiona, roman . . . . .
Gustave Flaubert: Ispitirea Sft. Antoniu . . . .
Baron de Schlicht: Elita Prusacă,
L. Wolff: Fiul lui Anibal, roman .
Dr. Alfandari: Cartea femeii însărcinate . . . .

AL. MARGHILOMAN

NOTE POLITICE

5 volume mari . . . . Lei 1600

20 LEI MAURICE LEBLANC 20 LEI
Aventurile extraordinare ale lui ARSÈNE LUPIN

Arsène Lupin, Gentleman-Apaș	LEI 20
Arsène Lupin, contra lui Herlock Sholmes	„ 20
Arsène Lupin, Acul scobit . .	„ 20
Arsène Lupin, 813	„ 20
Cele trei crime	„ 20
Dopul de cristal	„ 20
Confidențele lui Arsène Lupin	LEI 20
Triunghiul de aur	„ 20
Izbânda lui Arsène Lupin . .	„ 20
Insula cu treizeci de sicrie . .	„ 20
Piatra Miraculoasă	„ 20
Colții Tigrului	„ 20
Secretul omului invizibil . . .	„ 20

Tăiați și păstrați acest anunț

OGLINDA LUMII

9 APRILIE 1932
ANUL XI·
No.15

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IAȘI-

20 PAGINI
LEI 5

Un idol al femeilor : Willy Fritsch.

OGLINDA LUMII

16 APRILIE 1932
ANUL XI•
No.16

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IAȘI-

Lien Deyers și cățelul ei.

20 PAGINI
LEI 5

Se vor întoarce Evreii în Spania?

S'a răspândit, deunăzi, vestea că guvernul spaniol republican se gândeşte să-i readucă pe Evrei în Spania, după ce au fost alungaţi, de Jezuiţi, acum cinci veacuri. Ştirea, de natură să provoace printre Evrei speranţe, poate chiar iluzii, a dat naştere la tot felul de svonuri, de ştiri senzaţionale, cari s'au răspândit în ultimele săptămâni. Să vedem ce e adevărat din toate astea. Un ziar polonez dă următoarea expunere a problemei :

EVREII ŞI SPANIA IN ISTORIE

Două epoci importante din istoria Evreilor sunt legate de Spania. Prima este secolul de aur al literaturii ebraice. Perioada între veacul al zecilea şi al patrusprezecelea, cunoscută prin Rabbi Jehuda Halevi, Salomon Ibu-Gabirol, cei doi Ibn-Esra, vulturii cuvântului ebraic.

Cealaltă este o pagină sângeroasă a istoriei poporului evreu, martiriul inchiziţiei jezuiţilor, instaurată de regina Isabella, şi alungarea Evreilor din Spania, în anul 1492.

E explicabil, deci, pentruce Evreii din toată lumea au urmărit, de-atunci, cu un interes excepţional toate evenimentele petrecute în Spania. Republica înseamnă pentru dânşii sfârşitul tuturor legilor excepţionale, după cari un evreu nu avea dreptul să se stabilească în Spania.

REVOLUŢIA SPANIOLĂ DĂ NOUI SPERANŢE EVREILOR

Când massele libere ale răsculaţilor au dat foc, vara trecută, mânăstirilor jezuiţilor, lumea credea că Evreii spanioli se vor întoarce imediat în patria de unde fuseseră daţi afară, cu cinci veacuri în urmă ! Mai mult, se răspândiră tot felul de svoduri fanteziste: că preşedintele republicei, Alcala Zamora, ar fi Maran (evreu de origină) iar miniştri Prieto şi Lerroux «anussimi» (Evrei convertiţi cu sila la legea creştină, dar rămaşi, în fond, credincioşi vechilor tradiţii).

E drept că înşişi politicianii spanioli au răspândit aceste svonuri, dar ei nu înţelegeau decât că guvernul are de gând să admită intrarea în Spania, numai a Evreilor «sefardimi», cari vorbesc şi astăzi dialectul spaniolo-castilian şi locuiesc în deobşte în ţările balcanice: Grecia, Turcia, Bulgaria, Serbia şi România. Consulul spaniol la Salonic, Salomon Esross, el însuşi evreu sefardic, întrebat de câţi-va corespondenţi străini dacă şi evreii «askenazimi» adică cei din Polonia, Rusia, Lituania şi o mare parte din România pot dobândi naturalizarea în Spania, a cerut lămuriri guvernului său dela Madrid şi răspunsul, categoric, nu a întârziat să risipească iluziile creiate :

«Nu poate fi vorba de naturalizarea evreilor «askenazimi». Evreii sefardici cari vor dovedi că bunicii şi străbunicii lor se serveau de limba spaniolă ca de limba lor natală, vor putea avea şansa să fie naturalizaţi.

SEFARDIMII

Să vedem, acum, ce raport există între Evreii sefardici şi guvernul spaniol. Numărul evreilor «spanioli» atinge, în lumea întreagă, aproape un milion (restul de 13 milioane sunt askenazimi). Locuind în ţările din jurul Mediteranei, ei ţin în mâini, de secole, comerţul acestor ţări. Când, în anul 1492, Evreii fură izgoniţi din Spania, sultanul Turciei, care deschise graniţile imperiului său la zeci de mii de Evrei, se exprima astfel în actul de concesiune: «Mulţumesc stupidului rege spaniol pentru măreţul dar ce ni l-a făcut. Ii primesc pe Evreii spanioli cu o mare bucurie, şi sunt sigur cămi vor îmbogăţi ţara, în timp ce Spania va rămâne, secole de-arândul, o ţară săracă».

Şi, într'adevăr, sultanul turc nu s'a înşelat. Imperiul otoman a profitat enorm depe urma capacităţilor comerciale ale Evreilor spanioli, în vreme ce Spania şi-a pierdut puterea şi prestigiul.

Dela începutul secolului nostru, un grup de savanţi spanioli, de acord cu guvernul, a făcut diferite încercări pentru o apropiere cu Evreii sefardici, încercări ce urmăreau o anumită politică.

AVANSURILE GUVERNULUI SPANIOL

Spania socotea să găsească un bun teren, printre Evreii sefardici, cari vorbeau mereu dialectul spaniol şi chiar, culturaliceşte, erau mai apropiaţi de populaţia băştinaşă decât ceilalţi evrei. Ideia îi veni însă prea târziu. Raporturile între Spanioli şi Evrei nu se puteau înfiripa în vederea unei conlocuiri. Evreii îşi aminteau prea bine suferinţele pe cari le înduraseră în Spania şi rămaseră surzi la toate avansurile ce li se făcuse în urmă.

După revoluţia de anul trecut, s'a încercat din nou să se înoade relaţiuni mai amicale cu Evreii sefardici, lansând ştiri senzaţionale, propunând naturalizarea, dar iarăşi fără succes. Evreii sefardici, cărora li se adresează politicianii spanioli, sunt actualmente cetăţeni ai unor State ca Grecia, Bulgaria, Jugoslavia, etc., ţări unde, cu toate că antisemitismul bântuie şi Evreii nu au o existenţă lesnicioasă, ci vor, totuşi, să rămână fideli nouilor patrii adoptive.

Ziarele evreeşti cari apar în aceste ţări, anunţă că evreii sefardici nu se gândesc să se naturalizeze în Spania, ci rămân cetăţeni loiali ai ţărilor respective.

Propunerile spaniole nu au dat rezultate, iar relaţiunile evreo-spaniole au rămas într'un punct mort.

La o distanţă de 4000 de ani!

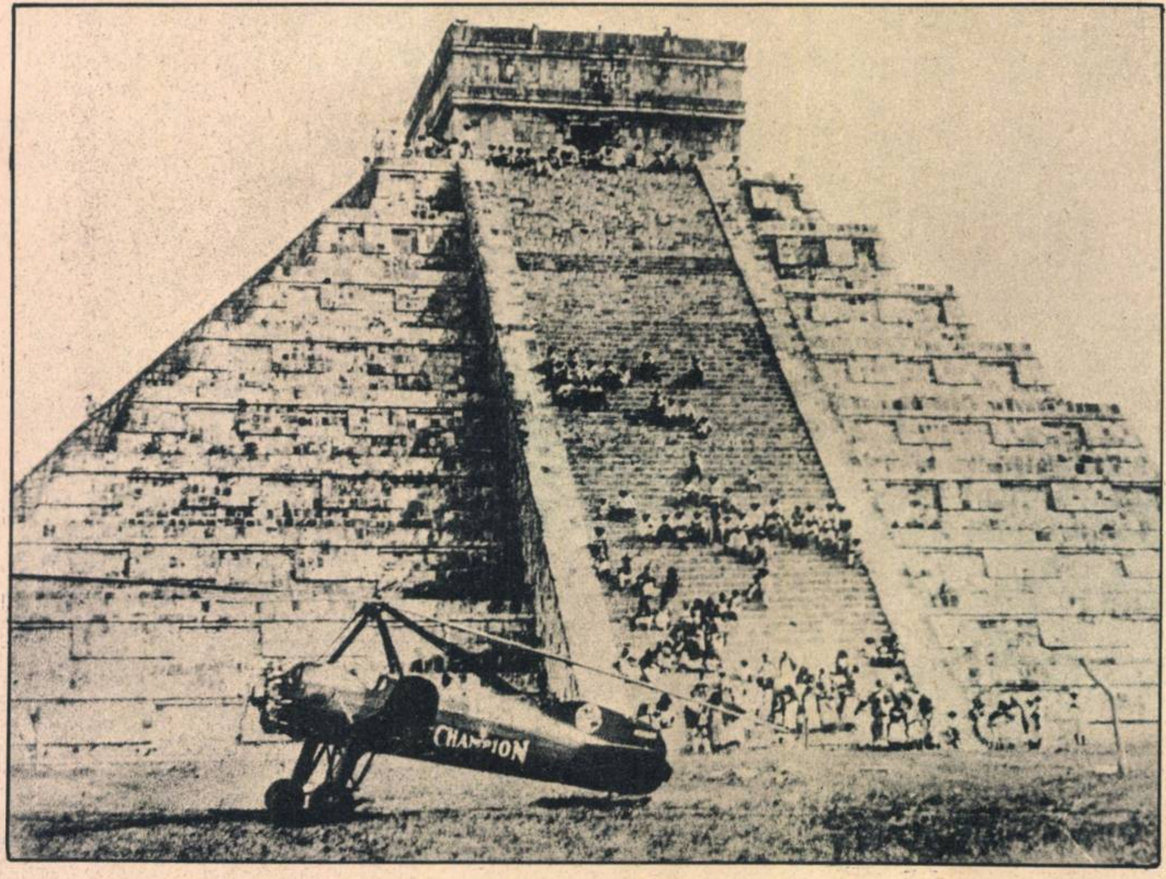

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Un simbol caracteristic al contrastului între antichitate şi era modernă este prezenţa oricărui aparat technic în mijlocul unei civilizaţii trecute. Precum de pildă, în ilustraţia noastră, aterizarea pilotului recordman Lewis Jancey, în faţa unui templu indian milenar din Jucatan (Mexico). Preoţii şi poporul privesc uimiţi.

No. 16
Anul XI
„OGLINDA LUMII"
16 Aprilie
1932
Redacţia şi Administraţia Bucureşti I, Str. Ing. Anghel Saligny 2
(Palatul «EMINESCU» S. A.) Telefon 325/34 şi 325/35
Abonamente { pe un an 250 lei
pe 6 luni 125 lei

Și regii suferă de criză...

Suveranii țărilor europene constrânși să facă economii

Actuala criză economică a ajuns până la curțile regești. Fapt rar pomenit în istorii. Regii Europei se văd siliți să trăiască cu mai multă economie și să-și restrângă la minimum nevoile, dând în acelaș timp o pildă bună popoarelor.

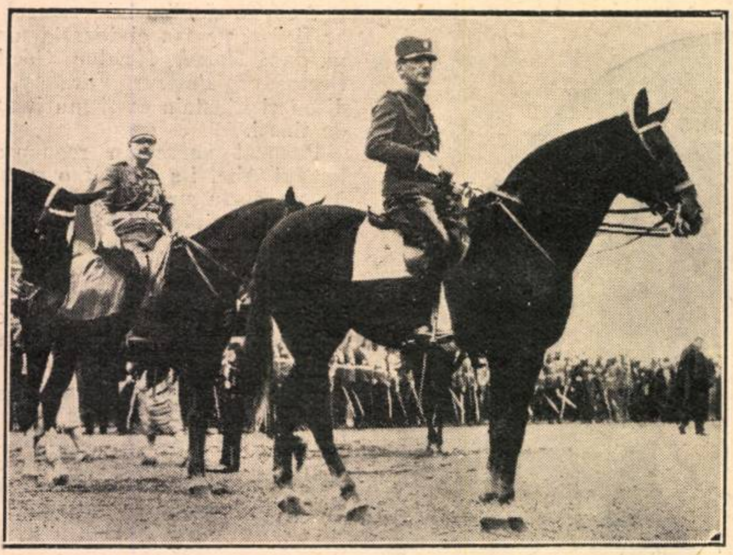

Regele Alexandru al Jugoslaviei la paradă

Suveranii nu se sfiesc, de altfel, ca opinia publică să afle cât de modest s'au hotărât ei să trăiască, de azi înainte. Toți regii, la un [illegible]c, cheltuiesc pe an, pentru necesitățile lor personale, cam *800 milioane lei.*

Regele George V al Angliei a avut, până în Septembrie anul trecut, o listă civilă de două sute optzeci milioane lei, din care a renunțat la *30 milioane lei.* După toate cheltuielile de reprezentare, s'a calculat că nu-i rămâne decât vreo 5.200.000 lei. Nu-i cine știe ce.

Regele se străduește, mereu, să reducă tot mai mult lista personalului, pentru a obține o «armonizare» a salariilor. Și-a vândut câți-va cai de curse și a renunțat să viziteze multe din castelele ce le posedă.

Regele George V al Angliei

Banchetele și recepțiile dela curte au loc într'un cadru mult mai simplu decât până acum câteva luni.

Regele Victor Emanuel al Italiei primește, anual, pentru lista civilă, 100 milioane lei. Fiindcă dispune, însă, de o mare avere privată — e unul din cei mai bogați oameni din Italia — își poate îngădui să nu renunțe la multiplele sale cheltueli. Cu toate astea, familia regală nu trăiește luxos și nici o viață excepțional de mondenă nu are. Dimpotrivă.

Regele Albert al Belgiei primește, anual, respectabila sumă de 200.000.000 lei. El a căutat însă, să facă amputări cât mai mari în bugetul curții — între altele a renunțat, iarna aceasta, la balul curții, la care sunt invitați peste 1000 persoane. Albert cheltuiește, apoi, foarte mult pentru diferite opere de binefacere. Viața lui personală este cât se poate de modestă.

Casa regală a Bulgariei e considerată drept una dintre cele mai sărace case domnitoare din Europa și chiar din toată lumea.

Intr'adevăr, regele Boris trebuie să-și împartă viața cu un buget de *3.400.000 lei.* Ceeace nu l-a împiedicat, anul trecut, să fie printre cei dintâi suverani cari au renunțat la o parte din lista lor civilă. Boris a rugat să i se reducă bugetul cu 100.000 lei pe lună. Deci îi rămâne, pentru traiu, 2.288.000 lei, ceeace face vreo 190.000 lei pe lună. Mai puțin decât mulți funcționari ai Statului, dela noi...

Regele Bulgariei nu posedă *nici* un fel de avere personală și niciun alt venit. Regina și princesa Eudoxia au renunțat la 80.000 lei din bugetul lor. Venitul lor anual este atât de redus încât princesa abia își poate cumpăra o rochie pe an. In locul ultimelor modele parisiene, ea poartă, cele mai adesea, costumul național bulgar. Printre reducerile de cheltuieli, trebuie socotită și renunțarea la toate festivitățile și recepțiile oficiale.

Servitorii regelui sunt plătiți de Stat și au trebuit să suporte reducerea salariilor ca orice alți funcționari publici.

Regele Alexandru al Jugoslaviei are o listă civilă de circa șasezeci milioane lei. Ea nu a suferit deocamdată vreo amputare, dar în schimb Suveranul a avut de suferit mari pierderi la veniturile lui accesorii, deoarece produsele domeniilor Coroanei (păduri și moșii) au scăzut considerabil la preț.

Cât de greu încercat este ex-regele Alfons al Spaniei, totuși dragostea lui nemăsurată pentru copii îl menține cu inima veșnic bună și tânără în exil.

Regele Haakon al VII al Norvegiei

Regele Gustav al Suediei primește anual, suma de 30.000.000 lei și a hotărât ca, dela 1 Iulie 1932, să i se reducă din acest buget 1.600.000 lei. Deasemeni a fost redusă și lista civilă a prințului moștenitor cu o jumătate milion pe an. Cheltuelile de reprezentare, însă, nu au fost reduse și regele Gustav a declarat că nu va concedia nici un servitor.

Listele civile ale regelui Cristian al Danemarcei și regelui Haakon al Norvegiei se ridică la suma de 32.000.000. Cristian a anunțat că renunță la călătoria lui obișnuită pe Coasta de Azur, din motive de economie.

Insfârșit Regina Wilhelmina a Olandei dispune de un buget anual de optzeci milioane lei. Lista civilă nu a fost redusă, dar se știe că familia regală olandeză duce o viață cât se poate de modestă și că întrebuințează sume importante în scopuri de binefacere.

Mângâierea oamenilor mari: După o viață de imense frământări și greutăți, președintele republicei cehoslovace, Thomas G. Masaryk își găsește mângâierea, în calitate de bunic, jucându-se în livadă cu nepoțeii săi, fervenți... nudiști, după cum se vede.

TRAGEDIA LUI ABEL

Cel mai mare geniu al matematicei şi astronomiei a murit la 26 de ani

In numărul penultim al revistei noastre a apărut articolul **«Viaţa oamenilor mari trebue apărată»** de Doctorul Toulouze.

Vom complecta teza distinsului publicist francez prin câteva biografii a unor eroi ai ştiinţei, nu atât de cunoscuţi marelui public.

Incepem cu Abel, dela moartea căruia s'a împlinit în Aprilie 103 ani.

Niels-Henrik Abel s'a născut în ziua de 25 August 1802 la Findö, în Norvegia. Tatăl său era pastor şi abia îl putu întreţine în şcoala primară. Până la 16 ani tânărul Abel nu s'a distins prin nimic şi s'ar fi perdut în neştiinţă, dacă nu l'ar fi încurajat un profesor de treabă: *Holmboe.*

La 1821 Abel începu să studieze matematica, fiind întreţinut în timpul studiilor prin cotizarea câtorva profesori. Tot în acest timp, avea doar 19 ani, încercă rezolvirea ecuaţiei generale de gradul al 5-lea şi continuă să urmărească această problemă ani de zile spre a găsi un drum nou în acest labirint matematic. La 1823 publică teorema de adiţiune care stârni admiraţia specialiştilor.

In anul 1825 Abel obţinu o bursă pentru a studia la Berlin, Goetingen şi Paris. O nenorocire grozavă se abătu însă asupra lui. Sosind la Berlin după o călătorie grea în diligenţă, pe timp rece şi ploios, cu organismul istovit de munca fără răgaz în sălile întunecoase ale universităţilor de atunci, el se îmbolnăvi de tuberculoză, boala nemiloasă a celor săraci. Atunci plecă la Viena şi de aci la Freiberg spre a se odihni. La Freiberg inventă integralele cunoscute sub numele de *«funcţiunile abeliene».*

In primăvara anului 1826 sosi la Goetingen, unde rămase câteva luni şi apoi plecă în Franţa. La Paris făcu cunoştinţă cu octogenarul matematician Legendre, care era plin de entuziasm pentru lucrările tânărului savant.

La 30 Octombrie 1826 Abel prezintă Academiei de Ştiinţe din Faris un memoriu celebru asupra integralelor funcţiunilor algebrice, memoriu ce deschidea orizonturi noui analizei matematice.

Cine însă să dea atenţie acestui sărman norvegian cu îmbrăcămintea atât de sărăcăcioasă, încălţat cu nişte bocanci ţărăneşti şi care de abia se putea exprima în franţuzeşte. *Manuscrisul său nici n'a fost citit şi fu aruncat într'un sertar.*

*

Descurajat şi lipsit de bani, Abel o porni la drum pe jos, spre ţara lui şi după şase luni de mers ajunse în Norvegia.

Era în primăvara anului 1827.

Abel umbla pe drumuri îndurând foamea. Departe, în altă ţară, îşi dădea sfârşitul într'o mizerie îngrozitoare Beethoven, geniul muzicei. Anul 1827 leagă ca o tristă coincidenţă, suferinţele crude ale acestor două mari genii, cu cari se va mândri omenirea.

Ajuns în ţară, Abel fu nevoit să dea lecţii plătite aproape cu nimic, pentru a avea cu ce trăi. Cine să-l înţeleagă?

La 1828 fu numit docent la catedra de Astronomie a Universităţii din Cristiania cu 1800 lei pe lună după valoarea de azi a banilor; mai târziu leafa îi fu mărită. In acest timp *Humboldt* interveni la regele Prusiei pentru a-l numi pe tânărul norvegian profesor la universitatea din Berlin. Decretul de numire sosi însă prea târziu, Abel nu mai era în viaţă. El muri în dimineaţa zilei de 5 Aprilie 1829, în vârstă abia de 26 ani şi câteva luni. Fu înmormântat la Froland, plâns de ţăranii, cari ştiau doar că a murit un «om mare» şi plâns de logodnica lui.

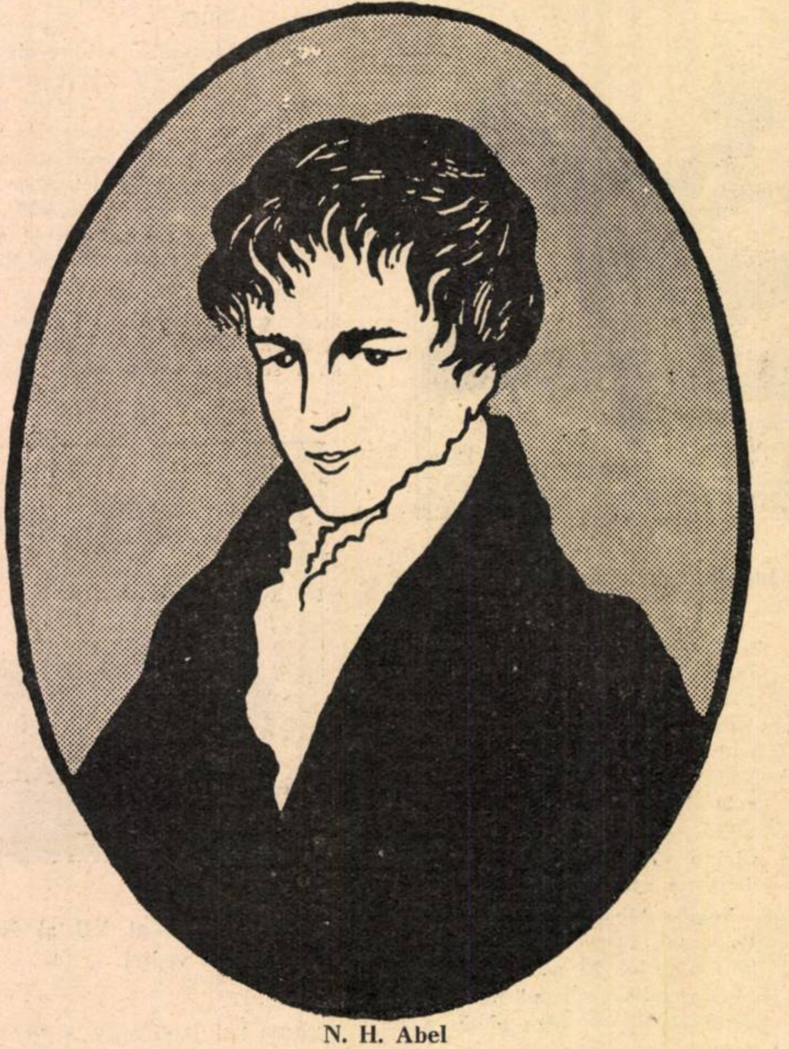

N. H. Abel

Abel a murit fără să vadă publicată opera lui esenţială. Manuscrsiul său care a fost lăsat uitării într'un sertar al Academiei din Paris, fu tipărit la 1841 de matematicianul Libri, 12 ani după moartea tânărului autor. Atunci opera lui avu un răsunet extraordinar. Era însă prea târziu.

Cât de fericit a fost Abel în copilăria lui cutreierând fiordurile Norvegiei împreună cu alţi băeţandri până fu descoperit de bătrânul matematician Holmboe, descoperire norocoasă pentru omenire dar fatală lui. In câţiva ani numai, copilul dela ţară, avu darul să cuprindă în mintea sa, cele mai înalte cunoştinţe în domeniul matematic, întrecând curând profesorii din Norvegia şi trebuind să plece în capitalele europene pentru specializare.

Prin inteligenţa sa extraordinară, prin caracterul lui superior şi prin munca sa titanică, Abel e considerat ca unul din cei mai mari eroi ai ştiinţei.

Savantul astronom *Oltramare,* fost director al Observatorului din Paris ţinând seama de opera lui Abel creiată între 19 şi 24 de ani, de condiţiile vieţii sale şi de munca lui uriaşă, îl consideră, cu drept cuvânt, ca *cel mai mare geniu matematic care a fost vreodată.*

Alături de Abel îl putem aşeza pe excepţionalul matematician Galois student al unei şcoli de inginerie din Paris, omorît într'un duel la vârsta de 21 de ani. Galois este autorul «teoriei Grupului», care a complectat algebra superioară. A stat o noapte întreagă, în ajunul duelului nenorocit, să sfârşească manuscrisul care trebuia abia 25 ani după moartea lui, să revoluţioneze ştiinţele matematice când matematicianii fură în stare să priceapă opera genială scrisă în această noapte de acest student nefericit.

Ce creaţiuni n'ar fi dat Abel şi Galois dacă mai aveau ani de viaţă? Să ne gândim la dezastrul ce ar fi fost pentru civilizaţia umană dacă Homer, Newton, Goethe, Beethoven, Pasteur, Faraday, Edison şi Einstein ar fi murit atât de tineri.

Poporul norvegian recunoscător lui Abel i-a ridicat o statuie pe un soclu uriaş de granit, în faţa universităţii din Christiania, reprezintând geniul lui, învingând Neştiinţa.

Forţele de reacţiune ale Neştiinţei nu au putut fi învinse decât prin jertfirea de sine a acestor eroi.

Ei deschid drumurile progresului omenesc. Prin viaţa lor de muncă şi suferinţă, prin lupta continuă pentru Adevăr, ei sunt simbolul Ştiinţei şi fericirei către care tinde omenirea întreagă.

L. FLORIN

*

A apărut No. 2 al revistei trimestriale

ŞTIINŢA

în 32 pagini cu peste 40 de ilustraţiuni. Tipărit la Institutul «Eminescu», în splendide condiţiuni tehnice, cu zeci de clişee lucrate de Maur anume pentru «Ştiinţa» şi cu un sumar senzaţional de interesant, acest număr se trimite numai abonaţilor cari achită prin mandat poştal 40 lei abonamentul anual pe adresa: L. FLORIN, *Căsuţa Poştală 70, Bucureşti I.*

No. 2 al revistei «ŞTIINŢA», cuprinde între altele:

1) Ce aduce anul 1932?
2) Calendar pentru 100 de ani.
3) Valoarea omului după chimişti.
4) Efemeride astronomice.
5) Ştiinţa în alte vremuri.
6) Biografia prof. Piccard.
7) Sfaturi pentru prevederea vremii.
8) Goethe şi Ştiinţa.
9) Ploaia de stele şi bolizi aşteptată în noaptea Invierei.
10) Omul care bea aer lichid.
11) Ştiinţa vieţii.
12) Probleme de aritmetică, algebră, astronomie, şah, iluzii optice, cifre magice, curiozităţi, anecdote din viaţa savanţilor etc.

Sărbătoarea primăverii la Valenţa

Primăvara îşi face intrarea în Spania prin Valenţa. Crainicii săi sunt zefirii îmbălsămaţi de miriade de flori, care-şi deschid corolele în cinstea călătorului ilustru... Din imensa suprafaţă unduitoare care dispută cerului transparent întâietatea asupra întinderilor înverzite, se ridică un miros salubru, în care se amestecă parfumul primăvăratic cu efluviile de sensualitate îmbătătoare.

...Se organizează serbări în mijlocul străzilor. De pretutindeni, muzica inundă cu acordurile sale frenetice. Torente de curioşi se revarsă dela o răspântie la alta, stropiţi de o ploaie de flori şi de acadele...

Prăjiturile, chipurile frumoase, glasurile insinuante, vorbele de spirit, privirile pătimaşe, întregul mozaic al expansiunii acestui popor vesel, galant şi ospitalier se desfăşură în limpezimea acestor zile şi nopţi de încântare.

Spania îşi cinsteşte primăvara.

Prăbușirea trustului Reinhardt

Un răsunător eveniment teatral

Inșiși dușmanii lui Max Reinhardt — și, slavă Domnului sunt mulți — au fost profund consternați aflând că genialul regisor a părăsit conducerea lui *Deutsches Theater* din Berlin.

Deși Reinhardt închisese, acum câteva luni, porțile teatrului *Kammerspiele* și a reziliat contractul teatrului *Komoedie*, nimeni nu se aștepta, totuși să-l vadă pe inegalatul director de scenă renunțând la teatrul care părea că-i este cel mai scump.

Komoedie fusese fără îndoială teatrul cel mai select și sala e considerată drept cea mai frumoasă din capitala germană. Aici a obținut Reinhardt o serie numeroasă de succese strălucite. Acum câtva timp, s'a descoperit totuși că interiorul nu este destul de spațios și că, prin urmare, *Komoedie* nu posedă condițiunile necesare pentru a deveni o bună afacere... In ce privește *Kammerspiele* sala puțin mohorâtă o predestina, exclusiv, să adăpostească tragedii. Or spectatorii de azi nu mai vor să vadă asemenea spectacole.

Totuși, publicul nu s'a mulțumit cu aceste explicații pentru a pricepe schimbarea din întreprinderile lui Reinhardt.

DINTR'O RENUNȚARE IN-TR'ALTA

In apogeul carierei sale, Reinhardt conducea șease teatre la Berlin. Din acestea, el încredințase două vechiului său colaborator Robert Klein. După închiderea *Kammerspiel*-ului și a *Komoediei*, nu-i mai rămâneau decât două. Declinul acesta lent amenință, astăzi, să ia proporțiile unei adevărate prăbușiri, în urma confirmării știrii că marele *Deutsches Theater* este părăsit.

In calitate de director al acestui din urmă teatru Reinhardt porni, în 1904, spre cucerirea gloriei.

Amintirea a douăzeci și opt de ani de lupte și succese a legat, în mod inseparabil, numele marelui regisor de acela al teatrului său principal, a cărui istorie constitue pagina cea mai glorioasă în analele scenei germane.

Atunci abia recunoscură America și Europa supremația Berlinului în materie de teatru, când capitala Germaniei dobândi reputațiunea de capitala teatrală din lume.

«CIRCUL» LUI REINHARDT

Gurile rele au răspândit svonul că Reinhardt nu mai posedă nici un teatru la Berlin. Tot ce i-a rămas e un circ. Afirmația are o parte de adevăr. *Grosses Schauspielhaus*, singura sală de spectacol pe care a păstrat-o Reinhardt a fost mai înainte un circ, până în ziua când actualul proprietar și-a dat seama că actorii și publicul de astăzi au nevoie, ca și Grecia și Roma antică, de un amfiteatru. Aici a montat Reinhardt câteva spectacole de neuitat, ca: *Oedip Rege*, *Iuliu Cezar* și celebra pantomimă *Mirakel*.

Acum câțiva ani, scena teatrului *Grosses Schauspielhaus*, fu acaparată de operete de mare spectacol. Reinhardt cedase sala, pentru câtva timp, unui alt regisor, Eric Charell. Când reluă conducerea, renunță și dânsul la tragediile clasice în favoarea operetelor. Actualmente se reprezintă *Povestirile lui Hoffmann*, sau mai bine zis... *Povestirile lui Reinhardt*, căci regisorul a schimbat cu totul textul și însăși muzica celebrei opere comice a lui Offenbach.

Succesul a fost bineînțeles considerabil.

Totuși, dacă de azi înainte, Reinhardt nu va mai monta, la Berlin, de cât odată pe an o operetă, aceasta va însemna ruptura legăturii care a unit timp de trei decenii, viața teatrală berlineză de marele magician al scenei.

REINHARDT SE AFLĂ OARE PE PANTA DECLINULUI?

Ce se petrece în realitate? E adevărat că Reinhardt, astăzi aproape sexagenar, se află sleit de puteri. Dar talentul lui să fi secat oare? Numai concurenți lipsiți de talent sau, ceeace e mai rău, semitalentele, ar îndrăzni să riște o asemenea afirmațiune. Rivalii într'adevăr înzestrați nu s'au îndoit niciodată că Reinhardt este, astăzi, încă, regisorul cel mai suplu, cel mai inventiv și mai ingenios, cu condiția însă ca el însuși să execute lucrul și să se consacre regiei în mod serios.

Un antract la reprezentația «Povestirilor lui Hoffmann»: ministrul Weissmann, răpitoarea dansatoare Maria Solveg și Gerhart Hauptmann comentează, cu entuziasm, minunile regiei lui Reinhardt.

Vederea sa ascuțită l'a făcut să descopere, în tot timpul îndelungatei sale cariere, mari talente printre actorii de mâna a șasea. Cași înainte de războiu, el a pus în câțiva ani o generație strălucită de actori în slujba scenei germane. Reinhardt a continuat și după războiu să îndrăznească orice pe scenă, izbutind în majoritatea cazurilor. Nu de mult, el asista la reprezentarea unei comedii engleze, care din cauza insuccesului, trebuia să fie scoasă depe afiș. Atunci se juca pentru ultima oară. Reinhardt cumpără imediat dreptul de reprezentare a piesei, transformă puțin textul, aduse câteva idei ingenioase în punerea ei în scenă și puse să se compună o adaptare muzicală. Piesa, astfel reprezentată, rămase luni de zile pe afiș.

SUCCESE CARI COSTĂ SCUMP?

De ce atunci s'a petrecut o prăbușire atât de senzațională?

Prima eroare a fost transformarea unui puternic geniu artistic, într'un director de trust teatral. Reinhardt administra, în ultimul timp,la Berlin și la Viena opt teatre.

In realitate, însă, nu putea conduce nici unul. Aceasta cu atât mai puțin cu cât el rămânea marele artist din totdeauna, consacrând săptămâni și uneori luni întregi, pentru a pune la punct un spectacol care îl interesa, neglijând, bineînțeles, în timpul acesta, pe toate celelalte.

De altfel, chiar succesele sale cele mai răsunătoare îi îngrijorau mult pe acționarii trustului său. Intr'adevăr, oridecâteori era vorba de o premieră de gală, Reinhardt nu putea și nici nu voia să calculeze cheltuielile cu creionul în mână. Fără a lua în seamă cheltuelile, el făcea apel la zeci de vedete, chiar pentru rolurile cele mai neînsemnate. Astfel, *Ioana d'Arc* de Bernard Shaw se jucă de 100 ori în șir, și ar fi ajuns cu siguranță la 200 și 300 reprezentații, dacă directorii nu ar fi scos'o în plin triumf de pe afiș, din cauză că cheltuielile necesitate de fiecare reprezentație depășiau, în mod simțitor, încasările furnizate de o sală plină.

RĂZBUNAREA POSTUMĂ A ARHIEPISCOPULUI

Insfârșit, căci nu trebuiesc trecute cu vederea greșelile sale, Reinhardt luase, în ultimii ani, obiceiuri princiare și ducea o viață de aristocrat, care-l epuiza materialicește și intelectualicește.

Așa, prietenii i-au reproșat că închiriase la Viena, un apartament în vechiul castel imperial, deși n'aveau dreptate, deoarece apartamentul acesta îi fusese oferit de însuși guvernul austriac, care spera că Reinhardt va petrece mai multă vreme la Viena. Alții îl clevetiau, spunând că, evreu fiind, el cumpărase vechiul castel al arhiepiscopului Leopold Firmian, în apropiere de Salzburg, a cărui capelă cuprinde corpul însuși al arhiepiscopului. Prințul acesta al bisericii avea principii religioase foarte rigide, spunându-se chiar despre dânsul că poruncise, într'o zi, tuturor protestanților să părăsească moșiile sale, în douăzeci și patru de ore, că de unde nu îi va asvârli în untdelemn fiert.

In această reședință magnifică în timpul festivalurilor dela Salzburg, Reinhardt avea obiceiul să organizeze serate artistice, în fața unor invitați triați cu lumânarea. Regi scăpătați, miliardari americani, bancheri străini și miniștri europeni își dădeau întâlnire, în casa lui Reinhardt cu generali și conducători socialiști. Demi-mondene se 'ntâlniau cu princesele pur-sânge. Desigur, recepțiile acestea magnifice contribuiau să întărească prestigiul lui Reinhardt, mai ales în America, însă ele îl costau foarte scump și o energie enormă, terminând prin a agrava și mai mult situația deja dificilă a lui Reinhardt. Temutul episcop Leopold Firmian, în casa căruia aveau loc aceste ospățuri, s'a răzbunat în cele din urmă.

REINHARD DEVINE DISTRAT ȘI INEXACT

Grijile creiate de întreținerea reședinței sale dela Salzburg, de imensul său trust teatral și de numeroasele lui turnee în străinătate, dar mai ales de felul său de viață princiară, sfârșiră prin a zdruncina sistemul nervos al marelui regisor. Mersul afacerilor sale suferia și el din pricina aceasta. Așa de pildă, se întâmpla ca piese cari nu dădeau nici o rețetă să se mențină, totuși, pe afiș, pentru motivul că Reinhardt nu se putea decide să aleagă o nouă piesă ori să fixeze data premierei. Ii convoca pe actori, la repetiție, la ora zece dimineața. El, însă, nu venia decât abia la trei după amiază. Lucra până la ora cinci și fixa o a doua întâlnire cu actorii la ora unsprezece seara. De data aceasta, întârzierea lui era mai mică, venia la unu și jumătate!

Uneori era distrat și repetiția nu servia la nimic. Dar când reușia să-și fixeze atențiunea, făcea adevărate minuni într'un sfert de oră

REINHARDT ȘI IVAR KREUGER

In cursul celor douăzeci și opt de ani de activitate regisorală, Reinhardt avu de făcut față multor crize financiare, însă știa întotdeauna să-și găsească salvatori, mecena bogați ca arhimilionarul Castiglioni, familia Rathenau și mulți alți bogătași. Astăzi, însă, edificiul capitalist plesnește din toate părțile. Unul din cele mai importante ajutoare ale regisorului, financiarul Katzenellenbogen,

(Urmează în pag 314).

Pe urmele Bibliei...

Trâmbițele din Jericho

Oridecâteori se pomenește numele orașului biblic Jericho, astăzi un câmp cu palmieri situat în Valea Iordanului nu departe de Marea-Moartă, cuvântul acesta evoacă în noi, în mod irezistibil, povestea biblică în care se spune că zidurile puternicei pieți din Jericho se prăbușiră la sunetele trâmbițelor armatei lui Israel. S'a constatat, în repetate rânduri, că tradițiunile Bibliei au ca nucleu și obârșie un fapt veridic, încât e locul, și de data aceasta, să ne întrebăm: «Ce e adevărat în legenda trâmbițelor din Jericho?»

Or, săpăturile foarte recente, începute din 1930 de un savant englez, d-l John Garsting, au adus în privința aceasta, foarte curioase indicațiuni. Mai întâiu, s'a constatat că, înaintea epocii lui Iosua în anii 1800 și 1600 înaintea erei noastre, Jericho era un oraș vast și puternic, al cărui declin începuse de multă vreme, când israeliții ajunseră în țară. Pela 1600, adică două secole înainte de Iosua, o catastrofă oarecare pare să fi nimicit orașul, iar noul Jericho care se reconstrui, fu simțitor mai mic decât orașul vechiu: el trebuia, după calculele d-lui Garsting să numere vre-o 1500 locuitori, deci vre-o 300 oameni în stare să poarte armele.

Fortificațiile acestui oraș nou constau în două ziduri paralele, făcute din cărămizi. Zidul exterior având o grosime de aproape 1.80 m., iar zidul interior o grosime de circa 3.60 m. Cum acesta din urmă avea, pare-se, 9 metri înălțime, se vede bine că nu era vorba de o filă de hârtie.

Cercetările profesorului Garsting au demonstrat, însă, că construcția era defectuoasă: temelia insuficientă, materialul de construcție șubred, tencuiala plină de goluri. Pe scurt, greutatea însăși a acestor ziduri enorme le predispunea la prăbușire, mai cu seamă zidul exterior, clădit la marginea colinei.

Nu era deci, nevoie decât de o presiune cât se poate de slabă, pentru a provoca năruirea lor. Săpăturile cercetătorului englez au demonstrat, că cele două incinte s'au prăbușit pela anul 1400 înaintea erei noastre.

Zidul exterior se nărui, întreg, și ruinele s'au împrăștiat pe întreaga suprafață a colinei. Zidul interior, deși distrus și el în parte, a dăinuit, totuși, în câteva puncte, până la o înălțime de 5 metri. In orice caz, prăbușirea a fost suficientă pentru a permite asediatorilor să intre, fără nici o trudă, în oraș, care nu era, în mod normal accesibil decât pe o singură poartă. Poarta aceasta a fost regăsită, precum și urmele incendiului aprins de israeliții învingători în Jericho-ul devastat.

Rămâne de știut care a fost factorul extern, în stare să provoace atât de brusc, căderea zidurilor de apărare. D-l Garsting nu respinge ipoteza unor șanțuri săpate sub temelia cetății, de către asediatori. Mai verosimil este faptul că, în timpul asediului Jericho-ului, un cutremur de pământ a zdruncinat fortificațiile, și așa destul de șubrede. Ipoteza aceasta pare cu atât mai întemeiată cu cât Palestina e supusă cutremurelor de pământ, și însuși Jericho se află într'o regiune turburată de mișcările sismice.

Dece nu am admite că 1400 ani înainte de Isus, în momentul chiar când israeliții asediau Jericho-ul le-a venit într'ajutor un fenomen natural?

Căci vibrațiile trâmbițelor, oricât de puternice ar fi fost, nu erau în stare să zdruncine meterezurile și zidurile incintei...

Trei zile în Șangai-ul arzând

Lady Gladstone, văduva vicontelui Gladstone, reîntoarsă de curând din China, după o lungă călătorie, s'a întreținut cu un reprezentant al ziarului «Manchester Guardian, povestindu-i câteva prețioase impresii asupra șederii sale în apropierea frontului de operații sângeroase. Lady Gladstone a sosit la Șangai prin luna Octombrie trecut unde asistă la primele atacuri ale Japonezilor și apoi străbătu o distanță de 1400 mile, pe cursul fluviului lui Iang-Ce, pe bordul unor vase fluviale blindate și proteguite de santinele înarmate de puști-mitraliere. Deci a cunoscut aspectele cele mai palpitante ale războirii chino-japoneze.

SUB PLOAIA BOMBELOR

Era întuneric besnă când ajunserăm la Nanking, își începe Lady Gladstone povestirea. O oră după bombardament. Știam că de jur împrejurul nostru se aflau numeroase canoniere, însă nu se vedea nici un foc, nici pe vapoare, nici pe țărm. Căpitanul vaporului ne mărturisi, că a trăit, atunci, jumătatea de oră cea mai neplăcută din viața lui.

Insfârșit, un vas englez ne făcu semn să asvârlim ancora. A doua zi am descoperit că ne aflam exact între o canonieră japoneză și una... chineză. Aduserăm pe bord o sută de cetățeni americani, — bărbați, femei și copii — zeci de paturi, panere și pachete.Ni s'a dat voie să plecăm la Șangai, cu condițiunea să ne oprim la 7 mile de Woosung, pentru a primi instrucțiuni. Ajunși aci, am văzut groaznicele stricăciuni pricinuite în forturi, unde câțiva bărbați se strecurau printre ruine. Trei avioane japoneze asvârleau bombe; una căzu în râu, nu departe de noi. Eram profund indignată contra absurdei nimiciri a acestui orășel. Nici nu se putea imagina un mai respingător aspect de războiu.

In sfârșit, ne apropiam de Șangai.

UN ORAȘ MORT

Șangai era complectamente schimbat: nu mai era cetatea animată și fericită pe care abia o părăsisem. Intreg orașul era mort; prăvăliile închise și baricadate, pretutindeni o profuziune de afișe, recomandând locuitorilor să nu iasă din casă.

Sgomotul bombelor, puștilor și mitralierelor nu înceta un moment. Martorii europeni mi-au declarat categoric că primele focuri au fost trase de Japonezi.

Indignarea mea nu mai cunoștea margini. Era îngrozitor să te gândești că mii de femei și de copii chinezi, rămăseseră fără adăpost.

Chapei e un cartier de 300.000 locuitori, cu străzi populate și strâmte unde fiecare bombă își atinge obiectivul.

SCHIMBAREA OPINIEI EUROPENILOR

Lady Gladstone povestește, mai departe, că a remarcat, cu prilejul primei sale vizite la Șangai că mulți străini simpatizează cu Japonezii. Negustorii, stabiliți de multă vreme la Șangai erau de partea Niponilor.

In timpul ultimei sale șederi la Șangai, Lady Gladstone constată, însă, în opinia publică, un enorm reviriment, datorit în parte faptului că operațiunile militare japoneze amenință siguranța cartierelor exteritoriale, cari se bucurase, până atunci, de un calm absolut.

Japonezii socotise să ocupe teritoriile propuse în patru ore: le-a trebuit, însă, mai mult de patru săptămâni, după ce adusese 60.000 soldați. A fost o surpriză pentru Sangai și pentru lumea întreagă să vadă cum Chinezii dau dovadă de un mare curaj, cu toată lipsa lor de muniții și de echipament, jertfindu-se într'un suprem efort, pe întăriturile dela Woosung.

Femeia tatuată

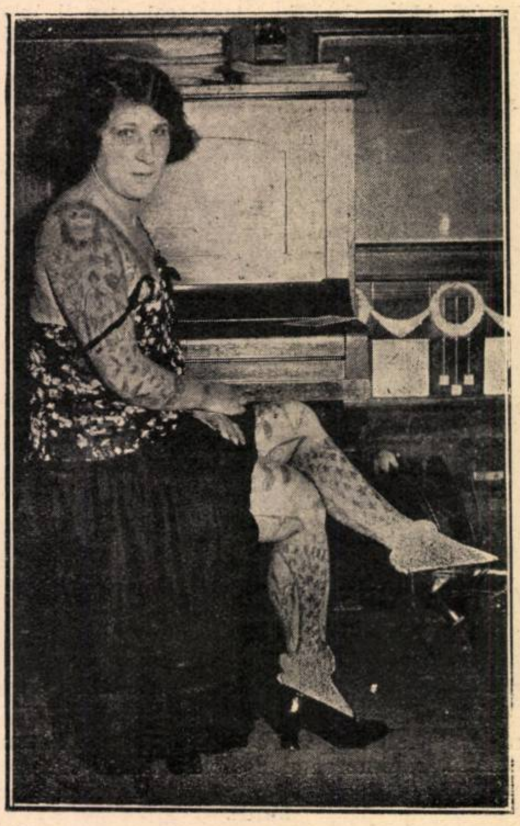

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

Că marinarii își tatuiază și «pictează» **brațele și pieptul, se știa de mult; însă femei cari să aibă ciudatul gust specific «lupilor de mare» și mai ales în ceeace privește... pieptul, de asta s'a auzit mai rar sau chiar de loc. Este, cu toate acestea cazul domnișoarei Fernruth, pe care o vedem aci cu picioarele și mâinile tatuate. In ce privește restul, e preferabil să nu vi-l arătăm.**

Lucruri mari și mici

Dela Parlament la scenă: D-l Mussolini face școală

Teatrul și politica au început să fie practicate, în egală măsură și în Spania, după ce «Ducele» și-a văzut reprezentată o lucrare dramatică pe câteva principale scene europene și, bineînțeles, în mai toată Italia.

De curând, d. Ramon Perez Ayala, noul ambasador al Spaniei la Londra, și-a văzut jucată la Madrid o piesă, **A. M. D. G. (Ad. Majorem Dei Gloriam)** a cărei reprezentare provocă la primele spectacole, manifestări destul de sgomotoase în public, considerând tema drept un atac anticlerical.

Acum, iată-l și pe președintele consiliului însuși, d. Manuel Azana, care a supus botezului scenei, o dramă în trei acte, **Coroana.** Premiera a avut loc la Teatrul Goya, din Barcelona, în prezența autorului și a unui public, alcătuit în cea mai mare parte din personalități literare și politice.

Piesa este istoricul intrigilor înodate de curtezani în jurul unei regine, pentru a-i capta voința și a putea guverna în numele său.

Ea a obținut un mare succes; semnalul aplauzelor a fost dat de d. Macia, primul ministru catalan iar la sfârșitul spectacolului, autorul, căruia înaltele sale funcțiuni îi interziceau să apară la rampă, a mulțumit, din lojă, unui public entuziast.

Inundaţiile în ţară

Sub teroarea puhoaielor

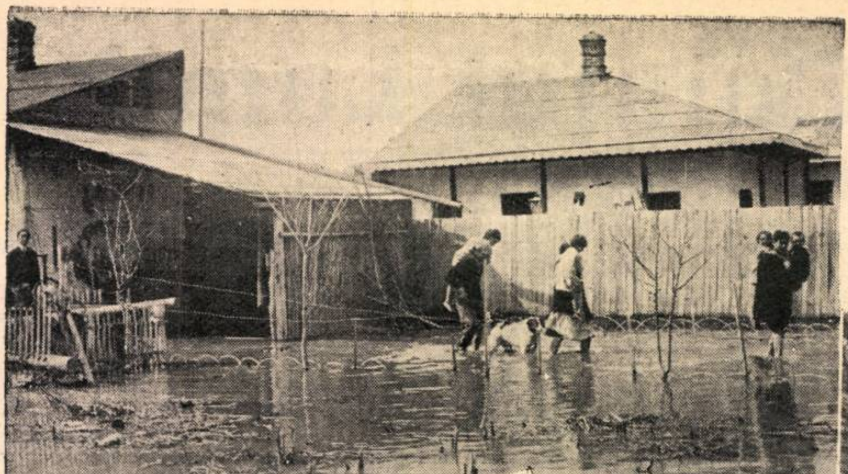

1

De o săptămână, ţara noastră e sfârticată de un nou rău, năvalnic, cotropitor, cu neputinţă de învins. Iarna interminabilă, care şi-a făcut de cap prin vestmintele atât de des schimbate de zăpadă, nu s'a îndurat să plece să se irosească în spaţiu, modestă şi mulţumită că se va repauza câte-va luni.

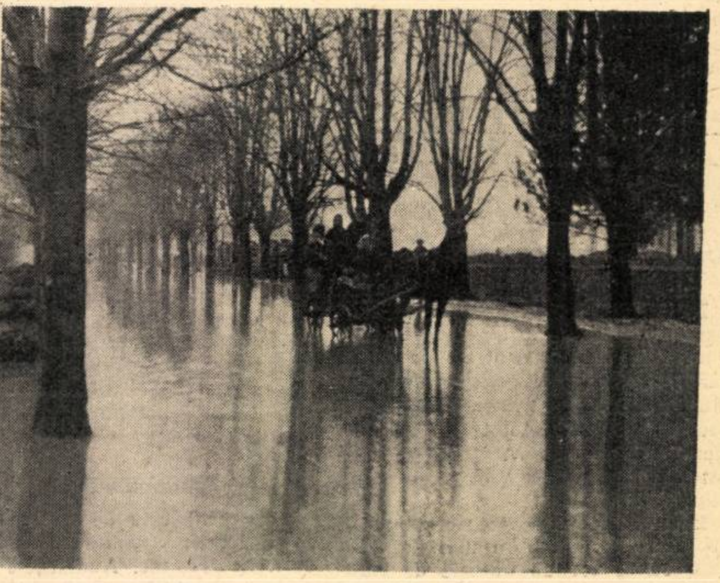

5

Movilele nesfârşite de zăpadă abia au aşteptat să se topească, sub presiunile soarelui grăbit să împartă bucurii şi rod pământului acestei ţări, pentru a-şi transforma fulgii compacţi în şiroaie năpraznice, în puhoaie sălbatice, cari să se reverse peste câmpii, să crească, înspăimântător de mult pâraiele şi râurile şi să cotropească satele şi oraşele.

Inundaţiile de anul acesta au fost catastrofale: zeci de mii de case luate de apă, avuturile nimicite, dar mai mult decât atât, **zeci de fiinţe omeneşti, înghiţite de valuri!** Puţin lipsea ca năpasta generală să ia proporţii şi mai catastrofale.

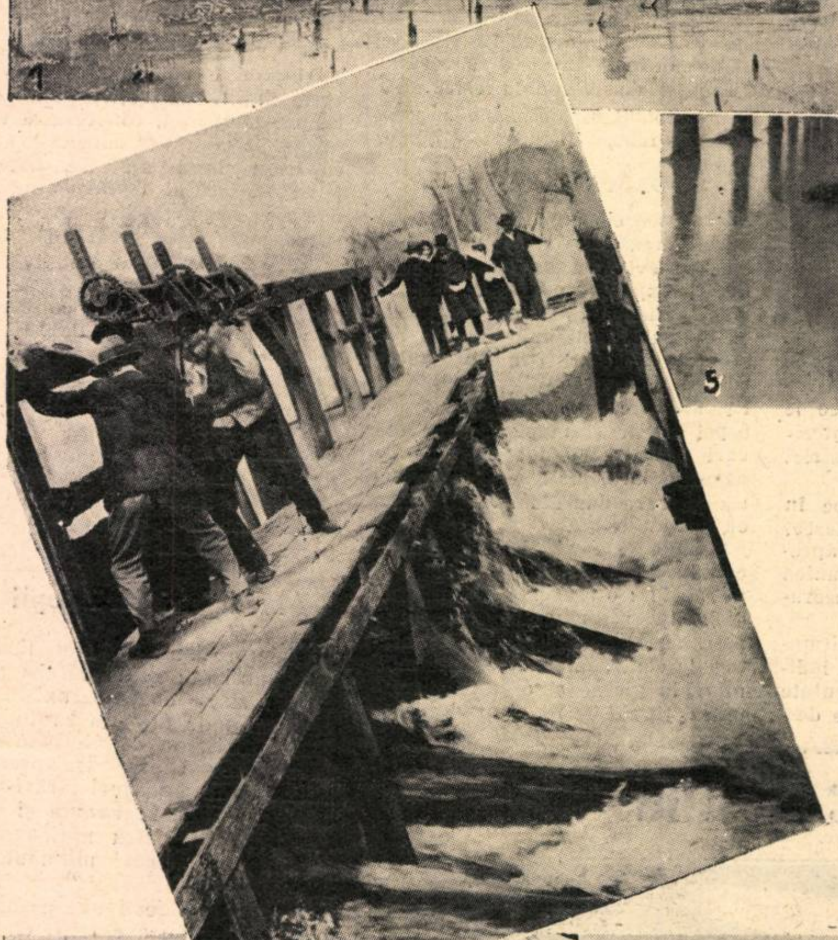

2

Vă amintiţi, poate de nenorocirea pe care au încercat-o anul trecut, câte-va regiuni din sudul Franţei, unde 4000 de oameni au căzut pradă valurilor duşmănoase ale inundaţiilor. Sunt lovituri ale fatalităţii, împotriva cărora mâna şi consternarea omului sunt jalnic de neputincioase. In ce dispoziţie sufletească or fi trăind, oare, Italienii din jurul Vezuviului, cari mai la fiecare deceniu au de suportat o nouă isbucnire a faimosului vulcan, acoperind în cenuşa şi lava lui încinsă, sute de case şi ucigând mii de oameni? Dar Japonezii, răpuşi, la fiecare cutremur, cu **zecile de mii?** Dar vecinii şi duşmanii lor de astăzi, Chinezii, mistuiţi de câte o epidemie cu **sutele de mii?**

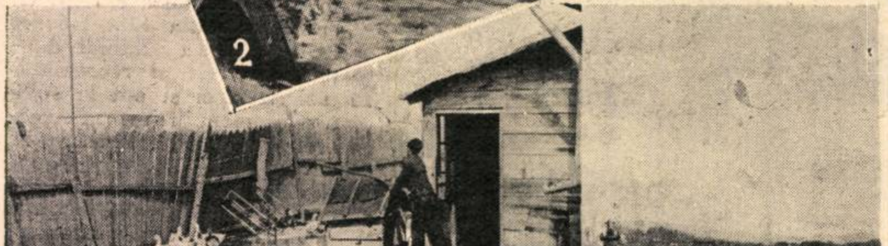

3

Există locuri pe pământ, unde viaţa omenească nu are aproape nici un preţ, sau în orice caz, nu are valoarea ce i-o dăm noi. Moartea e, acolo, veşnic prezentă şi omul păşeşte şi există în imediata ei tovărăşie.

Groaza ce ne-a cuprins de astă dată e explicabilă, dacă ţinema seama că un asemenea potop ca cel de acum nu a turburat niciodată viaţa noastră înseninată, de obiceiu, de adierile molcome ale primăverii.

Să încheiem episodul acesta funest, în credinţa că nu vom mai avea de întâmpinat o a doua deslănţuire a forţelor naturii, atât de maşteră şi de puternică!

4

Iată, în clişeele noastre, câteva aspecte lamentabile ale urgiei ce s'a abătut asupra ţării:

1. Inundaţiile în jurul Capitalei: în comuna Pantelimon, apa ajunge până la glezne. Copiii sunt purtaţi în cârcă şi oamenii pleacă la lucru cu ghetele în buzunare. — 2. In cartierul Floreasca: apa, nemulţumită că a zdruncinat temeliile caselor şi frânt şirurile de copaci, ameninţă să rupă podurile, ceeace ar fi o nemaipomenită calamitate. — 3. Tot în jurul Capitalei, în cartierul «Apărătorii Patriei», lumea nu mai are noţiunea circulaţiei: câţi-va viteji doar se încumetă să treacă apa, pentru a cumpăra merinde şi gaz de luminat. — 4. Câte-va aspecte ale revărsării apelor în ţară: apele Prutului venind furioase. — 5. Inundaţiile la Diciosânmartin: Bulevardul spre gară.

La Curtea „Cuiului Lumii“

Impăratul Mataram

O mică parte din teritoriul insulei Java este încă guvernată, cel puțin în aparență, de suverani independenți. Cu tot fastul de care se înconjoară și prestigiul pe care încearcă să și-l păstreze în rândurile populației, aceștia sunt în realitate, niște prinți de operetă pe care guvernatorii olandezi îi mânuesc după plac, ca pe niște marionete ce joacă pe sfoară.

TEMPLUL CELOR O MIE DE BUDHA

Provinciile rămase sub dominațiunea aparentă a acestor suverani indigeni au centrul lor geometric în templul celor o mie de Budha, minunea arhitecturală cea mai extraordinară din Java și în genere din toată Asia budhistă. situată la poalele vulcanului Merapi.

E un complex geografic și arhitectural, formând un mic principat, cunoscut sub numele de Imperiul Soarelui, a cărui capitală trufașă, construită de eroi legendari, se numește Surakarta. Principatul acesta este tot ce a mai rămas din anticul regat Mataram, pe care Olandezii l-au ros până la măduvă, în cele trei sute ani de dominațiune de până acum.

Impăratul cu reședința la Surakarta să intitulează «Cuiul Lumii», servitor mizericordios, Prinț al Cultelor, regulator al credinței, șef suprem al armatelor, etc. Suveranul actual, Majestatea Sa Gustit Pangevan Adipati Anom Amangon Negoro VII, beneficiarul unei liste civile anuale de *140 milioane lei*, locuiește în «*Kratonul*» din Surakarta, palatul imperial compus dintr'o mulțime de pavilioane umbrite de plopi gigantici, tăiați geometric și înconjurate de peluze acoperite cu statui budhice și brahmanice, provenind din diferite temple ruinate din ținut.

Impăratul primește în «Pringital» sau sala Tronului. Spectacolele de dans și concertele constituie divertismentele obișnuite oferite oaspeților de vază. Cu acest prilej, prințul e întotdeauna coafat cu o pălărie fistichie, albă și roșie, care seamănă cu un vas de flori răsturnat.

IMPĂRATUL

Impăratul este de o corpolență prodigioasă: se poate spune că înoată în grăsime. Audiențele ce le acordă străinilor sunt caracterizate prin preocuparea unut strict ceremonial.

Guvernatorul olandez ia loc în jurul prințului, care poartă cercei și este deasemeni de statură apreciabilă. E îmbrăcat într'o tunică militară, constelată de decorațiuni.

In timpul audienței, în ritmurile Gamelangului (orchestră indigenă) dansuri savante, executate de dansatoarele dela curte, se desfășoară necontenit prin fața spectatorilor. Gamelangul se compune dintr'o vioară javaneză, ținută de un șef de orchestră, din ghitare, dintr'un psalterion (un fel de harpă) cu cincisprezece strune, dintr'un anumit număr de tamtamuri, gonguri, cimbale clopote și mai cu seamă din «sarong», instrument format din plăci metalice, așezate pe niște cutii de bambus și pe cari le pun în vibrație niște ciocănele învelite cu lână.

Efectul de ansamblu este, adesea, agreabil și amintește, vag, anumite muzici populare scoțiane.

DANSATOARELE

Dansatoarele au brațele goale, părul pieptănat lins, pentru ca să iasă în evidență frunțile proeminente, expresia pierdută; înaintează, sfioase pe scena tapetată cu baticuri. Sunt îmbrăcate în costumul clasic al Curții: ample sutane albe sau roșii, lungi mantii albastre, centuri groase cu copci aurite și numeroase coliere cari coboară pe tot pieptul. Pe agrafa centurilor e agățat un batik pe care dansatoarele îl ridică cu mâna dreaptă.

Stranie este și îmbrăcămintea capului la aceste ființe micuțe și plăpânde : o diademă de aur, împodobită cu diamante și pene tremurătoare. Cercei încolăciți, brățări la coate, la încheieturile mâinilor, la glesne și o lungă tresă unică, ținută de un șirag de perle, complectează înfățișarea aceasta stranie.

Dansatoarele sunt, toate, fete tinere, cu trupul delicat, cu oasele fragile. Corpurile sunt de o ușurință aeriană, presărate ca și mâinile și chipurile, cu un praf de culoarea șofranului. Dansează cu un permanent surâs pe buze, fără ca cel mai mic mușchiu al feții să clintească...

LUPTELE DE FIARE

Sultanul e un om amabil. Vorbește puțin englezește, însă, în timpul audienței, conversația este lăsată pe planul al doilea, de o ocupațiune mult mai importantă fiind mestecatul «*bethel*»-ului, *o* doctorie respingătoare care îi lasă pe mai toți javanezii fără dinți, dela vârsta de douăzeci de ani.

In curtea palatului se găsesc atelierele de baticuri. Douăzeci de femei, cele mai multe tinere și grațioase, lucrează de zor la țesutul și coloratul pânzeturilor.

La venirea oricărui străin, lucrătoarele se prosternă, cu chipul la pământ. Ar rămâne, fără clintire în această atitudine, dacă prințul nu le-ar face semn că-și pot relua lucrul

Menajuri fără copii

O impresionantă statistică a fost publicată acum câteva zile, de un ziar englez: există, în momentul de față, în Franța, în Marea Britanie, în Germania și în Statele Unite, treisprezece milioane de menajuri fără copii: două milioane în Franța și Marea Britanie, patru milioane în Germania și cinci milioane în Statele Unite.

In Franța, efectivul căsniciilor fără leagăn a crescut cu zece la sută din 1914 încoace, în Anglia, el s'a dublat din 1911 până în 1921 și reprezintă, astăzi, treizeci și opt la sută din totalul menajurilor existente; acest din urmă procentaj atinge patruzeci la sută în Germania și cincizeci și patru la sută numai în Berlin.

După prevederile economistului german Ernst Kahn, populația Reichului va descrește cu 15 milioane de locuitori până în 1975.

Trebue notat că în diferitele țări enumărate mai sus, mortalitatea infantilă este în descreștere. Trebuesc deci căutate aiurea cauzele acestei scăderi a natalității la cele patru mari națiuni. Unii invoacă sarcinile fiscale zdrobitoare, criza chiriilor, alții declară că, dela războiu încoace, multe menajuri dispunând de un buget suficient pentru a hrăni o familie numeroasă, preferă să consacre satisfacțiunilor egoiste banul pe care ar trebui să-l cheltuiască pentru a crește unul sau mai mulți copii.

Iată pentruce toate clasele societății sunt de o potrivă de responsabile; bogați și săraci se restrâng din diferite motive. Primejdia este și mai gravă dacă ne gândim la rasele mai puțin civilizate cari, fiind foarte prolifice, amenință viitorul bătrânei Europe și al Americei tinere.

Dansuri sub țevile de tun

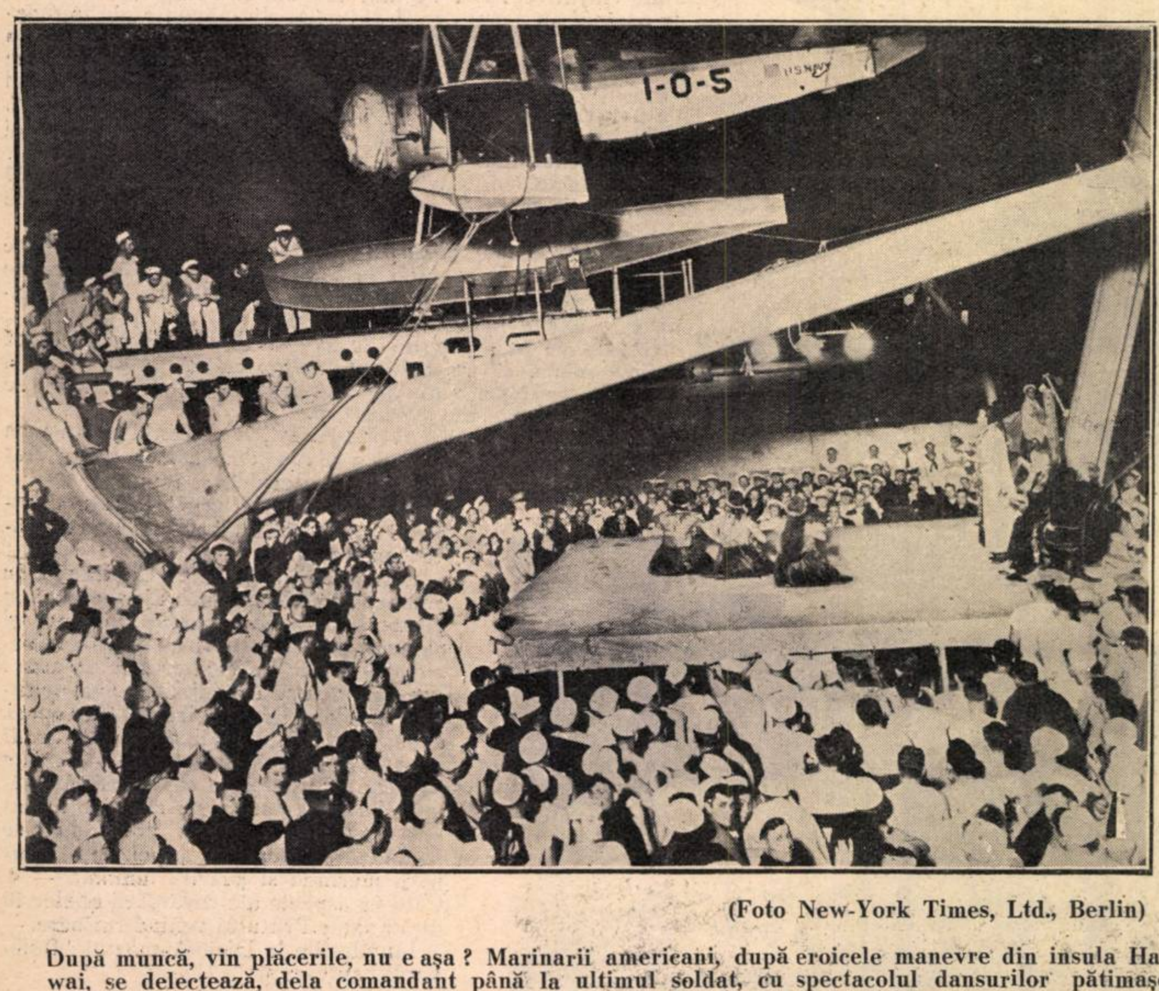

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

După muncă, vin plăcerile, nu e așa ? Marinarii americani, după eroicele manevre din insula Hawai, se delectează, dela comandant până la ultimul soldat, cu spectacolul dansurilor pătimașe ale hawaienelor, desfășurate sub țevile de tun ale crucișătoarelor.

Viaţa miraculoasă a lui George Eastman, miliardarul-filantrop

George Eastman, marele fabricant de aparate fotografice, dela Rochester, care s'a sinucis zilele trecute, era o figură curioasă a lumii economice.

Pierduse, acum câteva săptămâni pe asociatul şi prietenul său din copilărie, Walter Hunnell, care sucombă în urma unei îndelungate şi dureroase suferinţi.

Moartea aceasta îl influenţă profund pe Eastman. Ea a contribuit mult la hotărârea lui de a-şi pune capăt vieţii.

George Eastman, originar dintr'o veche familie americană, s'a născut în Iulie 1854 la Waterville (New-York) şi a început să-şi câştige existenţa, dela 14 ani, când rămase orfan de tată. Trebuia să-şi ajute mama şi surorile.

Debută în biuroul unei companii de asigurări, unde era plătit cu 3 dolari pe săptămână. O bancă, unde lucră după aceea îi plătia acelaş salariu. Ar fi putut foarte bine continua să vegeteze, astfel.

O IDEIE INGENIOASĂ

Insă, în afara meseriei sale. George Eastman găsi o mină de exploatat, în speţă, atracţia publicului pentru fotografia de amatori, care abia se ivise.

După cum se întâmplă, în general, cu toţi inventatorii şi lansatorii marilor afaceri, George Eastman găsi mijlocul de a satisface un public vast, aducându-i nepreţuite servicii.

Intr'adevăr, cumpărându-şi un aparat fotografic ca să-l ia în vacanţă, George Eastman putu să constate, cum făcuse toţi amatorii de fotografii înaintea lui, cât de greu e aparatul acesta şi pe deasupra nepractic la mânuit. In loc să se mulţumească, însă, să deploreze incomoditatea aparatului, Eastman căută un remediu inconvenientului pe care-l constată.

Din piesele detaşate, încercă să reconstruiască un aparat mai mic, portativ şi uşor.

PLĂCILE DE REZERVĂ

După realizarea acestei prime perfecţionări George Eastman se strădui să amelioreze plăcile fotografice întrebuinţate atunci şi cari erau deopotrivă, puţin practice.

Pe vremea aceea, fiecare amator trebuia să-şi prepare el însuşi plăcile, scurt timp înainte de a le utiliza. Plăcile acestea umede încă de baia de emulsiune sensibilă în care fusese muiate, trebuiau aşezate în camera neagră a aparatului care trebuia să le utilizeze. Fotografia în timpul voiajului şi luarea unei serii de vederi era complect imposibilă. Meritul lui George Eastman fu acela de a înţelege ce desvoltare formidabilă ar putea lua fotografia în ziua în care amatorul va dispune, nu numai de un aparat portativ şi uşor de mânuit dar şi de plăci cari să poată fi transportate şi conservate, chiar departe de laboratorul obscur, apoi, înţelegând lucrul acesta, de a căuta cu tenacitate soluţia problemei.

George Eastman citi într'o revistă englezească un articol relativ la clişeele a căror umbrire e uscată şi cari prin urmare sunt uşor de transportat. Hotărî, deci, să încerce să obţină plăci de acelaş fel prin procedeie proprii.

Eastman lucră şi îşi pierdu nopţi întregi pentru căutarea procedeului. In cele din urmă, găsi ceeace căută. Renunţând la viaţa umilă pe care i-o asigura modestul post din bancă, el părăsi locul acesta şi îşi consacră toate forţele pentru punerea la punct a procedeului pe care-l descoperise.

George Eastman

După 5—6 nopţi de veghe necurmată, tânărul inventator îşi permitea un somn reparator de 21 ore, pentruca să reînceapă aceiaşi muncă intensă.

Insfârşit, George Eastman începe să vândă câte-va cutii cu plăcile sale «portative». In curând, succesul lor crescu şi răspândindu-se dela un om la altul, produse comenzi nenumărate.

In 1881, renunţând definitiv la micile lucrări de bancă ce-i asigurau încă o viaţă materială modestă, Eastman se asocie cu Henry Strong, un locatar din mica pensiune pe care o ţinea mama lui.

Aparatul portativ fiind răspândit, plăcile portative cunoscute, Eastman socoti momentul potrivit pentru a realiza o nouă perfecţionare: suprimarea plăcilor de sticlă greoaie şi fragile.

Cu ajutorul unui funcţionar al său, William Walker, el reuşi să fixeze emulsia sensibilă pe o hârtie uşor sgrunţuroasă. Astfel se deschide era peliculei fotografice portative.

Lucru curios: Marea Britanie, în persoana morală a Societăţii sale de geografie, acordă prima recompensă acestei invenţiuni, decernând lui George Eastman o medalie de aur. Distincţia aceasta dovedea o recunoaştere uimitoare a rolului pe care fotografia în aer liber era chemată să-l joace în avansarea ştiinţei geografice.

In 1887, Eastman construieşte un aparat pentru instantanee, al cărui rulou în peliculă — utilizabil pentru efectuarea a o sută de clişee — trebuia să fie expediat, închis, la fabrică pentru a fi developat.

Pentru lansarea acestei metode cu totul noui, Eastman găsi o formulă neîntrebuinţată, încă, până atunci: «Apăsaţi pe un buton şi noi ne ocupăm de rest».

UN NUME ISBITOR

Rămânea de găsit numele aparatului fotografic nou care trebuia diferenţiat de concurenţii săi.

Incepând să-l caute, Eastman nu avea decât o idee precisă: cuvântul trebuia să înceapă prin iniţiala pronumelui mamei sale pe care o venera ca pe o sfântă: Kilbonow Eastman.

Insfârşit găsi cuvântul «Kodak» care nu avea nici un înţeles deosebit dar era uşor de reţinut şi se pronunţa la fel în toate limbile.

Utilizarea de către Edison, pentru cinematograf, a peliculei sensibile fabricate de Eastman aduse o desvoltare nouă firmei pe care o creiase acesta din urmă.

Ducând o viaţă foarte modestă, George Eastman căuta ca personalul său să beneficieze de prosperarea tuturor afacerilor pe cari le lansase.

Din 1911, el stabili un sistem de participare a personalului la beneficiile firmei sale. De-atunci, s'au distribuit pentru participarea la beneficii, 55 milioane dolari.

Donaţii — adeseori anonime — pentru diferite opere de educaţie şi filantropie absorbiră o altă parte importantă din beneficiile sale considerabile.

Dintr'un capital iniţial de 5 *dolari* (25 lei înainte de războï) George Eastman reuşise, în cele din urmă să facă o avere personală de *100 milioane* dolari, fără a mai socoti cele 75 milioane dolari cheltuiţi în profitul personalului său şi al operelor filantropice.

Lăsând firma pe seama conducerii unor tineri oameni de încredere, el se retrase din afaceri în 1929. Capitalul afacerii atingea, în acea epocă, suma de 225 milioane dolari.

Celibatar, George Eastman nu lăsă decât o singură rudă, pe o nepoată, d-na Dryden. Cu câte-va clipe înainte de a se sinucide, miliardarul adăogă un codicil testamentului, lăsând o parte din averea rămasă, diferitor opere de binefacere.

UN OM SIMPLU

Iubind confortul, nu însă şi luxul, Eastman aprecia, cu deosebire, florile frumoase, muzica bună şi bucătăria excelentă. Deseori, prepara chiar el anumite mâncăruri, a căror compoziţie îi părea extrem de delicată.

Mai iubia vânătoarea şi fericirea lui nu cunoscu margini când, acum câte-va luni, îşi văzu împlinit visul: doborârea unui elefant şi al unui leu.

Lucrătorul acesta harnic era un om tandru şi sensibil. Moartea mamei sale, în tovărăşia căreia îi plăcea să se odihnească în locuinţa dela ţară, confortabilă, dar fără lux, l-a împiedicat să se mai întoarcă, vre-odată, la moşie.

ULTIMELE EVENIM

1. Voevodul Mihaiu, în vizită la Manutanţa Armatei, dă drumul unı
mereu avtivul fiu al Suveranului nostru, a vizitat Biserica Pantelimo
de ordin istoric. — 3. Cancelarul republicei germane, d-rul B[illegible]enin
adus, însfârşit, majoritatea absolută mareşalului Hindenburg. — 4. C
d-lui Octavian Goga : şeful partidului între fruntaşii nouei formaţiu
a făcut o vizită mareşalului Hindenburg, felicitându-l cu acest prile
aeriane Paris-Bucureşti : administratorul delegat al societăţii «Cidn
electorală în Japonia: fiul primului ministru nipon, Ken Inukai, pri
de voturi în alegerile pentru Cameră. — 8. In Parcul Carol din Cap
neşti. La inaugurare, în mijlocul expozanţilor, se afla şi d-l Fujita, m
patru puteri, pentru ajutorarea ţărilor dunărene: dela stânga la dreap
nistrul de industrie şi comerţ al Angliei, Sir John Simon, ministrul d

1

2

3

4

5

ENTE ALE SĂPTĂMÂNII

ıi motor din moară. — 2. In altă zi a săptămânii, nu mai puţin însorită,
n: Marele Voevod condus de prof. dr. Mezincescu, care i-a dat explicaţiile
g, dându-şi votul, disdedimineaţă, la a doua alegere preşidenţială, care a
ongresul partidului naţional-agrar, de curând creiat, sub conducerea
ni politice. — 5. In trecere prin Berlin, regele Gustav al Suediei (stânga)
ej pentru realegerea sa ca preşedinte al Reichului. — 6. Reluarea cursei
a» d. Weiller, sosind la Bucureşti în zbor de recunoaştere. — 7. Campania
m eşte ovaţiunile partizanilor săi, după ce a obţinut cel mai mare număr
it ală s'a deschis o expoziţie de propagandă a produselor japono-română-
in istrul Japoniei la Bucureşti. — 9. Conferinţa eşuată dela Londra a celor
ta ministrul dr. von Bülow, delegatul Germaniei, Walter Runciman, mi-
e externe al Angliei şi Grandi, ministrul de externe al Italiei.

7

8

6

9

AURORA BUNGE

de ANNA CHARLOTTE LEFFLER

2)

Ceva nelămurit vibră în sufletul Aurorei la acest răspuns.

Vântul începu să sufle mai cu putere, așa că nu se mai putea ține barca lângă stânci. Pescarul veni să spună că e momentul de plecare, având și așa să sosească foarte târziu acasă.

Paznicul privi pe fereastră.

— Nu e momentul potrivit de plecare spuse el pe un ton net și decisiv. Vântul a început să sufle din Nord și se întărește din ce în ce.

— Atunci ce e de făcut? strigă Aurora palidă.

El, nu prea dându-și seama de această teamă obscură spuse:

— Domnișoarei îi e frică să rămână aci?

— Nu... dar e imposibil; mama ar fi foarte neliniștită. Trebue să plec. Hai, spuse ea pescarului, plecăm imediat.

Fata își aruncă pledul pe umeri și ieși. Cei doi bărbați o urmară.

Zarea era neagră de jur împrejur și cerul răsuna numai de bubuituri. O spumă albă și furioasă se rostogolea, fără curmare, pe țărm.

— Pe stânca mare din față se află un golf mai bine ocrotit, spuse gardianul paznicului.Du-te cât mai repede cu barca. Ai să găsești o colibă unde să te adăpostești peste noapte. Eu o să veghez pe domnișoara.

— Iți mulțumesc, răspunse Aurora, dar nu pot... nu îndrăznesc... mama va înebuni de spaimă, și voi să sară în barcă.

Dar paznicul îi puse mâna pe umăr și spuse cu bonomia autoritară a marinarilor: «Nu-i nimic de făcut, domnișoară; fiind că sunteți aci, eu trebue să răspund de siguranța dv.».

O ciudată senzație de încredere o cuprinse; fata era mai gata să pună mâna ei dreaptă pe umărul lui și să-i spună: «Te urmez ori unde mă vei duce».

Rămaseră o clipă să privească barca săltată de valuri îndepărtându-se spre adăpost. Apoi, tăcuți, intrară în casă.

— In odaia de jos, e un pat destinat marinarilor surprinși de furtună, spuse el, e o instalație lipsită de confort, dar pentru o noapte merge.

El îi dădu cheia unui dulap în care se aflau așternut și rufe și depuse panerul cu provizii pe masă. Rămase apoi în prag uitându-se la fată. Cum ea nu spuse nimic, paznicul îi aduse o carte și după ce fata îi mulțumi, ieși. Dar Aurora nu putea să citească. Se gândia. De ce se află oare între dânsa și omul acesta un abis de netrecut? Dece nu e dânsul egalul ei și dece nu și-ar putea sprijini brațul pe umărul său, fără a se cutremura? Dece?

Fiindcă ea era o femeie din înnalta societate, iar el un paznic de far! Ce valorau însă, originea și averea ei, și chiar educațiunea ce-o primise, pe insulița aceasta pierdută, unde se aflau despărțiți de lume de marea dușmănoasă. Nu erau decât doi singuratici. Un bărbat și o femeie, nimic altceva. Casa aceasta era adăpostul lor comun contra elementelor deslănțuite iar stânca pleșuvă, lumea lor. Și atâta timp cât va dura furtuna, ea va fi mult mai săracă și mai neînsemnată decât dânsul. Toate obiectele ce o înconjurau erau ale lui, el era stăpânul, ea era oaspetele său, era o femeie, și nimic mai mult. Și el, nu era oare un bărbat puternic și bun, simplu și atașat. Ce o împiedica să-l iubească?

Amurgise; o rază de lumină îi dădu de știre că lanterna farului era deja aprinsă. Voi să iasă afară. Invelită în pled, ea deschise ușa grea; un vânt furios o împinse înainte. După ce crezu că-și regăsește echilibrul, un nou curent începu să-i joace trupul. Voi să cheme într'ajutor, dar mugetul furtunii era mai puternic decât glasul său. Desperată luă o așchie și o asvârli spre fereastra din odaia superioară. Dar chiar în momentul acela, regretă gestul.

Ușa se redeschise. Paznicul o prinse de braț, spunându-i:

— De ce-ați ieșit, domnișoară? Nu vedeți ce-i afară?

— Mi-era prea cald, răspunse ea, slab.

El căută s'o convingă să intre în casă, dar cum Aurora se încăpățâna să rămână afară, o duse într'un loc mai la adăpost, lângă zidul cenușiu unde-i lumina și lanterna farului. In timp ce el îi așeza pătura pe picioare, fata citea pe chipul lui că se gândise la aceleași lucruri cași dânsa.

— Pe o noapte ca asta a murit mama mea, spuse el de-odată.

— S'a înecat?

— Da! A ieșit afară și s'a năpustit pe o stâncă; atunci când am isbutit s'o prind în brațe, era prea târziu.

Vocea lui avea din nou acea nedefinită gingășie care o fermeca pe Aurora.

— O iubiați mult? întrebă fata.

— Da! Din noaptea aceea nu am mai iubit nici o ființă vie. Și când e vremea ca acum, revăd momentele acelea groaznice; aud strigătul său desperat.

Aurora tremura.

— Ce oribilă viziune! spuse ea, lipindu-se înspăimântată de pieptul tânărului. Instinctiv el îi puse brațul în jurul taliei.

— De-acum înainte îmi voiu putea aminti de o altă noapte, când va mugi furtuna, spuse el.

Aurora se desprinse, totuși, îngrozită de dânsul și alunecând pe o stâncă își pierdu echilibrul, până ce trupul îi fu reținut în cădere de câteva rădăcini de mușchi. Era imposibil să i se vină într'ajutor, afară doar dacă s'ar fi ocolit stâncile și s'ar fi ajuns prin valuri la panta malului. In clipa când paznciul se apropie de fată, aceasta își dădu din nou drumul să cadă. Pietrele o împiedicară să fie imediat târîtă de valuri și tânărul o putu prinde în brațe. Părul desfăcut și lung îi împresura fața, respirația i se scurtase, și un cutremur o scutura, toată.

— Lasă-mă, se rugă ea; într'adins, am căutat să cad, deși am părut înspăimântată. Lasă-mă.

— Dar nu o să vă fac nici un rău. Nu vă fie teamă de mine, domnișoară. Ințeleg în ce situație vă aflați; dar nu vă fie teamă.

— Nu domnule, nu de d-ta mi-e frică; lasă-mă, însă, mai degrabă să mor. Ar fi mult mai bine pentru mine, acum...

Cuvintele i se pierdeau într'un murmur slab și implorător.

Aurora se încolăci, însă, iarăși cu brațele de trupul tânărului, care o îndepărtă de locul primejdiei, înaintând cu precauțiune printre stâncile alunecoase, dibaciu și voinic ca un stăpân ce-și salvează cel mai prețios din bunuri.

*

Furtuna dură trei zile și trei nopți.

In dimineața celei de a doua zile, pescarul părăsi adăpostul lui, însă cum îi era cu neputință să acosteze insula farului, trebui să se întoarcă îndărăt.

Abia a patra zi, răzbi să treacă barca prin răsvrătirea valurilor. Aurora și paznicul, veghiând afară, îl văzură apropiindu-se de departe.

Amândoi erau tăcuți, căci el presimția răspunsul fatal ce i-l va da tânăra femeie la ultima lui întrebare. Totuși, în cele din urmă, o întrebă:

— Când ne vom revedea?

Fără să-i răspundă imediat, fata îi puse mâinile în jurul gâtului și închizând dureros pleoapele, îl îmbrățișă.

— Niciodată, murmură ea, încinsă de desperare.

— Atunci, nu te pot lăsa să pleci, răspunse el posomorât.

Ea simți cum o trec nădușelile.

— Trebuie, totuși, să plec. Ințelegi tot atât de bine ca mine. Iți închipui că m'ar lăsa mama să trăiesc aci? Și apoi, spune, unde ne-am putea întâlni?

O mânie înăbușită, dar sălbatică îl cuprindea pe tânărul paznic. Oricât voia să se stăpânească, nu-și putea strânge pumnii, cari căutau să amenințe. Aurora se îndepărtă brusc de dânsul și scoase un țipăt.

El râse.

— Nu numai că n'ai nici un fel de curaj, dar ești și lașă, strigă el.

Aurora, stăpânindu-se, răspunse simplă și demnă:

— Mă înspăimântă sălbaticul din tine. Insă nu mi-e frică de moarte. Dacă vrei, ia-mă pe brațele tale, ca noaptea trecută și du-mă pe aceiași stâncă depe care mă prăvălisem. Voiu închide ochii și nu voiu scoate nici un țipăt. Dar hotărăște-te mai iute: barca se apropie.

Ochii săi mari și gravi îl priviau, urmărind lupta ce se deslănțuie într'ânsul, și îi aștepta hotărîrea cu o liniște aproape indiferentă, stranie. Tăcerea tragică a amândurora păru nesfârșită. Insfârșit, el șopti:

— Omor și sinucidere... nu, n'am tăria pentru așa ceva.

Cu un gest brusc și desperat el o atrase la piept, însă o îmbrățișă cu gesturi delicate și aproape femenine, suspinând pe fruntea ei luminoasă.

— Nu! murmură ea; mai bine să mă blestemi! Mi se cuvine blestemul tău. Vai! ce mizerabil lucru să nu te poți arăta sinceră!

Barca atinse țărmul. Pașii Aurorei erau nesiguri, când coborâră.

Fata nu mai îndrăznia să privească în jurul ei, nici spre acela pe care-l părăsia în felul acesta.

*

Toamna când baroneasa Bunge se întoarse în capitală, ea știa de ce fiica ei pare suferindă. Primul său gând fu acela de a-i scrie contelui Kagg, pentru a-l înștiința că Aurora este deja hotărîtă să-l ia în căsătorie. Dar chibzuind

(Urmează în pag. 314)

A APĂRUT

al treisprezecelea volum din aventurile extraordinare ale lui Arsène Lupin.

SECRETUL OMULUI
INVIZIBIL

de MAURICE LEBLANC

Și la noi, ca și pretutindeni aceste aventuri senzaționale cari au făcut faima universală a lui Maurice Leblanc, au obținut un succes neîntrecut.

Cereți pretutindeni și la depozitul general, editura «Eminescu» Str. Ing. Anghel Saligny 2, aventurile extraordinare ale lui Arsène Lupin, cu lei 20 volumul 20 lei, precum și ultima lucrare apărută.

SECRETUL OMULUI
INVIZIBIL

A apărut:

LUDWIG LEWISOHN

ISRAELE INCOTRO?

ROMAN

TRADUCERE DE
EMANUEL CIOMAC

Această lucrare pasionantă, care a avut un enorm răsunet, atât în Statele Unite, cât și în Franța, unde a fost tradusă, sub titlul «Israël où vas tu?» ar avea aproape caracterul unei auto-biografii. Ca și autorul, eroul principal aparține unei familii de emigranți evrei din Germania. Ca și autorul, eroul a avut o cultură și o formațiune pur americană. Asemenea unuia altuia, amândoi au crezut că și-au găsit o țară și un neam. Asemenea unuia altuia, amândoi n'au întârziat de-a vedea că s'au înșelat. Sunt pagini de o înaripată inspirație și de o patetică măreție.

Cereți la toate librăriile precum și
la Editura «EMINESCU»
București I, Str. Anghel Saligny 2

SPORT

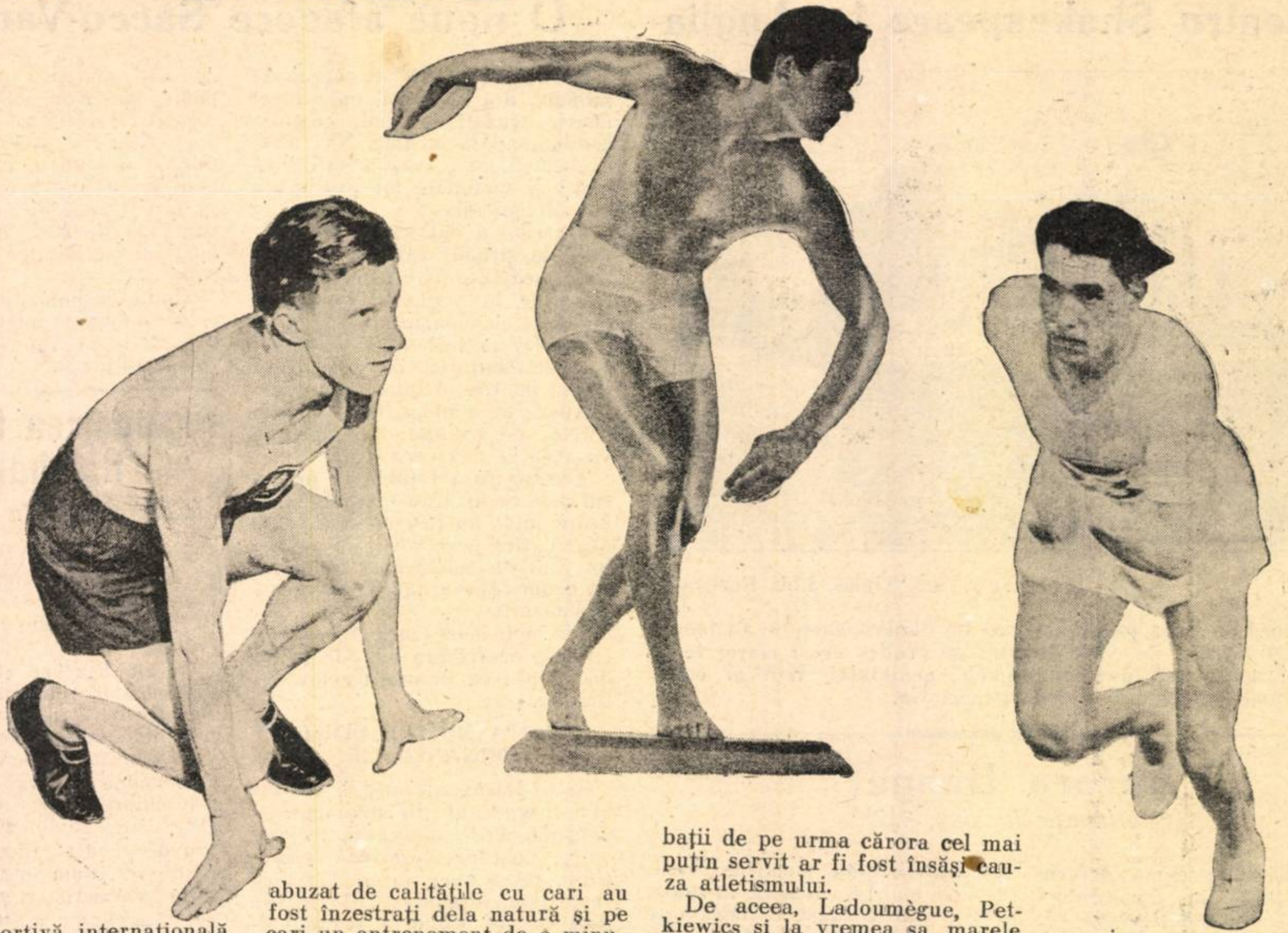

Lumea sportivă internațională a fost frământată în ultimul timp de câteva întâmplări caracteristice pentru vremurile pe cari le trăim. Marii campioni ai atletismului mondial, printre cari și fenomenalul Nurmi, au fost acuzați că au încetat de multă vreme a face sport pentru sport, comercializându-și pe prețuri fabuloase aptitudinile lor strălucite.

In presa sportivă internațională, cazurile de curând desvăluite au provocat comentarii atât de variate, încât este aproape imposibil să se mai poată deduce cu precizie de partea cui este opinia publică sportivă.

Cert este că atitudinea celor puși în cauză a fost de așa natură încât nici nu s'ar fi putut evita desnodământul de azi. Campionul polonez Petkiewics (clișeul din stânga, sus) și marele pedestrian francez, de nenumărate ori campion mondial, Jules Ladoumègue (dreapta) au cam abuzat de calitățile cu cari au fost înzestrați dela natură și pe cari un antrenament de o minuțiozitate excepțională le-a cizelat în forma lor actuală. Prezența lor pe un stadion european atrăgea întotdeauna zeci de mii de spectatori, ceeace echivala cu încasări de milioane, cari nu intrau aproape niciodată integral în buzunarele societăților organizatoare. Stimulați probabil de succesele morale din arenă și de cele pecuniare cari urmau victoriilor sportive, cei doi ași ai atletismului mondial activau intens în aproape toate centrele europene, entuziasmând o lume întreagă și îmboldind zecile de mii de oameni spre spectacolul de adevărată desfătare atletică. Federațiile de cari depindeau acești pedestrieni desăvârșiți, aveau deplină cunoștință de rostul și urmările exhibițiilor lor frequente. Inchideau însă ochii, pentrucă un idol al mulțimii nu poate fi dărâmat decât de ea. Si dacă ar fi încercat să o facă oficialitățile ar fi dat loc la perturbații de pe urma cărora cel mai puțin servit ar fi fost însăși cauza atletismului.

De aceea, Ladoumègue, Petkiewics și la vremea sa marele Nurmi, au fost desavuați mai întâi de o parte a presei mondiale și numai în urmă Federațiile au trecut la măsura drastică a definitivei lor radieri din rândul atleților amatori.

Deocamdată, idolii dărâmați nu au nici un motiv să fie îngrijorați de ceeace se va întâmpla, pentrucă s'a vorbit prea mult și prea insistent de ei în presa mondială, pentruca reclama aceasta formidabilă să nu poată fi utilizată cu tot atâtea beneficii materiale în slujba cinematografului.

Ba, Ladoumègue nici n'a așteptat să i se revizuiască procesul și a și semnat un angajament cu o mare casă de cinema, pentru care turnează un ciclu de filme cu caracter sportiv. Petkiewics așteaptă și... speră. Speră să fie din nou idolul mulțimii, al acelei mulțimi care l-a divinizat și care-și contopea năzuințele cu cele ale marelui campion.

Practic și loial din acest punct de vedere a fost un alt mare campion mondial, în speță cunoscutul recordmen de natație, Johnny Weissmüler, care a pus cinstit piciorul în prag:

— «Vreau să-mi fructific calitățile fizice».

Și n'a mai așteptat să fie descusut de presă, să i se pună în balanță moralitatea, să fie desavuat și apoi șters din lumea sportivilor amatori. Weissmüler s'a angajat fără tranziția penibilă a lui Ladoumègue în serviciul unei case americane de filme și turnează o nouă versiune a lui «Tarzan», care se zice, va fi o adevărată capo d'operă a filmului sportiv.

Clișeul nostru din mijloc, în care cetitorul ar putea desluși

(Urmează în pag. 314).

8104
RF3
8104-RF3
2

Un teatru Shakespeare în Anglia

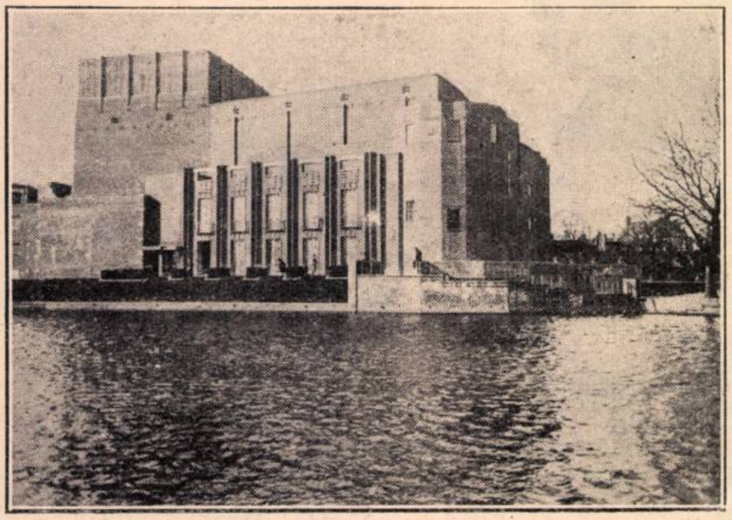

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

La Stratford on Avon, oraşul natal al lui Shakespeare, se va inaugura la 23 Aprilie, de către Prinţul de Walles acest măreţ teatru, la ţărmul mării, purtând numele genialului Will şi construit anume pentru a-i preamări memoria.

Aurora Bunge

(*Continuare din pag. 312*)

mai bine, îşi dădu seama cu furie că planul său este greu de executat. Trebuia să prevadă că, mai curând ori mai târziu, tot se va afla, dacă nu va lucra cu mai multă circumspecţie. Din fericire, ea află că baronul Gripenfeldt a fost numit într'o funcţie oficială în provincie şi că plecarea lui trebue să aibă loc dintr'un moment într'altul. Era un prilej nesperat care putea permite grăbirea preparativelor pentru căsătorie.

Când îi împărtăşi şi planul său Aurorei, aceasta fu cuprinsă de un desgust de nedescris. Ce putea oare, face? Nu se simţea îndeajuns de tare pentru a se opune voinţii mamei sale. Cu mâinile apăsate pe ochi, ea rămânea singură în odaie, întinsă pe canapea, cu capul ascuns între perne.

Nu exista decât o singură putinţă de salvare şi anume să se întoarcă la moşia mamei sale, pentru a trăi acolo mai multă vreme. După ce va fi născut copilul, îl va duce pe insulă, în coliba farului şi-l va încredinţa tatălui său, ca să-l crească. Dacă va fi o fată, i-ar plăcea mai degrabă s'o ştie antrenată la o viaţă aspră şi simplă de muncă, devenind mai târziu tovarăşă de viaţă a unui bădăran în stare să se îmbete şi s'o bată, decât să o vadă crescută ca o mondenă, devenind o doamnă elegantă ca mama ei.

Şi asigurându-şi astfel soarta copilului ea va putea ajunge pe stânca de unde alunecase în noaptea de pomină, când paznicul o primise în braţele sale. Acum ea s'ar lăsa purtată, lin, de valurile reci ale mării...

...Insă din salonul vecin auzi un glas mieros, exclamând:

— Am aşteptat vizita baronului, de când ne-am întors. Insfârşit suntem foarte fericite că vă revedem.. Mă duc să o anunţ pe fiica mea..

Aurora auzi conversaţia funestă şi înţelese că orice curaj e inutil, că e făcută pentru ruşinea compromisurilor mondene. Veni, fără să mai fie chemată, în salon. După câteva clipe, baroneasa se văzu obligată să se retragă. Nu reintră în salon, decât după o jumătate oră. Aurora stătea, în picioare, lângă fereastră, cu spatele întors. Baronul se plimba din lung în lat, nervos, învârtind între degetele sale lanţul ceasului.

Când Aurora auzi pasul mamei sale, se întoarse. Paloarea ei era atât de aparentă încât baroneasa crezu că i s'a făcut rău. Dar Aurora murmură cu un surâs penibil:

— Felicită-ne, mamă! Ne-am logodit.

Sport

(*Continuare din pag. 313*)

un bronz sintetizând pe atletul antichităţii, nu este decât o reuşită fotografie cinegrafică a marelui şi loialului Johnny Weissmüller.

Iată aşa dar un scop şi două concepţii.

Un inginer francez cu o imaginaţie care iese din comun, a construit o maşină bolid (clişeul de jos) cu care speră să doboare recordul mondial de viteză stabilit la Daytona Beach în Florida de faimosul Malcolm Campbell. Stapp — acesta este numele inginerului — crede că fantastica sa maşină va putea depăşi cu uşurinţă viteza de 408 km. 664 m., realizată de Campbell şi să stabilească astfel un nou record mondial. Această maşină este înzestrată cu trei motoare de câte 800 H. P., fiind capabilă — după socoteala lui Stapp — să ajungă la 600 km. pe oră.

Este cazul să ne întrebăm aşa dar, dacă acest continuu match contra inerţiei nu va duce mai departe chiar decât a îndrăznit să se gândească omul...

O nouă afacere Sacco-Vanzetti

La 9 Aprilie 1931, în statul Alabama, din America, opt tineri negri, acuzaţi de viol, au fost condamnaţi la moarte. Nici unul dintr'înşii nu e major; toţi sunt negri şi victimele lor presupuse sunt femei albe.

Procesul a dat loc la manifestaţii de stradă, cari au avut o puternică înrâurire asupra judecătorilor. In Alabama, violul este pedepsit cu moartea.

Tinerii au fost, deci, pedepsiţi cu electrocutarea, iar execuţia e fixată pentru 10 Iulie 1932.

Apărarea a făcut, însă, apel şi Curtea de Casaţie din Alabama va avea să dea verdictul.

Acestea sunt faptele în procesul dela Scottsboro (numele localităţii unde au fost arestaţi cei 8 negri) care pare sortit să devină tot atât de celebru ca procesul, de acum câţi-va ani, al lui Sacco şi Vanzetti.

Din nefericire, aspectul afacerii dela Scottsboro nu este la fel de simplu ca în cazul celor doi Italieni.

LUPTA DINTRE DOUĂ ORGANIZAŢII

Bieţii flăcăiandri negri, analfabeţi şi ignoranţi, fiii unor părinţi deopotrivă de ignoranţi, au devenit, dela pronunţarea verdictului, miza unei lupte furioase între două organizaţii, la fel de dornice să-i scape de scaunul electric.

Este vorba de «Asociaţiunea naţională pentru progresul oamenilor de culoare» şi de «Apărarea internaţională a Muncii», pentru a stabili care grupare trebuie să-şi asume apărarea acuzaţilor.

Fiecare partid acuză pe celălalt de duplicitate şi abuz de încredere; ambele sunt de-opotrivă de încărcate de insulte şi atacuri reciproce.

Intre timp, ele uită scopul principal care este de a scăpa dela moarte opt negri cari n'au împlinit încă nici 21 ani, condamnaţi pentru o crimă pe care poate, nici n'au comis-o.

Negrii aceştia nu vor şti să se apere singuri. Apărarea internaţională a Muncii, care şi-a asumat această gravă răspundere, în faţa Curţii de Casaţie, va fi urmărită de zeci de mii de oameni, în activitatea ei de ajutorare.

Nouile desbateri ale procesului celor opt tineri negri sunt aşteptate, în toată America, cu un interes palpitant.

Prăbuşirea trustului Reinhardt

(*Continuare din pag 305*)

a zis bodaproste când tribunalele germane l-au condamnat, nu de mult, numai la trei luni închisoare, din cauza unui faliment de 3 miliarde lei.

Un alt bancher celebru, Iacob Goldschmidt, directorul vestitei Danatbank, a fost de asemeni victima unui krah care era să producă o prăbuşire europeană.

Se spune că Ivar Kreuger, regele chibriturilor, care s'a sinucis acum patru săptămâni la Paris, avea de gând să finanţeze teatrele Reinhardt. Cum însă ultima călătorie în America a genialului om de afaceri nu a dat rezultatele aşteptate, ajutorul de 100—200.000 dolari nu a mai putut fi acordat.

Şi totuşi, cu toată ruina actuală nu se poate spune că Reinhardt e un om pierdut. E posibil să găsească un mijloc de a-şi salva talentul care sălăşluieşte încă într'însul.

Căci, nu încape discuţie, el nu era născut pentru a fi un şef de trust, un om de afaceri. Vocaţiunea lui nu era de asemeni nici să-şi asume un rol reprezentativ de monden.

Destinul său rămâne acela de a aduce rezultate mereu noui şi grandioase în istoria teatrului.

„Marşul foamei" în America

(*Foto exclusivitate Keystone*)

3000 lucrători ai uzinelor Ford din Deaborn (Michigan) au pornit într'o nouă demonstraţie de stradă («marş al foamei») având violente ciocniri cu poliţia. Iată un manifestant, înarmat până în dinţi condus la post de doi agenţi cari îl ţin solid.

DE PRETUTINDENI

Ce populaţie are globul

Dintr'o recentă statistică reiese că pământul numără 1 miliard 992.500.000 locuitori. Statele-Unite au 124 milioane de locuitori, deci 41,7 de km. pătrat. Alaska nu are decât 59.000 locuitori, deci 0,1 la sută de kilometrul pătrat, în timp ce Indochina are 853.000 locuitori, reprezentând o densitate de 3187 locuitori pe fiecare kilometru.

China ae 474 milioane 321.000 locuitori, deci 110,4 de kilometru; Anglia 489 locuitori pe kilometrul pătrat: Japonia 347, Belgia 691, Olanda 599, Germania 353 şi Italia 343.

Cel mai slab procent de natalitate a fost înregistrat, în 1930, în Anglia şi în Austria: 18.6 la 1000. Procentul cel mai ridicat pentru decese a fost acela al Egiptului: 27.8 la 1000, faţă de 8.6 în Persia, Austria şi Noua Zelanda.

Inregistrarea sunetelor pe o placă fotografică

Un inventator german din Brema a construit o maşină despre care se spune că poate înregistra sunetele instrumentelor cu claviatură pe o placă fotografică, ceeace va permite tuturor compozitorilor să-şi fixeze improvizaţiile.

Femeia cu picioare de struţ

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

Intr'un restaurant din Berlin produce actualmente mare senzaţie prezentarea, ca număr de atracţie a unei femei — Fräulein Lorrina — care are partea superioară a corpului normală, însă picioarele sunt ca ale unui struţ.

Regele sgârie norilor

Din New York, vine ştirea că colonelul William A. Starret, constructorul celor mai mulţi sgârie-nori, a murit în vârstă de 55 ani.

Ultima lucrare a colonelului a fost «Empire State Building», cea mai înaltă construcţie din America, fiindcă atinge mărimea de 378 metri, în timp ce «Chrysler building» măsoară numai 319 metri.

Monumentul acesta a fost construit în 14 luni: el e clădit pe un dreptunghiu de teren de 120 metri pe 60 şi numără 86 de etaje, plus o terasă metalică de 60 metri, pe care pot ateriza dirijabile. Fixarea osaturii metalice a durat cinci luni; s'au construit, deci, câte 4 etaje pe săptămână.

Greutatea totală a scheletului metalic este de 52.000 tone, în timp ce Turnul Eiffel din Paris nu cântăreşte decât 9700 tone.

Şi câinii realizează performanţe

Dela Nijni Novgorod până la Moscova (o distanţă de 500 kilometri) s'a oganizat în Rusia sovietică curse de câini cari trag la sănii. Atelajul din clişeul nostru pare neobosit după ce a parcurs aproape toată lungimea cursei. Hotărît: trebue să li se recunoască şi lor performanţe sportive.

Incendiile în Japonia

Se ştie că Imperiul din Extremul Orient este cuibul cutremurelor de pământ şi al incendiilor: de aceea chiar şi locuinţele se construesc din carton pentru ca pagubele să nu fie prea mari.

Numai în cursul anului trecut au fost în Japonia **31.699** incendii (în medie cam 89 pe zi), pricinuind pagube de sute de milioane.

In aceiaşi perioadă de douăsprezece luni, 20 pompieri şi-au pierdut viaţa la stingerea focurilor, iar 2204 au fost răniţi; 415 persoane au ars de vii.

După cum vedeţi, nu e chiar atât de invidiat viaţa în Japonia....

Şcoala femeilor

In cursul unei adunări ai directorilor caselor de corecţiune, s'a dat citire câtorva rapoarte cari arată că aproape 50 la sută din tinerele fete trimise în aceste case, în urma unui delict oarecare, devin pe urmă soţii excelente şi-şi găsesc tovarăşi de viaţă, înainte chiar de a-şi fi ispăşit pedeapsa.

Se atribue acest rezultat disciplinei şi educaţiunei domestice impuse în casele de corecţie americane.

Poliţistul toreador

(Foto excl. Keystone)

Se întâmplă şi de astea în viaţă: în grădina zoologică din Paris, un taur a scăpat din cuşcă şi a luat-o, nervos, la goană. Bietul gardian a trebuit să se improvizeze în toreador, pentru a domoli elanul furiosului animal.

JOCURI

Jocul familiilor regale franceze

1

♣ ♣ R ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ I ♣ ♣ ♣ Familie domnitoare
♣ ♣ ♣ ♣ P ♣ ♣ ♣ ♣ „ franceză
♣ ♣ R ♣ ♣ ♣ I ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣
♣ ♣ R ♣ ♣ ♣ „
♣ ♣ N ♣ ♣ .
♣ ♣ L ♣ ♣ ♣ ♣ „

2

1—2) Familie domnitoare franceză.

Cuvinte încrucişate: „Al. Vlahuţă“

de *Ionel Ionescu* Băicoi

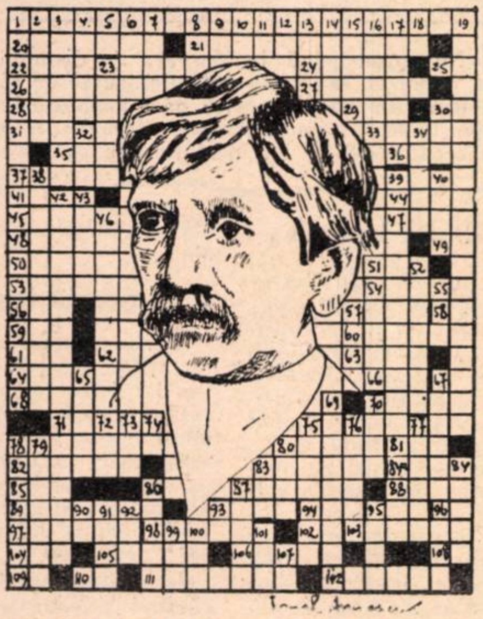

ORIZONTAL: 1) Operă de Al. Vlahuţă; 20) Şi-un linţoliu pe... visătorului copil (Al. Vlahuţă); 21) ură înfocată; 22) Ah, fugiţi gânduri nebune, soli ai... mormânt (Al. Vlahuţă); 24) bunică; 25) prep. (lat.); 26) Mold. fâşie; 27) numele oxidelor minerale; 28) un vagabond decapitat; 29) epocă; 30) plantă; 31) ocoale; 33) un fel de şoim; 35) Tr. broască la uşă; 36) credinţă populară; 37) (ironic) bravo; 39) Domnul Munteniei (1422—1427); 41) a traduce; 44) rege al Greciei (1832—1862); 45) a adopta genul unui scriitor; 47) fig. a covârşi; 48) negustor de lână; 49) secol; 50) a fi admis; 51) Din senin îţi vine-o toană svârli ţărână peste... (Al. Vlahuţă); 53) A târî de păr; 54) hotărât; 56) o vară franţuzească; 57) iubit; 58) conj.; 59) massă de piatră (fr.); 60) înebunit; 61) a dori noroc (inv.); 62) lac în Africa; 63) document vechiu; 64) moment favorabil; 66) nume masculin; 67) alifie; 68) eşit cu dibăcie; 70) Mold. a fâşâi; 71) crin; 75) notă muz.; 76) a se obişnui; (luat în sens rău) 78) a scăpa de vreo primejdie; 80) gazdă; 81) rege a lui Israel; 82) pop. epilepsie; 83) echipaje; 84) sală p. solemnităţi; 85) cosit; 87) erou al independenţei Greciei (mort 1823); 88) patru litere din «şantaj»; 89) cioban din Ardeal; 93) Căci toată frumuseţea asta-mi... că niciodată n'are să mai fie (Al. Vlahuţă); 94) fig. crud; 95) oraş în Peru; 96) aliment; 97) unul dintre regatele care s'a format în Palestina după moartea lui Solomon; 98) Ca să-i faci mai răi pe... şi mai sceptici şi mai trişti (Al. Vlahuţă); 99) întristat; 100) torent; 101) procesiuni însoţite cu rugăciuni şi cântări în semn de penitenţă; 102) dep. francez; 103) Divinitate; 104) interj. (inv.); 105) pronume; 106) a întrista; 107) retor latin (260—311).

VERTICAL: 1) Revistă în care Al. Vlahuţă şi-a publicat poeziile; 2) provincie aziatică; 3) a aranja; 4) afluent al Oltului; 5) literă grecească; 6) fig. nulitate; 7) un rege legendar neisprăvit; 8) notă muz.; 9) monarh; 10) părţi laterale; 11) două litere din «agronom»; 12) un roş neisprăvit; 13) plantă; 14) fig. a fura; 15) locuri de adăpost pentru ciobani; 16) sare deodată; 17) acţiunea de a pune în evidenţă; 18) pronume; 19) poezie de (Al. Vlahuţă); 23) oraş în Spania; 30) fig. plane; 32) să plătim; 34) greşeală; 38) revistă întemeiată de (Al. Vlahuţă); 39) Monografie de (Al. Vlăhuţă); 40) desenator francez (1833—1883); 42) descriere a trecutului de (Al. Vlahuţă); 43) agăţ; 46) poemă epică spaniolă (sec. XVI); 52) cavaler roman (109—32); 65) gravuri; 67) nuvele de (Al. Vlahuţă); 69) nuvele de (Al. Vlahuţă); 70) fig. pruncie; 75) sultan al Syriei (1137-1193); 76)... 'mbracă pentru mine podoabe ca să mă inspire (Al. Vlahuţă); 77) Tr. pasăre din ordinul găinilor; 78) Câţi... pe care vremea şi uitarea îi înghite! (Al. Vlahuţă); 79) filosof francez (1679-1767); 80) moşii; 83) piaţă Romană; 84) a uşura de greu; 86) a face note la un text; 87) producţie; 90) interj. (inv.); 91) zâne rele; 92) vărul lui Mahomed; 93) prep.; 95) preot mahomedan; 99) interj. 100) A. nu mă... că ţi se dete (Al. Vlahuţă); 101) simbolul castităţii decapitate; 107) fluviu în Franţa.

Enigmă

de *Theodor Stoicescu*, Ploeşti

Sunt un mare om de stat,
Luminat şi învăţat;
Am servit pe regii mei,
Intre cari Henric trei, (III).
Si pe celalt următor,
Mult iubit de-al său popor.
Numele ca să-mi aflaţi
Printre litere cătaţi!...

Soluţiile jocurilor din „O. L“ No. 14

CUVINTE CIUDATE

Căprioara — Capră; Alexandria — Adria; Romanaţi — Roman; Indochina — India; Nigerul — Nil; Uligaie — Uie; Sumbava — Sumba.

CUVINTE INCRUCIŞATE

P	P	R	E	M	I	A	T	P
O	A	A	R	A	T	A	R	P
V	A	G	A	N	A	Ç	B	A
I	N	O	A	A	A	R	A	C
P	A	C	A	L	E	A	L	A
A	L	A	F	C	E	S	A	L
R	E	A	D	O	S	A	N	I
E	L	T	O	C	I	T	L	T
A	[illegible]	F	R	I	C	I	T	A

CUVINTE INCRUCIŞATE

P	O	M	E	R	A	N	I	A
U	C	A	L	E	G	O	N	■
N	E	R	V	A	L	■	T	E
T	A	■	A	L	A	■	E	L
A	N	U	S	■	I	O	L	A
R	I	F	■	B	A	R	I	■
E	D	A	M	■	■	A	G	A
N	E	■	I	■	E	D	E	R
A	L	I	■	D	R	I	N	A
S	E	■	B	A	I	A	T	■

AU DESLEGAT TOATE TREI JOCURILE

Băicoi: Ionel Ionescu.

Bârlad: Armand Dobrinescu-Aledo, Mircea Grossu Migro.

Bucureşti: Fănică Nicolaescu-Balş, R. H. Simion, Maria Metaxa, Nicu St. Lăzărescu-Nil, Georges T. Avramescu, Nicolae L. Perescu.

Buzău: Daniela Ialomiţeanu, Valeria Iliescu.

Caracal: Ilie T. Lupiţa.

Craiova: Valeriu şi Bică Pisoschi, Cernaucă P. Ştefan, Mercic I. Ion, Florin Tasse, Dan Preoţescu-Govora.

Padina (Buzău): George V. Ţiţeica.

Piteşti: Peligrad Nicolae.

Ploeşti: George A. Nicolaescu, Avram I. Avram, Theodor şi Ana Stoicescu, Jean Lazăr.

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL DE CUVINTE CIUDATE ŞI JOCUL DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Arad: Pavel Nedelcu şi Valeriu Lazaride.

Bacău: I. Wolfsohn.

Bucureşti: Ionel Iordănescu, Gh. Dumitrescu-Ghedu Goguţă Neagu.

Buzău: Nellu Iordănescu.

Caracal: Petre Ionescu.

Cernăuţi: Heinrich Goldman, Popescu Cristache.

Chişinău: Varvara Cristescu şi Romeo Tomocică.

Focşani: Simon Orenstein, Jean Dumitrescu, Ioan Vanjensky.

Iaşi: Teodor Neacşu, Chifu T. Ionel.

Timişoara: Căp. Jean Teofil Teodorescu.

Turnu Severin: Grigore Vasilescu.

AU DESLEGAT JOCUL DE CUVINTE CIUDATE SI AL DOILEA JOC DE CUVINTE INCRUCIŞATE.

Bucureşti: Titi Vasiliu.

Cahul: Anton Lupu.

Chişinău: Calman H. Iancovici Căp. Andrei Ionescu, subl. Constantin Ionescu.

Galaţi: Maria Panaitescu, Jean Calmanovici.

Huşi: Iancu Iançovici.

Iaşi: Teodor Iordache şi Panait Istudor-studenţi, Nellu Otetelişanu, Dragomir L.

Oradia: Gigi Dumitrescu-Gidu.

Timişoara: V. Calmanovici, Zizi Samovici.

Turnu Severin: I. Ionescu

AU DESLEGAT AMBELE JOCURI DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Arad: Mina şi Anton Vrăjescu.

Bârlad: Ancel Weissman.

Bucureşti: Tică Brelea Sylvia Grigorescu, Sammy Grossman, Suzi Popovici, L. Rosenberg, I. Alterovici Teodor Busuioc.

Cernăuţi: Rotilda Veisberg.

Craiova: Nae Ştefanie.

Focşani: Louis Kalmanovici-Debora Calmanovici, Sammy şi Izu Abramovici.

Galaţi: Traian P. Ştefănescu Fănică Popescu.

Oradia: Trandafirescu N. Ştefan, T. Popovici.

Ploeşti: Aurora Lt. Şerban, Carola Avram, Petre Ionescu, Costel Vâlcu.

AU DESLEGAT NUMAI JOCUL DE CUVINTE CIUDATE

Alba Iulia: Nae Ionescu.

Bucureşti: Anton Eliade-Anel.

„Oglinda Lumii“ No. 16

BONUL JOCURILOR

Soluţiile jocurilor

Grigore Paşcanu, Dumitru Constantin, Mielu Gheorghiu, Rozine Marcovici, Ion Pârvulescu, Gh. N. Iliescu.

Cluj : Traian Basarabescu-student, Sandu Borceanu-student, Ilarion V. Georgescu.

Craiova: Anton S. Ştefănescu.

Focşani: Haralambie Ionescu, Alter Iosefsohn.

Iaşi: Grigore Stroescu student, Marinescu I. Alexandru, Ştefan Boerescu-student.

Oradia: Petre Basilescu.

Ploeşti: Eustaţiu Petrescu-Slănic.

R.-Vâlcea: Ionel Ionescu, P. Milosteanu şi Nicu Smeureanu.

Roman: Herman Herşcovici.

Sibiu: Căp. Ioan Petrescu.

AU DESLEGAT NUMAI INTAIUL JOC DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Bârlad: Alexandru Ştefănescu.

Bucureşti: Gheorghe Calimachi, Avram Grünberg Lazăr Calmanovici, Aurel Stern.. Cilly Calmanovici, David şi Raschella Iscovici. Ghizella Goldstein. Pierre Lazarovici, Antonache Bucur Alexandru Ştefănescu. Nicolae Popa.

Craiova: Ioan Petrescu.

Focşani: Ioan Dragu, H. Eschenazi Iancu Iancovici.

Galaţi: Samuel Pincu. Jean Florescu.

Iaşi: Dorel Teodorescu student. Vasile Şt. Romaşcanu.

Lugoj: Gheorghe Ionescu.

Nicoreşti: Nae Ştefăniu.

Oradia: Titi Popovici.

Sibiu: Oscar Niculescu. Tudor Marinescu.

Vaslui: Tică Panaitescu.

AU DESLEGAT CEL DE-AL DOILEA JOC DE CUVINTE INCRUCIŞATE

Arad: Ion Stoicescu.

Bucureşti: Rubens Hoenig, Jean Marinescu, Gusty Schlag. Quintus, Alexandrescu Theodor, Miron G. Popescu, Petre D. Stoenescu.

Buzău: N. Gr. Arsene.

Cernăuţi: Mihail Costăchescu, Suzanne Feldman Gică Ionescu.

Galaţi: Victor Marinoiu, Sandu Veisberg, Căp. I. Vasiliu.

Iaşi: Ioan Munteanu-student, Aurora Aronescu şi Nestor Anton.

Oradia: Iorgu Vasilescu, Iov. Aurel Ştefănescu-student.

Piteşti: Ionel Popescu-Argeş.

R.-Sărat: Traian Michăilescu.

Timişoara: Băcilă Moisă.

AU MAI DESLEGAT JOCURILE DIN «OGLINDA LUMII» No. 13 :

Acadănlar (Durostor) : Petre Chiper.

Arad: Maior Pompiliu Anibal Popovici.

Bucureşti: Aurel şi Cezarina Stoicescu Petre D. Stoenescu, Sucui Ştefan, Ion Miuţă Nellu-student, Nitta Adania.

Bueşti (Ialomiţa): Lucian I. Niculescu.

Cetatea-Albă: Eubinder Ecaterina.

Focşani: Christian Romeo, Willy Zumer, Clemansa Ionescu.

Haţeg: Gessner E. Alexandru şi Şandru Aurel.

Hotin: Zaharescu Alexandru.

Orheiu: Rechis Moise.

Roman: Victoria Atanasiu.

Tulcea: Nicolae Lerescu.

Pyramidon
TABLETE
(contra durerilor de cap şi a migrenei)
se vând numai în ambalaje originale
cu crucea Bayer. In interesul Dvs.
propriu: fiţi atenţi, căci numai astfel
vă feriţi de imitaţiuni.
BAYER
Pyramidon

PRIN TRAGERE LA SORŢI AU CAŞTIGAT:

Premiul jocului de cuvinte ciudate : d. Cernaucă P. Ştefan (Craiova).

Premiul jocului de cuvinte încrucişate : d-ra Valeria Iliescu (Buzău).

Premiul jocului de cuvinte încrucişate : d. Jean Lazăr (Ploeşti).

*

N. R. — **Expediţia premiilor se face odată pe lună. Premiaţii din provincie sunt rugaţi să-şi trimită adresele exacte spre a li se putea expedia premiile, iar cei din Capitală se vor prezenta personal la redacţie spre a-şi ridica premiile.**

POŞTA JOCURILOR

Sucui Ştefan (Loco): Au sosit prea târziu, aşa c'aţi fost trecut la rubrica «Au mai deslegat...

Mircea Grossu-Migro (Bârlad) : Bun. Se va publica de Paşti.

Aurel Baisan-Mălini (Baia): Vom alege ceva din jocuri, spre a le face loc cu plăcere în colonele revistei noastre.

Rebusul e slab. Daţi mai multă atenţiune la astfel de jocuri.

Th. Stoicescu (Ploeşti) : Se va publica «Syncopa». Celălalt mai târziu.

Petre D. Stoenescu (Loco): Publicabil.

Romeo Christian (Focşani): Un astfel de joc în cruce a mai fost publicat în «Oglinda Lumii». Se va publica «Succesiunea de cuvinte».

Nicu St. Lăzărescu-Nil (Loco) : Publicabil mai târziu, după ce va fi refăcut.

Nicolae L. Petrescu (Loco): Mai târziu.

Bică Pisoschi (Craiova) : Jocul «Cei doi iepuri» este foarte bun. Se va publica.

Mişu C. Antonescu (Loco): Vom alege.

Automobilul

Când analizăm, în viaţa industrială, factorii de activitate cei mai remarcabili prin rapiditatea şi proporţiile desvoltării lor, automobilismul ne isbeşte cel mai mult. Importanţa tehnicei sale, creditul ce i se face şi câştigul comercial sunt unice. Nu există de un sfert de secol încoace un produs industrial care să aibă mai multe raporturi cu consumatorul decât automobilul.

Această extraordinară răspândire este cu atât mai remarcabilă, cu cât vehiculul automobil, chiar cel mai puţin perfect, este de un cost foarte ridicat. Automobilul ar trebui să fie un articol de lux şi totuş e la îndemâna oricui.

Automobilismul face o mare concurenţă drumurilor de fier, aşa încât întreprinderile de cale ferată au trebuit să-şi modifice transportul, combinând trenul cu automobilul.

Există codul drumurilor, care fixează condiţiunile circulaţiei şi toate Statele şi-au transformat, fundamental, şoselele, pentru a le adapta nevoilor transportului automobilistic.

Lumea are, în schimb, motive să se plângă de educaţia rudimentară a anumitor conducători de automobile. Mulţi din aceştia nu au încă desvoltat sentimentul datoriei şi educaţia lor lasă mult de dorit. Georges Duhamel, reputatul scriitor francez, are cu privire la aceasta, următoarea reflecţie, în cartea lui: «Scene din viaţa viitoare» :

Un constructor de automobile îmi spunea într'o zi, cu un surâs decolorat: «Am făcut toate sforţările posibile pentru a pune acest uimitor instrument în mâinile primului venit, clientul nostru principal. Omul care nu e bun la nimic, încă e capabil să conducă un automobil».

«Industriaşii aceştia, cari sunt şi buni psihologi, au isbutit peste speranţele lor».

Automobilul este o pârghie care măreşte toate viciile noastre, dar în schimb nu ne pune în valoare virtuţile. Automobilul iscă din fundul fiinţei noastre tot felul de trăsături curioase cari nu sunt, îndeobşte, de natură să ne onoreze. Dintr'un om sensibil, automobilul face un nervos, şi dintr'un nervos un dement. Omul puternic devine brutal şi brutalul o bestie. Care automobilist se gândeşte să ia în maşină pe bătrâna încovoiată de o grea povară ? Cine va fi nătângul să se oprească, noaptea, pe şoseaua pustie, pentru a veni în ajutorul unui automobil în pană ? Poate e o bandă de hoţi şi de asasini. Mai bine mărim viteza motorului.

Automobilul este, deocamdată tiranul vieţii moderne. Până când îi va lua locul, cu aceleaşi şanse de răspândire, vehiculul aerian.

Un divorţ dificil

Un avocat — stea a baroului — primeşte vizita unui ţăran, cu aerul posac, care i se adresează în următorii termeni:

— Domnule avocat, s'a spus că sunteţi cel mai mare specialist dela noi în chestia divorţului. Vreau şi eu să divorţez, dar o să fie cam greu şi de aceea am venit să vă cer ajutorul.

— Bucuros, răspunde avocatul, dar de câtă vreme eşti însurat?

— La drept vorbind, răspunde ţăranul, sunt însurat şi totuşi nu sunt. M'am cununat fără domnul primar.

— Păi bravo, atunci nu mai ai nevoie de divorţ. Lasă-ţi nevasta şi cu asta, basta!

Ţăranul suspină şi strigă desperat:

— Dar, domnule avocat dacă aşi putea s'o las aşa cu una, cu două aşi fi făcut-o acum douăzeci de ani!

ACTUALITATEA IN CARICATURA

Ping-pong

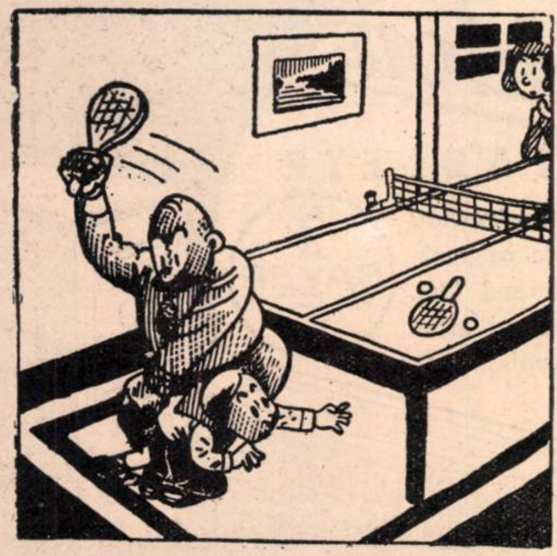

Ce noroc că tata nu joacă hockey!...

PATRIA.

Marius şi Olive fac serviciul militar: Intr'o dimineaţă trupele erau aliniate: generalul trecea în inspecţie. El pune întrebări soldaţilor şi se arată mai mult sau mai puţin mulţumit de răspunsurile lor.

Ajuns înaintea lui Olive, îl întrebă:

— Ce este Patria?

Olive reflectează o secundă şi strigă cu elan:

— Patria, Domnule General, este mama mea!

— Foarte bine! băiete. Iată un răspuns frumos. Vei fi curând avansat caporal.

Apoi trece la soldatul următor, care este Marius.

— Şi tu, ai putea să-mi spui ce este Patria?

Atunci Marius:

— Patria, Domnule General, este mama lui Olive!

NEINŢELEGERE.

— Vasăzică, aşa, duduie, te-ai logodit cu fiul meu? Insă ştii, ai fi trebuit să te adresezi mai întâiu mie!

— M'am gândit, la asta, domnule, dar în cele din urmă mi-am dat seama că-l prefer pe fiul dv.

Se pricepe

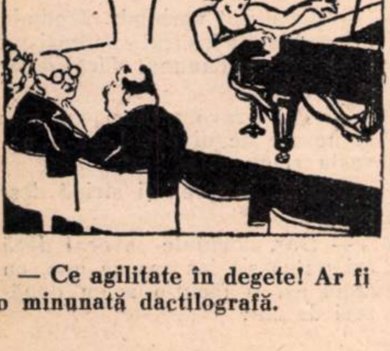

— Ce agilitate în degete! Ar fi o minunată dactilografă.

DUPA ACCIDENT.

Şoferul (după ce a răsturnat o femeie). — Vă rog să mă iertaţi, doamnă, însă nu v'am observat.

Doamna (abia ridicându-se). Ai trebui să spui patronului d-tale să-ţi cumpere o lupă.

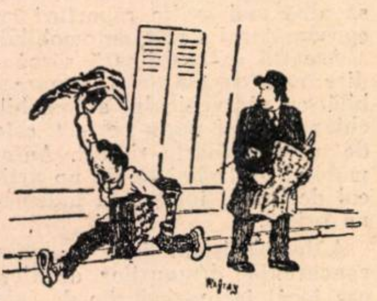

— Hei, pungaşule! anunţi un accident cu 40 de victime şi nu găsesc nimic înăuntru.

— Catastrofă de cale ferată. Patruzeci şi una de victime.

MOŞTENIRE.

Baronul Rotschild dădea câte cinci zeci de franci pe lună fiecăruia dintre cei doui fii ai unui servitor bătrân, decedat.Unul din fraţi muri. Celălalt se prezintă binefăcătorului, care îl primi numai decât:

— Condoleanţele mele! iată cei cinci zeci de franci ai dumitale.

— Dar acei ai nenorocitului meu frate? întrebă celălalt.

— Dar fratele D-tale este mort, zise baronul.

Cerşetorul indignat:

— Cum! dumneaţa ai deci pretenţia să moşteneşti pe fratele meu?

REMEDIU.

— Uite ce-mi scrie un creditor: «N'am mâncat de două zile». Ce să fac ca să mă scap de el?

— Lasă-l să moară de foame!

OMUL INSPIRAT.

— Nu.., nu... dragule, m'am oprit numai ca să-ţi spun bună ziua, dar nu te rog să mă pofteşti la masă.

— Merci, ştii că ai avut o ideie excelentă.

ISTORIE MARSEILEZA.

Marius: Eu, monşer, când sunt la volanul automobilului meu, merg cu atâta repeziciune, că dacă sunt arbori pe şosea, mi se pare că trec printr'o pădure!

Olive: Eu, măi nene, e şi mai grozav; mie mi se par un zid bornele kilometrice.

Fiul lui Marius: Dar eu, la autodrom, mă invârtesc atât de iute încât văd numărul dela spatele meu!

I'AJUNGE.

— Am fost condamnat acum douăzeci de ani, fiindcă m'am scăldat într'un loc oprit.

— Şi de-atunci?

— Nu m'am mai scăldat niciodată.

LA CAFENEA.

— Costică, trişezi.

— Ghiţă, te'nşeli, nu trişez un moment.

— Minţi! Eşti un trişeur! Canalie! Eşti demn de familia ta. Taică-tău a fost în puşcărie, frate-tău a dat faliment şi tu trişezi. Canalie!

— Stai, mă Ghiţă, răspunde Costică liniştit, ce te iuţeşti aşa? Spune: pentruce suntem aici, ca să ne ciorovăim ori ca să jucăm?

EXPLICABIL.

— Cum, ăla e Popescu? Zău că nu l-aşi fi recunoscut.

— Nu-i de mirare, şi-a ales un pseudonim!

Obişnuinţă

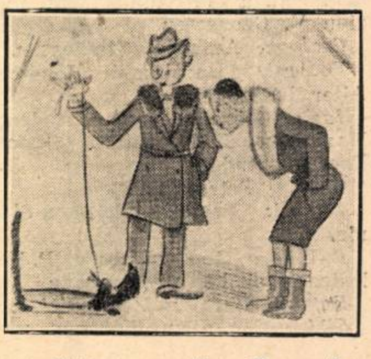

— Vai, ce nostim: Dece ţine căţelul coada aşa de ridicată?

— S'a obişnuit aşa: la noi în casă e tare strâmt.

ARE NOROC!

— Coniţa e superstiţioasă? exclamă servitoarea, găfâind.

—Nu, de loc, dar de ce mă întrebi,

— Vai, ce uşurată sunt! Inchipuiţi-vă că am spart oglinda mare din salon...

UN GHID ERUDIT

(In Transilvania) **Ghidul:** Aspectul acestui castel nu s'a schimbat, doamnelor şi domnilor depe vremea lui Mihai Viteazul, care l-a construit.

Un turist: A! Şi tot el a pus o antenă de radio pe vârful turnului.

Ghidul: De bună seamă... se pare că Mihaiu Viteazul iubea foarte mult muzica.

PLACERILE DELA ŢARA

— Aveţi ceva distracţii, aici, la ţară?

— Cum să nu! Aşa de pildă, săptămâna trecută, am avut o eclipsă.

Scrupul de conştiinţă

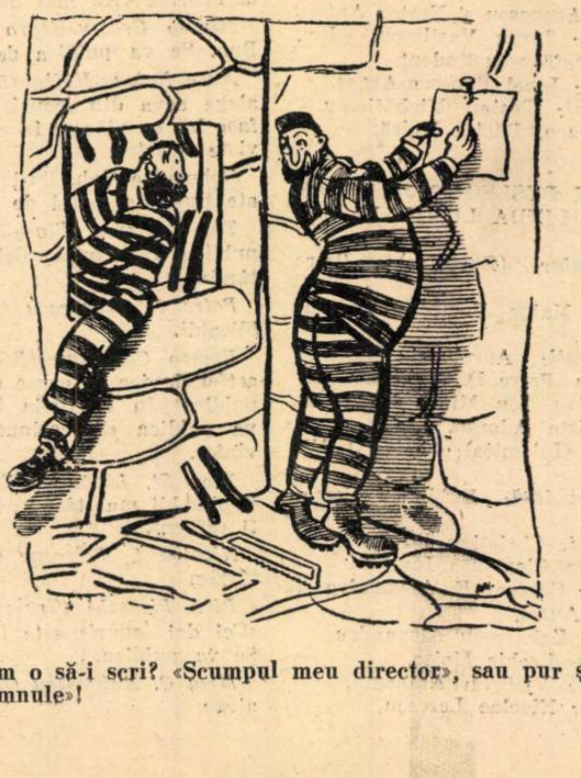

— Cum o să-i scri? «Scumpul meu director», sau pur şi simplu «Domnule»!

Frate şi soră dansează în al şaptelea cer!

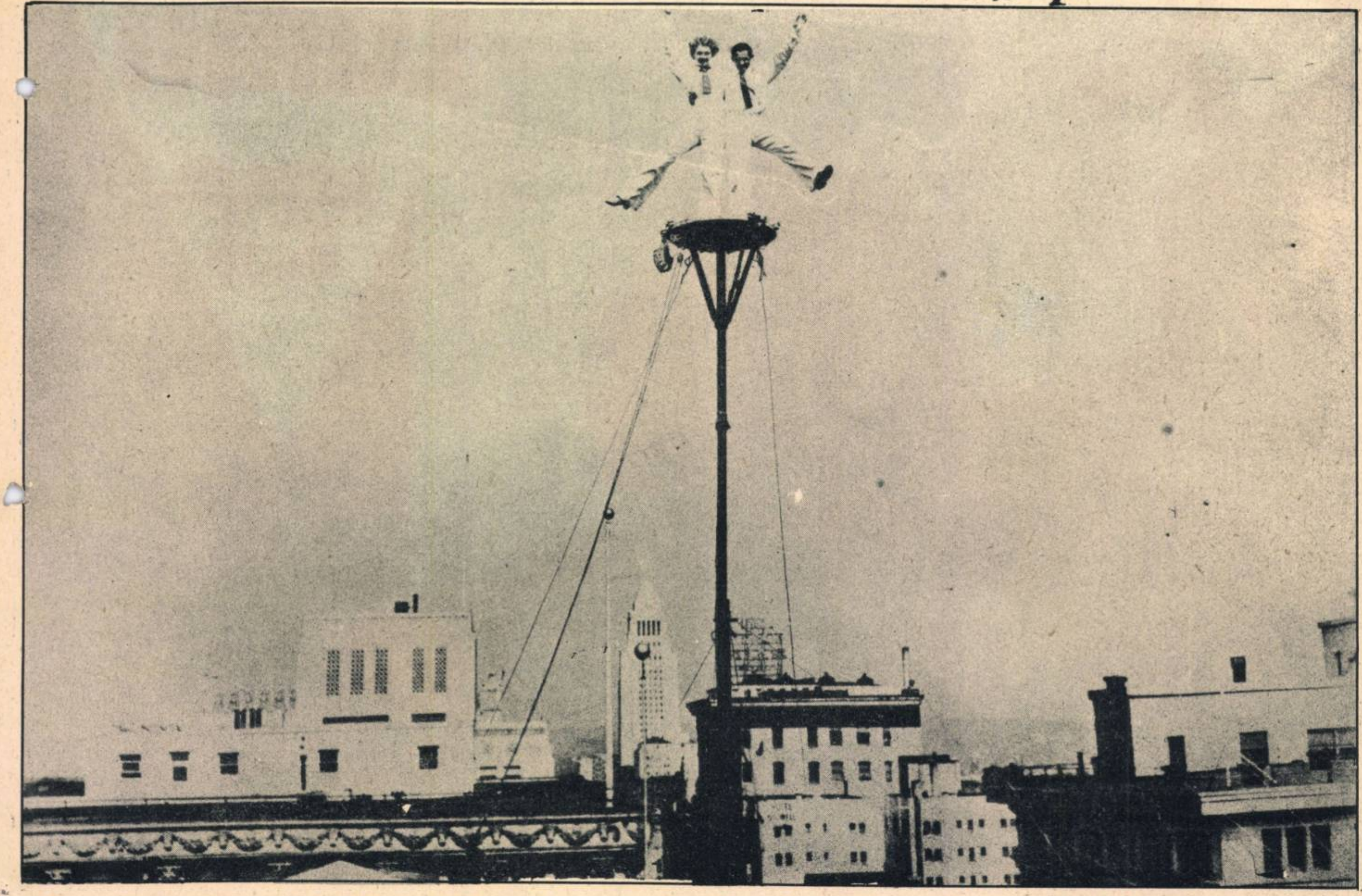

(Foto «New York Times», Ltd., Berlin)

Patru zile şi patru nopţi, fraţii Betty şi Benny Fox au dansat, neîntrerupt, pe platforma de mai sus, lungă de un metru, şi la o înălţime de circa 120 metri. Sunt poznaşe stimulentele primăverii, ce ziceţi?

Noulle Preţuri Reduse
ale cărţilor din EDITURA «EMINESCU» S. A.
Bucureşti I — Strada Inginer Anghel Saligny, 2 — Bucureşti I

Cereţi gratuit Catalogul complect

10 LEI VOLUMUL

Henri Murger: In noaptea nunţii
F. M. Dostoievski: Vrăjitorul . .
Björnson: Poveste de dragoste .
Richepin: Povestire din lumea nouă
M. Lermontov: Bela, roman . . .
N. Gogol: Răzbunarea groaznică .
D'Annunzio: Pisica (Nuvele) . .
Ch. Folley: Fiul lupilor de mare .
Maurice Level: Naufragiaţii vieţii
R. Benim: Rivala, roman . . .
V. C. Rondy: Secretul Principesei
Omessa: Misterul Romanovilor .
Epinghoven: Tainele Curţii germane
Bekir Aga: Memoriile unui eunuc
René Cazal: Voluptăţile răsboiului
Miguel Zamacois: Accidentul .
Honoré de Balzac: Iubita imaginară
André Theuriet: Coleta, roman .
Lynkeus: Frivolităţi . . . .
Cady: Mica cerşetoare. . . .
P. B. Haşdeu: Sic Cogito . . . .

15 LEI VOLUMUL

Turgheniev: Eroismul Dragostei .
Alex. Puşkin: Fata căpitanului. .
Guy de Maupassant. Nuvele . .
Georges Meirs: Pata de sânge .
Mihail Eminescu: Geniu pustiu .
I. L. Caragiale: Cănuţă om sucit .
Dr. Frumuşanu: Cum să întinerim
Eugen Todie: O iubire . . . .
Lia Hârsu: Impărăţia de zăpadă .

Cărţi noi de mare succes

A. Thomas: Catrina-Soldat !... LEI 60
L. Lewisohn: Israele Incotro? „ 60
Panait Istrati: Ţaţa Minca . . „ 60
Panait Istrati: Nerantsula . „ 40
Klabund: Borgia, romanul unei familii . . . . „ 50
Remarque: Pe frontul de vest nimic nou . . . . „ 60
Ernst Glaeser: Contingent '924 „ 60
Ioseph Delmont: Evrei în lanţuri . . . . „ 60
Torberg: Bacalaureatul elevului Gerber . . . . . „100
Emil Ludwig: Napoleon . . „240
V. Margueritte: Vitele umane „ 40
V. Margueritte: Corpul tău îţi aparţine . . . . „ 40
I. L. Caragiale: Teatru, vol. I „ 40
I. L. Caragiale: Teatru, vol. II „ 40
Mihail Eminescu: Poezii . . „ 40
Victor Eftimiu: Cântecul milei „ 40
Marie-Lise Emilian: 1313 întrebări şi tot atâtea răspunsuri „ 40
Musset: Spovedania unui îndrăgostit . . . . „ 40

AVENTURILE DETECTIVULUI
ROB. PARKER
55 volume. Fiecare volum LEI 5

BIBLIOTECA „ORIZONTUL"
25 volume Fiecare volum . Lei 5

VOLUMUL LEI 20

Poë: Aventurile lui Gordon Pym .
J. Kessel: Nopţi Siberiene . . . .
Ivan Turgheniev: Un cuib de nobili
Lew Tolstoi: Moartea lui Ivan Ilici
F. M. Dostoievski: O femeie blândă
Emil Zola: Ispăşirea, roman . .
George Ohnet: Prinţul fatal . .
D'Annunzio: Tragedia a 2 fecioare
Jules Mary: Păcatul mamei . . .
„ „ Răsbunarea Spaniolei
Georges Meirs: Enigma trenului 13
Mandelstam: Jim Blackwood Jockeu
Louis Hemon: Battling Malone . .
Victor Eftimiu: Kiriachiţa, roman
C. Cosco: Grădina lui Dumnezeu
I. Greculescu: Cronicile lui Popic .

VOLUMUL LEI 25

Sven Heddin: Dela Polul Nord la Polul Sud. Vol. I—VI. . . . . .

VOLUMUL LEI 30

Claude Farrère: Casa oamenilor vii
Murat: Viaţa amoroasă a Caterinei celei Mari . . . .
Margueritte: Talionul, roman . .
Margueritte: Băetana (La Garçonne)
Margueritte: Femeia emancipată .
Margueritte: Prostituata, roman .
Eftimiu: Elfiona, roman . . . . .
Gustave Flaubert: Ispitirea Sft. Antoniu . . . .
Baron de Schlicht: Elita Prusacă,
L. Wolff: Fiul lui Anibal, roman .
Dr. Alfandari: Cartea femeii însărcinate . . . .

AL. MARGHILOMAN
NOTE POLITICE
5 volume mari . . . . Lei 1600

20 LEI MAURICE LEBLANC 20 LEI
Aventurile extraordinare ale lui ARSÈNE LUPIN

Arsène Lupin, Gentleman-Apaş LEI 20
Arsène Lupin, contra lui Herlock Sholmes . . . . . . „ 20
Arsène Lupin, Acul scobit . . „ 20
Arsène Lupin, 813 . . . . . „ 20
Cele trei crime . . . . „ 20
Dopul de cristal . . . . „ 20
Confidenţele lui Arsène Lupin LEI 20
Triunghiul de aur . . . . . . „ 20
Izbânda lui Arsène Lupin . . „ 20
Insula cu treizeci de sicrie . . „ 20
Piatra Miraculoasă . . . . . „ 20
Colţii Tigrului . . . . „ 20
Secretul omului invizibil . . . „ 20

Tăiaţi şi păstraţi acest anunţ

OGLINDA LUMII

16 APRILIE 1932
ANUL XI·
No.16

20 PAGINI
LEI 5

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂŢII
-IAŞI-

Parcă nici n'ar fi din 1932.
Şi totuşi e Janet Gaynor.

OGLINDA LUMII

23 APRILIE 1932

ANUL XI·

No.17

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

Anita Page, surâde primăverii

20 PAGINI LEI 5

ORORILE INCHIZIȚIEI MODERNE
sau cum lucrează poliția americană

Nu sunt rare actele ilegale și erorile pe cari le face poliția în cercetarea crimelor și delictelor de tot felul. Una din cele mai sfâșietoare tragedii cari s'au petrecut în ultimul timp din această totală neînțelegere a situațiunilor este și moartea unui cetățean american, Tony, care e menționată în arhivele poliției orașului New-York drept o sinucidere prin spânzurătoare, în celula lui. Motivul prezumat ar fi fost dorința deținutului de a evita procesul care trebuia să înceapă în aceiași zi.

Tony era inculpat de a-și fi asasinat soția, Cristina, moartă de trei săptămâni. El semnase declarația pe care i-o ceruse poliția și prin care recunoștea crima. Totul părea deci, clar. Insă în realitate, evenimentele s'au petrecut cu totul altfel. După părerea însuși a avocatului și depozițiile martorilor, afacerea aceasta a fost o adevărată tragedie, provocată de actele ilegale încheiate în numele legii.

Afacerea care s'a terminat prin moartea acuzatului a fost repede înăbușită și cu succes. Trei luni după desfășurarea evenimentelor, șeful poliției declară cu sânge rece că nu-și mai aduce aminte de nimic în legătură cu această afacere.

Tony și soția lui căsătoriți abia de trei săptămâni, erau ambii în vârstă de optsprezece ani. Locuiau în cartierul italienesc din New-York, unde gangsterii sunt destul de numeroși.

Prea săraci pentru a-și creia un cămin, Tony și Christina continuau și după căsătoria lor, să trăiască la părinții respectivi, cari locuiau pe aceiași stradă. Seara, se plimbau deseori într'un automobil împrumutat. Ca de obiceiu, într'o seară din Februarie plecară la plimbare. Familia lui Tony declară că tânărul se întorsese acasă la ora opt seara și se culcase. A doua zi de dimineață merse la lucru ca de obiceiu. A fost o mare surpriză când se descoperi, în aceiași zi. pe o stâncă, trupul Cristinei, la câți-va kilometri de oraș.

Crima se comisese cu un foc de revolver, însă fără îndoială destul de departe de locul unde fu descoperit corpul, căci era deja înțepenit în pozițiunea lui orizontală. Circumstanțele dovedeau că tânăra femeie fusese transportată după asasinat, într'un automobil.

Mai era un lucru straniu în această afacere : Corpul ei era așezat pe stâncă, așa ca să fie văzut de oricare trecător, pe când dacă ar fi fost așezat câți-va pași mai departe, unde se află o mlaștină, el ar fi fost ascuns justiției oamenilor, poate pentru totdeauna. Cum se putea explica faptul că nu s'a luat această precauțiune elementară.

Aceste două circumstanțe — cursa în automobil și expunerea intenționată a trupului tinerei femei, ca un avertisment parcă, ar fi trebuit să dea de presupus mai curând crima unei bande. Tony spusese mai târziu avocatului său — dar nu suntem obligați să credem afirmația lui — că un automobil în care se aflau patru bărbați (pe cari nu îndrăznea să-i numească) ar fi tamponat automobilul lui ; bărbații aceștia l'ar fi asvârlit pe dânsul pe șosea, luând-o cu dânșii pe tânăra femeie. Poliția n'a urmat acest indiciu. Nu s'a găsit nici o picătură de sânge în automobilul lui Tony. Faptul că el s'a dus liniștit la lucru, ca de obiceiu, poate fi un semn de inocență, dar și de îndrăzneală criminală puțin obișnuită; cititorii vor judeca din cele ce urmează.

Cum explică întoarcerea lui Tony la lucru, a doua zi, Sâmbătă, pe la prânz. Iată ce a declarat Tony avocatului său, în timp ce vorbele îi erau stenografiate:

— Pe la orele două după amiază. Sâmbătă 2 Februarie, am ieșit din casă: Mosquito (un membru al familiei) stătea pe scară și mi-a spus: «Tony, la Christina, acasă, se petrece ceva grav. Au venit câțiva agenți». M'am dus, imediat să văd ce s'a petrecut.

Tony afirmă că abia în momentul acela află de moartea soției sale.

Johny și Mary, fratele și sora Christinei, se întorceau tocmai dela morgă, unde identificaseră corpul victimei.

«La început, la poliție, continuă Tony, un locotenent îmi vorbi cu bunăvoință.

Imi spuse că Christina avea o reputație foarte proastă printre vecini și că nu m'ar blama prea mult fiindcă am ucis'o. Imi adăogă, apoi, că el ar fi făcut acelaș lucru în locul meu. Am declarat că nu știu nimic despre acest omor. Câțiva detectivi veneau și plecau; un polițist se apropie de mine și mă amenință:

«Am să cer permisiunea să procedez cum se face în altă parte, — adică să te atârn de picioare, să te bat și să-ți stâlcesc membrele până ce ți-oiu deslega limba».

Chinurile durară până la ora 7 și jumătate seara, când mă luară detectivii la rând. Locotenentul declară că trebue să plece pentru a-și duce nevasta și copiii la teatru.

«După plecarea locotenentului, un detectiv italian îmi spuse să mă ridic și să stau lângă perete, fără însă ca să-l ating. Acesta mă hărțui atâta cu întrebările, întrebându-mă mereu acelaș lucru, cu toate negările mele, încât în cele din urmă, refuzai să mai răspund. Atunci, italianul mă lovi în obraz, mă înjură și declară că o să mă silească să vorbesc. Imi porunci să mă întorc cu fața spre perete și începu să mă isbească cu pumnii simultan dedesuptul coastelor. M'a lovit și pe ceafă, așa încât capul 'mi se lovea de zid».

Iată, deci, o anchetă dusă după regulele precise ale technicei. Loviturile de pumni simultane sub coaste sunt ceva foarte ingenios. Dar să silești pe un om să stea în picioare, timp de ceasuri întregi, asta amintește camera de tortură. Să continuăm cu redarea declarației:

«Locotenentul s'a întors în câteva rânduri, în cursul serii, dar nu m'a molestat nimeni în prezența lui. Mi-a pus doar câteva întrebări.

«Am cerut de băut și ceva de mâncare, dar nu mi s'a dat.

«După miezul nopții, fui condus într'o altă odaie. Aici eram așezat într'un colț, cu fața întoarsă la perete, spre a nu vedea nimic.

«Am stat așa câteva ceasuri, nu mi s'a permis să mă așez sau să mă sprijin de zid, căci ori de câte ori încercam, eram readus în poziția forțată cu lovituri de pumni sub coaste».

Aceasta a durat până în zori. Atacurile dela spate, săvârșite de niște agresori invizibili, cari știau unde să lovească, fără a lăsa urme — iată procedeiele americane moderne pentru descoperirea adevărului.

«Locotenentul se întoarse Du-

(Continuare în pag. 334)

Când o automobilistă e grăbită...

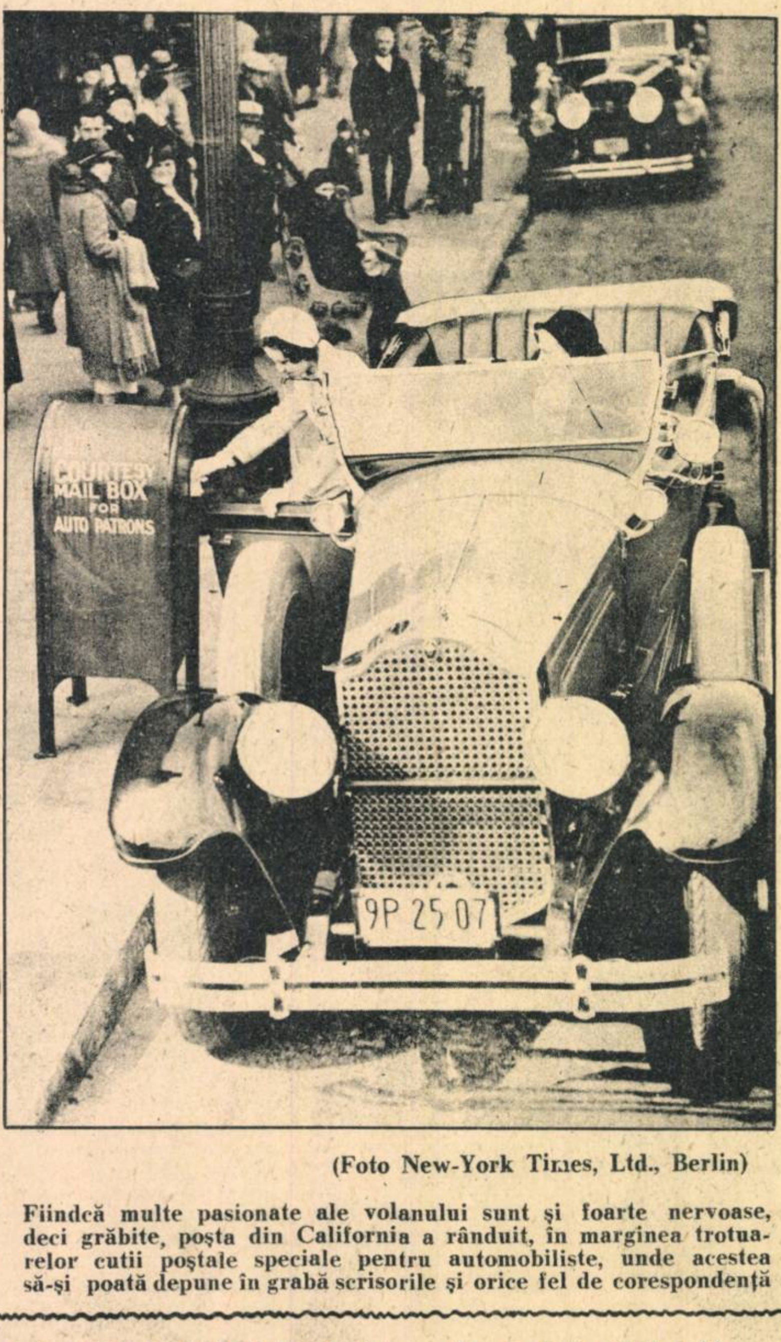

(Foto New-York Times, Ltd., Berlin)

Fiindcă multe pasionate ale volanului sunt și foarte nervoase, deci grăbite, poșta din California a rânduit, în marginea trotuarelor cutii poștale speciale pentru automobiliste, unde acestea să-și poată depune în grabă scrisorile și orice fel de corespondență

No. 17
Anul XI.
„OGLINDA LUMII"
23 Aprilie
1932
Redacția și Administrația București I, Str. Ing. Anghel Saligny 2
(Palatul «EMINESCU» S. A.) Telefon 325/34 și 325/35
Abonamente {pe un an 250 lei
pe 6 luni 125 lei

Misterele sexualităţii

Doctorul Magnus Hirschfeld, făcătorul de minuni

Mii de pervertiţi şi aberaţi îşi găsesc tămăduirea la Institutul pentru boli sexuale

La Berlin, în apropierea centrului, a bursei, în inima capitalei, în faţa parcurilor prin cari se plimbă patrule de agenţi în numele pudoarei şi moralei, se ridică un aşezământ fără pereche în lume. Este Institutul Sexualităţii, **Institut für Sexualwissenschaft.**

Intemeiat acum treisprezece ani de doctorul Magnus Hirschfeld, un savant dublat de un mare iubitor de oameni, institutul acesta este un loc unde eşti poftit să nu te miri de nimic, deşi constituie una din curiozităţile planetei. După ce l-ai vizitat, cu amănuntul, dela un capăt la celălalt, ajungi să-ţi dai seama că temperamentul, atitudinea şi toate dorinţele tale nu sunt în funcţie decât de un singur element: *sexualitatea.* Fie că eşti normal sau anormal, frigid sau înflăcărat, expansiv sau sobru, întotdeauna eşti în atârnare de sexualitate.

Institutul studiază cu deosebire, următoarele cazuri: anormalitatea masculină şi feminină. Pedofilia Gerontofilia, Fetişismul, Masochismul, Sadismul şi derivatele sale. Narcisismul, Hermafrodismul, Triolismul şi Zoofilia.

Ţi se pare că visezi şi totuşi, la fiecare pas te aşteaptă noui surprize, reale.

Femeile cari din respect pentru salubritatea publică şi civilizaţie, nu mai au dreptul să facă copii, primesc sfaturi utile cari le duc la sterilitatea completă.

Insfârşit, nici nenorociţii cari nu mai au nici o poftă de viaţă şi nici femeile insensibile nu trec, zadarnic, pragul acestei case. Se găseşte întotdeauna un doctor savant, care să se ocupe, cu bunăvoinţă, de suferinţa lor şi să-i ajute să-şi continue existenţa.

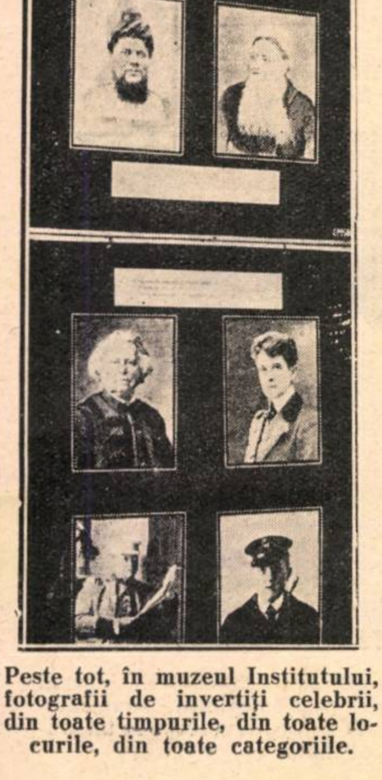

Peste tot, în muzeul Institutului, fotografii de invertiţi celebrii, din toate timpurile, din toate locurile, din toate categoriile.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

Doctorul-făcător de minuni, Magnus Hirschfeld, pionierul nouei ştiinţi: sexuotherapia.

Departe de a fi, cum a crezut lumea la început, cum încă mai cred mulţi, o instituţie hidoasă, fantezistă, perversă, institutul doctorului Hirschfeld e un laborator într'adevăr ştiinţific, care merită să fie recunoscut de utilitate publică.

Ori de câte ori o crimă pasională, cam turbure, e adusă la cunoştiinţa magistraţilor berlinezi sau provinciali, doctorii institutului de sexologie sunt chemaţi să consulte pe criminal, pentru a da o explicaţiune asupra naturii sale sexuale.

Există zeci de strangulări, de asasinate, de sinucideri cari ar rămâne enigme, dacă nu s'ar descoperi la origină o aberaţie sexuală oarecare sau o formă inedită de masochism.

Aşa că directorii institutului sunt în cele mai bune raporturi cu şefii tuturor poliţiilor din Germania. Ei sunt întrucâtva *detectivii cărnii.* Graţie intervenţiei lor, anumiţi inculpaţi au fost admişi în slujba institutului, când altfel ar fi urmat să ia, pur şi simplu, drumul puşcăriei.

Din prevenţie, ei trec în rangul bolnavilor, iar criminalii se metamorfozează în «cazuri».

Şederea în institut este la îndemâna tuturor pungilor (casa şi masă costă cam 10 mărci pe zi, 400 lei). Clinica nu are nimic din aspectul unui spital ori al unei case de prevenţie. Ea e făcută într'aşa fel, încât să placă tuturor. Orice bolnav sexual găseşte aci numai cuvinte amabile şi încurajări gingaşe. Medicii îl examinează, îl observă, îi arată o simpatie deosebită, de care detracaţii de felul acesta au neapărată nevoie, pentru a mărturisi secretul lor. E un loc de împărtăşanie ştiinţifică şi clinică.

Oricare pacient care e admis în tratament la doctorul Hirschfeld, primeşte, la intrare, o mică broşură — *Fragebogen* — compusă dintr'un anumit număr de pagini de text şi din alte câteva pagini albe, pe cari noul oaspe trebuie să scrie răspunsul la o sută treizeci şi şapte de întrebări cari trec în revistă, bineînţeles pe planul sexual, dela naştere şi ereditate până la moarte, toate trăsăturile caracteristice, din copilărie, tinereţe şi maturitate.

Aţi văzut, întreabă, de pildă, chestionarul acesta, persoane cari se pretau înaintea dv. la demonstraţiuni de o tandreţă exagerată? Cum se comportau părinţii dv.? Ce impresie v'a produs acest spectacol?

Multe din aceste chestiuni sunt stingheritoare, altele misterioase sau amuzante. Câteva din ele aruncă o lumină deosebită asupra secretelor unei fiinţe umane. Aşa, de pildă, femeile palide şi agitate, cu ochii adânciţi în orbite, sau bărbaţii timizi cari nu respiră decât cu gura deschisă, trebue să răspundă următoarei întrebări:

«Sunteţi victima unui viciu teribil care vă distruge încetul cu încetul. Cari sunt mijloacele de cari vă slujiţi pentru a încerca să vă înăbuşiţi această dorinţă? Aţi încercat să puneţi vreodată capăt viciului practicat? In ce mod? Prin rugăciuni, sau printr'un efort de voinţă?

Broşura cuprinde şi paragrafe scrise în versuri alexandrine. De pildă:

Preferaţi femeia împodobită ori desbrăcată?

Sunteţi îndrăgit numai de forma goală?

Vă place pielea dulce şi umflată pe sub degete?

Dacă-o iubiţi pe Carmen, vă mai gândiţi la Cora?

Sărutul vostru trist mai caută, oare, un altul?

Nu aveţi, uneori, o simplă umbră în braţe?

*

Printre aceste chestiuni cari mişcă, profund, dedesupturile conştiinţei pacienţilor, există unele cari-i asvârlă în cea mai chinuitoare nelinişte. Intr'adevăr, ce poate răspunde un taxator de tramwai ori un zidar la întreba-

(Urmează în pag. următoare)

rea dacă e incub ori sucub, termeni sub cari se ascund rarităţi de perversiune sexuală pe cari le practică poate, dar nu ştiu ce-s alea...

Se pare că clientela institutului se recrutează mai mult între persoanele din lumea... mare (sic!) Se ştie, doar, de când e lumea, că cele mai mari depravări sexuale le-au practicat oamenii sus puşi, eruditii, bogătaşii.

Insfârşit broşura doctorului Hirschfeld conţine o serie de întrebări pe cari, fără să vrei le găseşti amuzante, afară dacă nu suferi de bolile la cari ele se referă. La întrebarea 122, pentru a nu lua decât un exemplu, trebuie să răspunzi, pur şi simplu, dacă ai cumva o predilecţie deosebită pentru furuncule, părul unsuros, şireturile de ghete, lanţurile cu chei, piele, roşul de buze, nasturii de uniforme, apa de dinţi sau murdăria galbenă ce se produce în urechi...

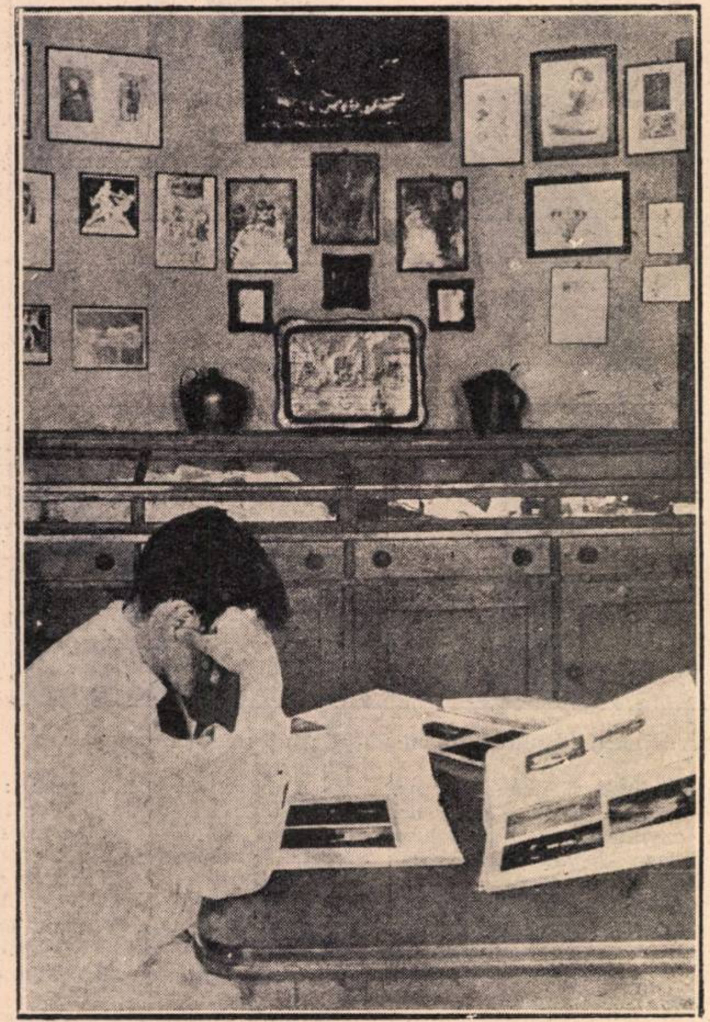

O bibliotecă extraordinară, fotografii, fişe, clişee, corpuri delicte, toate sunt adunate acolo, pentru a se putea studia fiecare «caz».

Există oameni ale căror gusturi întrec imaginaţia cea mai îndrăzneaţă şi cari au nevoie, pentru a petrece o frumoasă seară de primăvară, să se echipeze cu instrumente, de cele mai multe ori comice ori să facă, în faţa unei femei străine, sau a logodnicei, câteva acrobaţii cari pot costa viaţa acestor nenorocite, dacă comit prostia să reziste, prea brusc, acestor nebuni.

Institutul pentru progresul ştiinţei sexuale conservă, cu miile, intr'o bibliotecă imensă, chestionare complectate de pacienţii cari au fost admişi să urmeze un tratament în acest azil.

Caligrafia, stilul, detaliile, lirismul şi preciziunea acestor confidenţe secrete formează, pare-se, documentarea cea mai turburătoare şi mai fabuloasă care se poate concepe. Când se pune în slujba dorinţelor sale, imaginaţia bărbatului este de o bogăţie care provoacă groaza.

După idee, vine obiectul. Una din curiozităţile institutului din Berlin, este faimosul Muzeu de Sexologie care figurează, totdeauna, pe carnetul turistului, între «lucrurile ce trebuesc văzute». El conţine toate produsele cele mai neaşteptate ale industriei umane, privind perfecţionarea amorului pur şi banal, prin adăugarea tuturor accesoriilor, imaginate de nervii bolnăvicioşi ai oamenilor.

E, mai întâiu, un fel de galerie a strămoşilor, dealungul căreia se pot admira portretele celor mai celebri homosexuali, maeştrii, adepţii şi continuatorii lor: Hansi Sturm, bărbatul cu glas de primadonă, Vicky Hardy care dansează ca o răpitoare «girl», Mado, Lee Lehari, prinţi şi actori.

Se trece, apoi, la depravaţii anonimi, clasaţi pe ţări, expuşi în portrete ori în manechine, reprezentând monstruozităţile şi capriciile naturii umane.

Corpuri de bărbaţi cu şolduri de femeie. Picioare de femee păroase şi cu muşchi proeminenţi. Hermafrodiţi, androgini, homosexuali îmbrăcaţi cu rochii, jachete, mantouri de blană, feme. îmbrăcate băieţeşte, diverşi anormali şi pervertiţi fotografiaţi abia după autopsie de oarece **văduvele ori văduvii nu făceau revelaţiuni decât după ce monstrul era mort sau îngropat.**

Viciile de conformaţie le urmează invenţiile industriale, trucurile şi în primul rând obiectele cele mai variate ale fetişismului, ghetele masochiştilor, acele ghete solide în piele galbenă cari se semnalează de departe atenţiunii victimelor lor, diferite aparate destinate să procure iluziile tinereţii tuturor bătrânilor vlăguiţi, momeli femeieşti în ceară, de cari se servesc bărbaţii, pentru ca deghizarea lor să imite cât mai mult forma naturală. Dar denumirea comorilor adunate în dulapurile muzeului nici nu poate lua sfârşit: de altfel, oricine ar fi foarte încurcat să numească toate accesoriile morului fizic, cari au fost strânse pentru muzeu din toate părţile lumii.

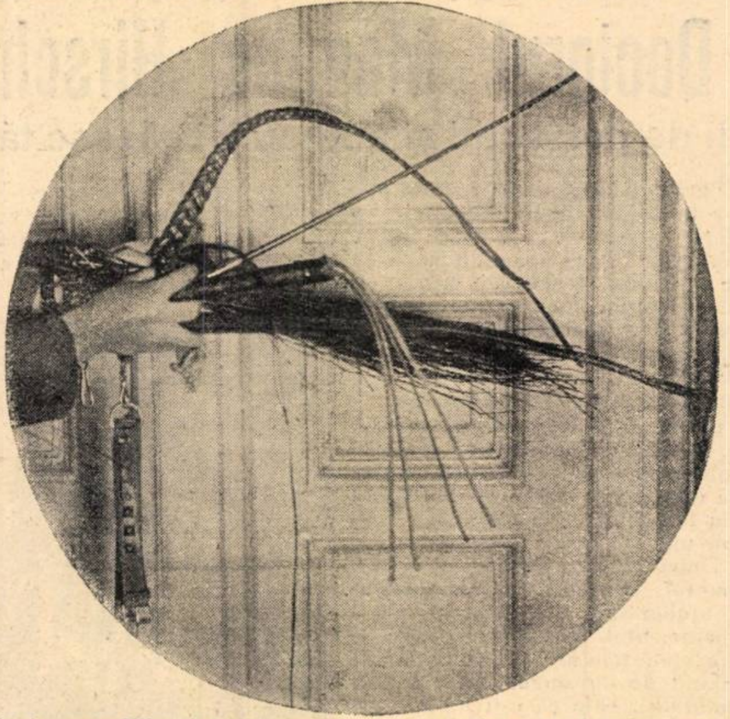

Toate remediile şi toate cauzele sunt studiate. Vai! toate gusturile există în natură.

Stampe japoneze, almanahuri scandinave, gravuri franceze, funii, pastile, parfumuri, flacoane, plante, capace, rotiţe de ceasornice, lumânări, dantele, bureţi, lacăte, instrumente de circ, de chirurgie dentară sau de bucătărie. Industria erotică internaţională este un domeniu de cercetare fără sfârşit...

*

Unui curios care nu se lasă mişcat aşa uşor şi care se bucură, deplin de sănătatea lui fizică şi morală, vizita la Muzeul Sexualităţii îi lasă o impresie de film prost care se şterge destul de repede. Ceeace acţionează mai mult asupra spiritului celui care se hazardează pentru prima oară la doctorul Hirschfeld, este întâlnirea cu un pacient...

Clientela institutului e compusă, în majoritate, din oameni anormali, dar cari arată groaznic de diferiţi, unul de altul. Vin apoi travestiurile şi exhibiţioniştii. Rătăciţii de celelalte categorii sunt mai puţin numeroşi şi constitue adesea, prin ei înşişi, o curiozitate. Pentru medici e o adevărată tortură să ia interogatoriul unor asemenea exemplare, mai ales când toţi clienţii răspund pe un ton de sinceritate exasperantă.

— Nu pot să fac nimic, răspunde de pildă un bărbat, în toată firea, cu un trup de măcelar, dar al cărui chip are ceva extraordinar de dulce. Nu am masculin în mine, nimic altceva decât forma şi aspectul meu; restul e tot de femeie: gusturile, visurile, tendinţele. Când mă plimb pe stradă, ochiul îmi e atras numai de corsete, ciorapi de damă, coliere şi cercei.

Nu pot să am senzaţia vieţei,

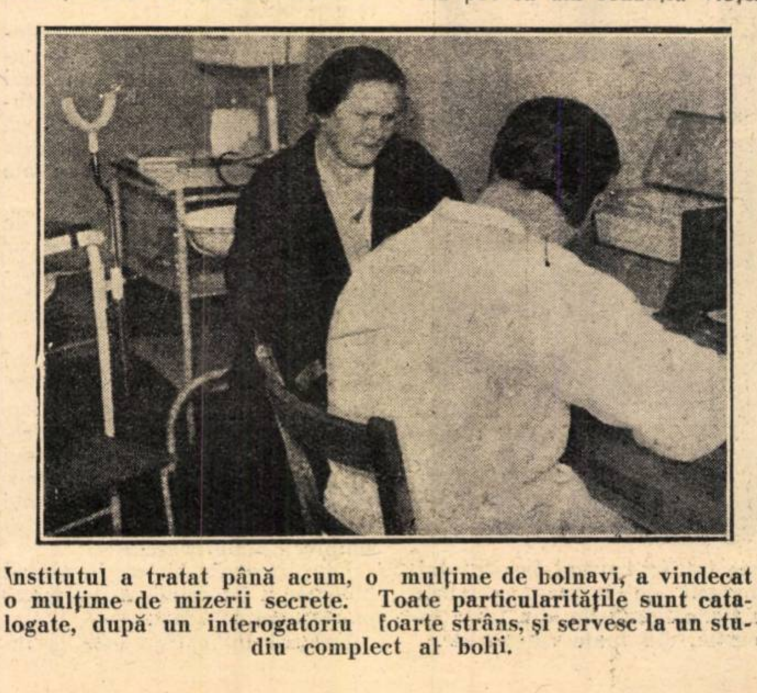

Institutul a tratat până acum, o mulţime de bolnavi, a vindecat o mulţime de mizerii secrete. Toate particularităţile sunt catalogate, după un interogatoriu foarte strâns, şi servesc la un studiu complect al bolii.

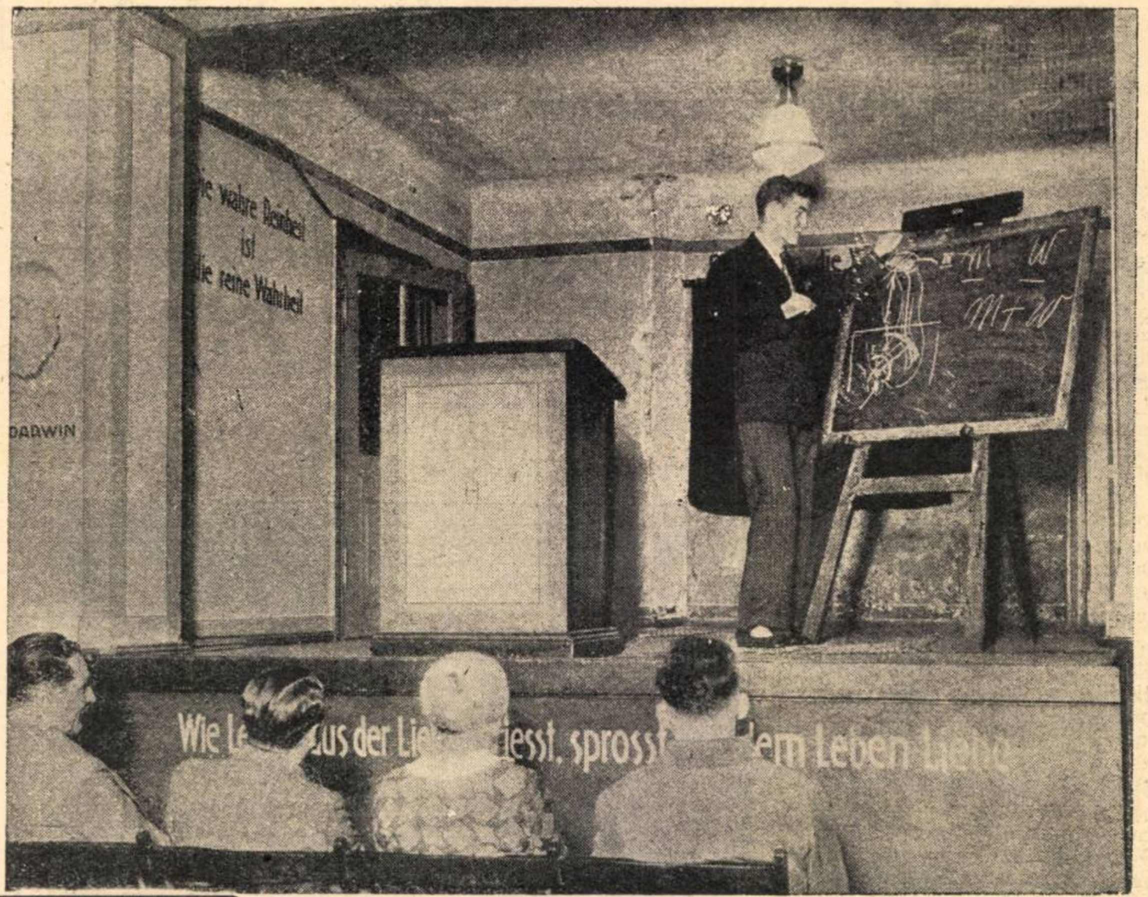

La institut se fac cursuri speciale tratând despre psycho-pathologie.

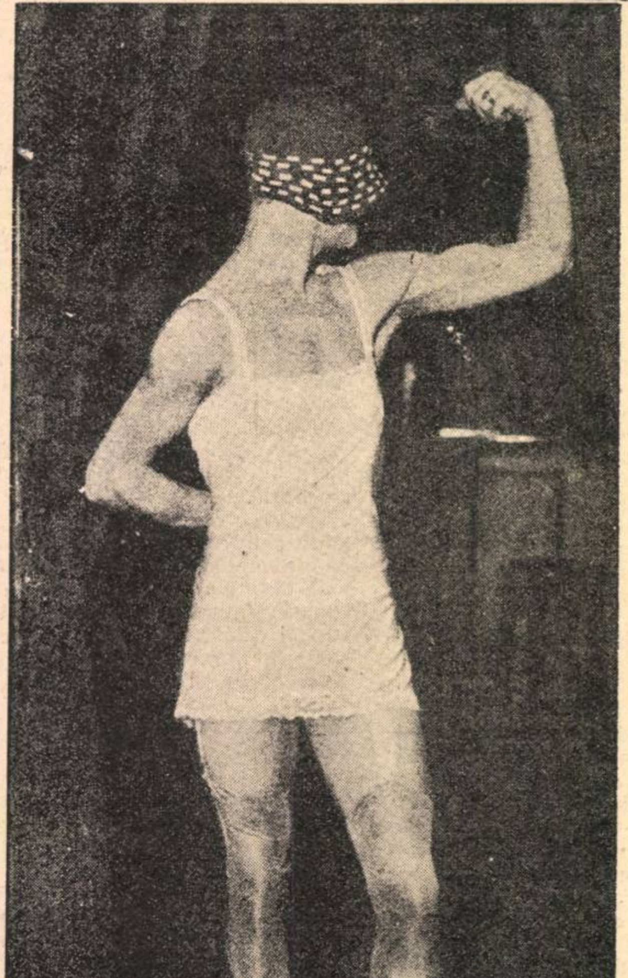

Un director de bancă... foarte onorabil, din Berlin, venit să-şi facă, timp de o lună, o cură de îmbrăcăminte feminină la Institut, pentru a putea rezista restul anului

decât în această rochie brodată care e pe mine şi cu poşeta asta sub braţ.

Cum să ne mai mirăm, însă, de toate astea, când în Germania sunt aproape un milion de invertiţi sexuali şi când numai în Berlin s'a ajuns să se descopere **douăzeci de mii de menajuri exclusiv feminine** şi aproape **patru mii de cetăţeni** cari poartă rochii, jaretiere şi tocuri Louis XV.

Se întâlnesc, totuşi printre aceşti detracaţi **fiinţe sănătoase şi perfect echilibrate,** cari n'au decât mania de a se travesti, cum atâţia alţi oameni au mania să colecţioneze cutii de chibrituri sau bilete de tren.

Aceşti bolnavi sexuali sunt inofensivi, abstracţi, dacă voiţi, şi se mulţumesc cu o plăcere pur vestimentară, însă cum le este greu să-şi procure acasă la dânşii, costume aparţinând celuilalt sex, vin să... facă un stagiu la Institutul de Sexologie unde le este permis să trăiască, de dimineaţa până seara, în hainele lor preferite.... bărbaţii în rochii de seară şi corsete de satin (majoritatea sunt, — închipuiţi-vă ! — directori de bancă sau... medici veterinari) iar femeile (dansatoare sau tinere fete de familie) îşi petrec vacanţa la institut în smoking ori costume de marinari, în loc să meargă cu familiile lor la mare sau în munţi.

Pentru pacienţii aceştia atât de puţin dificili, doctorii institutului sunt, în acelaş timp, nişte salvatori şi nişte prieteni. In schimb, au de tratat atâţia alţi bolnavi cu cântec...

*

Berlinezul cel mai sobru, functionar, familist ori doctor în filosofie, îţi pune prima întrebare de curtoazie: «**Waren sie schon im Eldorado**» **?** (Aţi fost deja la Eldorado?).

Intrebarea este repetată la cel puţin fiecare oră. de altă nouă cunoştinţă. Portarul hotelului îţi indică, politicos primul local de petrecere: Eldorado. **Es ist sehr amusant !** Şoferul care te duce la teatru spre unul din centre te întreabă: «Nu aţi dori să vedeţi Eldorado marele local de noapte?». Şi dacă nu ai aerul prea entuziasmat de această propunere, îţi adaogă, sigur de triumf: **Es kommen nur Männer !** (Vin numai bărbaţi).

Am îndeplinit, totuşi, acest rit turistic — pelerinajul la Eldorado — abia a treia noapte dela sosirea în Berlin. Imensul Kurfürstendamm este între 1 şi 5 dimineaţa atât de viu şi de multicolor, freamătul omenesc este atât de accentuat, încât trupul uită de oboseala marşului şi a rătăcirii, acumulând serii de impresii vizuale şi gustative, oriunde poposeşte pentru câteva clipe.

Cafeneaua «Plantage» de pildă, creaţiune de o extraordinară originalitate de stil, construită în diferite compartimente sportive, respiră atâta confort şi distincţie — este renumită pentru flirturile îndelungi cu scopuri decente şi consecinţe matrimoniale — încât spectacolul publicului pe care îl cuprinde hrăneşte ca o distracţie tonică; sunt apoi nesfârşitele varieteuri în cari e un adevărat poem să urmăreşti gravitatea cu cari înregistrează perechile de nemţi senzaţiile de music-hall, excentricităţile coreografice, poantele frivole; sau cofetăriile, în acurateţa lor proaspătă care sunt nuclee de fericire statică.

Desfăşurarea acestor cuiburi de băutură bună, de muzică aleasă, de comoditate sigură, se face pe o scară vastă. Suprafeţe citadine cari ar putea constitui o jumătate Bucureşti şi cari ziua sunt contopite în monotonia arhitecturii-tip, capătă dela lăsarea cortinei nopţii până în zorii zilei o viaţă nouă, viaţa lor adevărată. Oxigenul lor sunt ecranele luminoase de afară şi atmosfera de comoditate dinlăuntru.

Incepând dela simpla «Weinstube» (cârciumă s'ar traduce fals şi vulgar) şi trecând prin eleganţa «Eden»-ului, care este localul de întâlnire al intelectualilor scriitori, actori, cinemaşti, pentru a ajunge la «Romanisch» cafeneaua compromisă în stilul său aristocrat de arhitectura aberată impusă de ultimul Wilhelm care a pus să se construiască o întreagă piaţă în «stil roman», ai prilejul să cunoşti aproape întreaga stare socială a Reichului.

Să mergem totuşi la Eldorado. Te îndrepti spre **Schupo** (Schutzpolizei) unul din stâlpii vechii demnităţi teutone, cu pasul solemn şi figura de bizară frumuseţe, cu timidităţi în glas. Gardistul, stăpân al străzii se amuză discret de sfiala întrebării şi-ţi răspunde clar :

— Eldorado ? Lutherstrasse Nr....

O intrare discretă agrementată de afişe spirituale, reprezentând perechi cu torsurile picante. Două garderobiere (fete autentice şi drăguţe) servesc amabil, surâd cu subînţelesuri şi mai ales apreciindu-te cu o competenţă infailibilă.

Sala este un dancing obişnuit, cu bufeturi de consumaţie pentru cocktailuri, cu mese răsfirate. Pretutindeni femei... Toate cu breton, poartă şiraguri exagerate de mărgele şi rochi decoltate.

După ce te-au privit cu atenţie îţi fac ochiade, se apropie. Iţi vorbesc.

Ce oroare : Glasuri stridente, vrând să întunece timbrul de mascul şi alunecând pe o gamă de semitonuri răguşite, piţigăiate, pen-

(Continuare în pag. 334)

Repetarea potopului în 1932

Inundaţii catastrofale în ţară, oraşe şi sate sub apă

După o iarnă grea, începută în Septembrie şi sfârşită abia la începutul lui Aprilie, am intrat deodată în vară.

Zăpezile topindu-se repede în câmpie caşi la munte, a fost fatal ca toate râurile să se reverse. Anul 1932 ne-a adus astfel inundaţii catastrofale, întrecând în intensitate cataclismul dela 1929. Ceeace e revoltător e că nici autorităţile, nici oamenii, nu învaţă nimic de pe urma nenorocirilor. Ţăranul deştept îşi face vara sanie şi iarna car. Pentru a micşora dezastrul inundaţiilor se iau măsuri în toiul iernii, făcându-se diguri şi săpându-se şanţuri de ocolire pentru prisosul torentelor.

Dacă nici în urma inundaţiilor dela 1932 nu se vor lua măsuri din timp, vom avea în anii viitori revărsări de ape şi mai dezastroase.

MĂSURI IN ULTIMA MINUTĂ

A nins în Septembrie, a nins în Octombrie, Noembrie şi Decembrie. Pe alocuri stratul de zăpadă a atins 4—5 metri înălţime.

In Ianuarie iar viscol, în Februarie zăpezi siberiene, iar în Martie a nins mai mult ca în Ianuarie.

La 6 Aprilie ţăranii din Vişeul de Sus au luat la bătaie pe notar şi pe învăţător pentrucă n'au «prezis» inundaţiile, iar popa scăpă de bătaie prin fugă. Ţăranii n'au dreptate să bată autorităţile pentrucă notarul, învăţătorul şi preotul nu sunt meteorologi, nici hidrologi, să cunoască situaţia atmosferei şi a apelor. Pe de altă parte nici ţăranii noştri n'au poftă să lucreze la diguri şi la şanţuri, decât abia în minuta când văd apele năvălind prin târguri şi sate, dar atunci e prea târziu.

La Soroca 1000 de locuitori au stat pe acoperişuri, prefectura judeţului se află sub apă în momentul când dăm aceste rânduri la tipar, clădirile liceului tehnic agricol şi ale liceului Xenopol au fost complect dărâmate.

La Iaşi două pârâuri neînsemnate, Nicolina şi Bahluiul, au rupt poduri de cale ferată. Capitala Moldovei ar fi rămas izolată de restul ţării dacă n'ar fi existat linia Iaşi — Paşcani, şinele spre Vaslui fiind rupte de ape.

La Arad apele Mureşului au distrus peste 1500 case.

La Bucureşti s'a revărsat lacul Floreasca.

La Chişinău s'a revărsat Bâcul. Din toate părţile ţării vin ştiri alarmante. Ziarele publică pagini întregi numai despre inundaţii.

Pagubele se evaluiază la sute de milioane şi poate chiar la miliarde de lei. Jalea e de nedescris, apele poartă spre Dunăre şi Mare mobilierul scos din mii de case. Armata a dat tot concursul posibil, averi considerabile au fost distruse, pe alocuri s'au înecat oameni şi numărul victimelor nici nu se poate cunoaşte.

Oraşul care a suferit mai mult e Soroca, fiind cu desăvârşire distrus pe jumătate de puhoaiele Nistrului.

In piaţa Unirii şi în celelalte străzi din centrul oraşului, apa s'a retras la mijlocul lui Aprilie, dar străzile dela periferie continuă a fi inundate. Primejdia n'a trecut, apele Nistrului continuând a veni mari din cauza topirei zăpezilor în Polonia şi Ucraina, în plus sovietele au construit pe alocuri diguri pe malul stâng şi în consecinţă sloiurile rupte sunt târâte de curent spre Soroca.

Iarna a fost atât de grea, încât deşi suntem în ajunul lunei Mai, unele râuri, precum Siretul şi Prutul nu s'au degajat complect de gheţuri, iar pe Nistru sloiurile venite din munţii Poloniei sunt uneori mari ca nişte iceberguri. Barajele de ghiaţă astupă râurile, armata română, prin regimentele ei de geniu, pioneri şi pontonieri, a trebuit să întrebuinţeze în cursul lui Aprilie, mii şi zeci de mii kilograme de dinamită pentru a degaja râurile şi a salva picioarele podurilor de banchizele polare. Multe poduri de lemn şi chiar de fier sau beton, au fost rupte de presiunea torentelor şi a gheţurilor.

Astfel şi la Bucureşti, cu prilejul revărsării lacului Floreasca, podul spre Pipera a crăpat sub presiunea blocurilor de ghiaţă, împinse spre moara din apropiere.

Locuitorii sinistraţi dela Soroca au fost adăpostiţi în clădirile publice, elevilor dela Şcoala Normală li s'a dat vacanţă cu o lună mai înainte, iar localul a fost pus la dispoziţia sinistraţilor.

După datele culese de prefectura judeţului, 1500 locuitori din Soroca au rămas pe drumuri, fiindu-le distruse casele şi mobilele. Vre-o 12 cetăţeni au fost înecaţi, dar morarii au găsit prilejul să dubleze preţul făinii, ba pentrucă au fost inundaţii la Soroca şi la Arad, pâinea s'a scumpit instantaneu la Bucureşti cu 1 leu, deşi există, datorită dumpingului, sute de mii de vagoane nevândute, din recoltele 1930 şi 1931, iar lefurile scăzând, ar fi fost normal ca pâinea să se ieftinească.

*

Dezastrul acesta cumplit reaminteşte potopul de pe vremea lui Noe.

CE SPUN LEGENDELE

Potopul a fost provocat de o rupere de nori a cărei durată a fost de 40 de zile şi 40 de nopţi. Noe, prevăzătorul acestei ploi excepţionale, ar putea fi considerat drept primul meteorolog al lumii.

Textul panteteucului ne spune că s'au deschis *«toate apele adâncimilor şi stăvilarele cerului»*. După averse generale de 40 de zile, apele stăpâniră uscatul încă 150 de zile şi descreşterea lor a ţinut alte 150 de zile, Corabia lui Noe oprindu-se în vârful Araratului, devenit vizibil abia după 150 de zile, înălţimea precipitaţiunilor înregistrate cu pluviometrul ar fi fost dar de cel puţin 4000 de metri şi în acest caz toate oceanele trebuiau să fie evaporate pentru a furniza vaporii unor nori atât de supraîncărcaţi.

Legenda grecească a lui Deucalion şi povestirile poetului babilonian Berose cuprind o descriere asemănătoare a acestui cataclism meteoric.

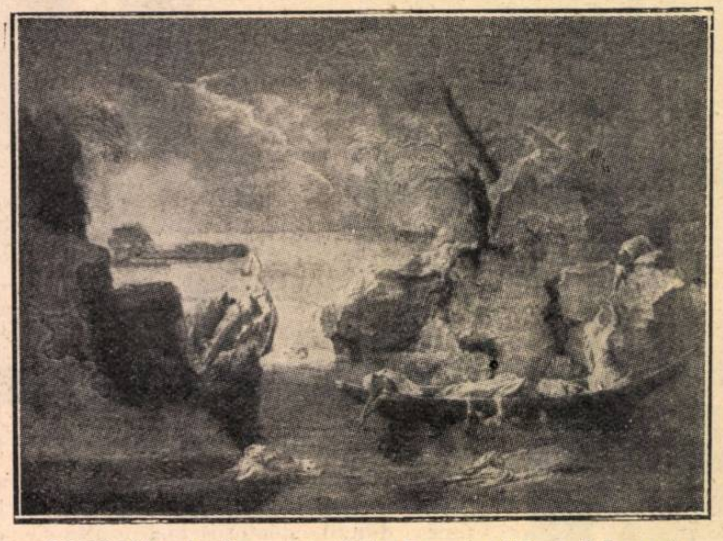

POTOPUL, după o pictură de Poussin (Muzeul Luvru).

IPOTEZA GEOLOGULUI SUESS

Profesorul Suess, celebrul geolog vienez, printre elevii căruia se numără şi savantul român, d prof. I. Simionescu, a admis ipoteza că potopul a avut într'adevăr loc în regiunile indicate de Biblie — şi nu pe tot globul — fiind precedat de un cutremur de pământ foarte puternic în regiunea golfului Persic.

In urma acestui cutremnr s'a deslănţuit un ciclon care a umflat apele mării şi le-a îndreptat pe uscat. In acelaş timp s'au produs şi ploi torenţiale, ducând şi corabia lui Noe până în apropierea Tigrului.

Suess se bazează pe cercetări geologice şi pe toate textele legendelor vechi, care sunt de acord că revărsarea apelor s'a făcut deodată iar corabia eroului a pornit dinspre mare spre munţi.

De altfel Persia, Afganistanul, India şi Anatolia sunt bântuite des de cutremure violente, cicloane şi inundaţii.

D-l prof. I. Voiteşti, unul din eminenţii noştri geologi, susţine ipoteza lui Suess, explicând-o în sensul că gurile Indului şi mai ales ale Gangelui şi Brahmaputrei au fost foarte des încercate de astfel de cataclisme, toate au avut aceleaşi cauze: cutremure de pământ unite cu cicloni deslănţuiţi din spre mare în spre uscat.

De altfel, adaugă d. Voiteşti, în timpul cutremurelor de pământ în regiunile joase şi inundabile, prin crăpăturile ce nasc în scoarţă, ţâşnesc în valuri puternice apele subterane, clar amintite în legendă când se spune că «apele abisurilor» s'au deschis; iar ciclonii stârniţi de cutremure sunt însoţiţi în general de ploi torenţiale cu fulgere şi trăznete înspăimântătoare, fenomene redate iarăşi bine de legendă când spune că «stăvilarele cerului fură deschise».

MEMORIA GENERAŢIILOR VECHI

In anul 1923 oraşele Tokio şi Yokohama au fost distruse de un cutremur, zeci de mii de case au fost prefăcute în grămezi de moloz sub care s'au găsit sute de mii de cadavre.

Au trecut abia opt ani şi această catastrofă a fost dată uitării, chiar în Japonia, venind una şi mai mare cum e criza economică universală, care lasă fără pâine zeci de milioane de oameni în ani de prosperitate şi belşug.

Generaţiile vechi, mai puţin hărţuite de lupta ucigătoare pentru existenţă, aveau o memorie mult mai puternică.

După calculele geologilor, potopul ar fi avut loc acum vre-o 20.000 de ani. Cum legenda lui Noe e scrisă acum 5.000 de ani, rezultă că timp de 15.000 ani povestirea potopului s'a transmis pe cale orală, din generaţie în generaţie.

Memoria oamenilor de azi e mult mai redusă; puţini îşi mai amintesc doar de războiul mondial deşi n'a trecut nici un deceniu şi jumătate dela sfârşitul acestei catastrofe, care a întrecut mult în proporţie potopul din golful Persic de acum 20 de milenii.

*

A apărut No. 2 al revistei trimestriale

«ŞTIINŢA»

tipărită în atelierele *«Eminescu»*. în 32 pagini cu peste 40 ilustraţiuni şi un supliment «ŞTIINŢA VIEŢII» foarte interesant.

Din bogatul sumar menţionăm: Ploaia de stele în noaptea Invierei; Goethe şi Ştiinţa; Calendarul perpetuu; Descoperirea turnului Babel (cu un clişeu pe două pagini); Detalii şi ilustraţiuni asupra emoţionantei lupte a soldatului Hoar cu un leu; CE VA ADUCE ANUL 1932?

Revista se poate obţine trimiţându-se prin mandat poştal costul abonamentului de numai 40 lei (patru zeci lei) anual pe adresa: *Inginer L. FLORIN, Căsuţa Poştală 70, Bucureşti I.*

Instantanee bucureştene

Nu e aşa că nu vă daţi niciodată osteneala să priviţi aspectele pitoreşti ale capitalei noastre cu străzi atât de slute dar în schimb cu un cer minunat, cu trotuare schioape, dar cu grădini strălucitoare de verde şi de spaţiu, cu canale rău mirositoare, dar cu o circulaţie nervoasă, amuzantă, vioaie? Bucureştii sunt, totuşi, unul din oraşele cele mai interesante şi curioase din Europa. Unde o să mai întâlniţi armoniile răguşite ale flaşnetei, răsunând în plin centru de animaţie, poezia calmă a Cişmigiului, adăpostind pe lacul său umbrit şi răcoros bărcile bune pentru antrenament şi recreaţie, ori adunând sute de amatori de lapte bătut în jurul voluminosului «pom lăudat»; dar splendoarea primăvăratică a Şoselei, unde camionul încărcat «cu vârf» coboară sutele de scaune cari înşirate dealungul aleelor, vor adăposti perechi-perechi de îndrăgostiţi; însfârşit această «culoare locală» a Capitalei noastre, ţiganul vânzător-ambulant care oferă neobosit pe Calea Victoriei, frumoaselor dudui cari trec — «Pandantive, pandantive, 5 lei dela 100 lei, ultimile cari au rămas»... Sunt scene ale Capitalei noastre de un pitoresc şi o frumuseţe neîntrecută, pe cari ochii neatenţi ai trecătorilor le lasă neobservate uitând că tocmai ele formează splendoarea şi originalitatea... năpăstuitului nostru Bucureşti.

1

3